

Žitavská Svatojakubská cesta

jižní část Svatojakubské cesty

Gnesen — Görlitz — Praha

Žitavská Svatojakubská cesta

jižní část Svatojakubské cesty

Gnesen — Görlitz — Praha

Průvodce poutníka

mapy

plány obcí

popisy trasy

stopy poutníků

zajímavosti

tipy

duchovní podněty

světcí

Internationale Vereinigung für den Jakobsweg Gnesen – Görlitz Prag e.V./Mezinárodní sdružení pro Svatojakubskou cestu Gnesen – Görlitz – Praha

Žitavská Svatojakubská cesta

jižní část Svatojakubské cesty Gnesen – Görlitz – Praha

100 stran, 16 mapových podkladů, 14 plánů obcí a měst, fotografie, obrázky, seznam adres

Informace pro průvodce poutníka k Žitavské Svatojakubské cestě byly zjišťovány velmi pečlivě. Pokud ale objevíte nesrovnalosti, informujte vydavatele (kontakt na straně 10).

Vydavatel nenes zodpovědnost za správnost údajů a případné škody.

obsah

všeobecná část	7
úvod	7
značení cest	12
pokyny pro putování v České republice	13
doporučené mapy	14
doporučená literatura	15
slovník	16
přehled trasy Görlitz – Praha	18
 popis trasy	 20
1. etapa: Görlitz - Hirschfelde	20
2. etapa: Hirschfelde - Chrastava	34
3. etapa: Chrastava - Český Dub	46
4. etapa: Český Dub - Mnichovo Hradiště	54
5. etapa: Mnichovo Hradiště - Mladá Boleslav	62
6. etapa: Mladá Boleslav - Stará Boleslav	68
7. etapa: Stará Boleslav - Praha	82
pokyny pro pokračování v cestě	94
seznam míst	69
 seznam adres	 A 01
obecné adresy	A 03
Görlitz	A 06
Ostřitz, St. Marienthal	A 07
Hirschfelde, Zittau	A 08
Hrádek n. N.	A 09
Chrastava, Bílý Kostel	A 10
Kryštofovo Údolí, Světlá p. J.	A 11
Český Dub	A 12
Letařovice, Mnichovo Hradiště, Bakov n. J.	A 13
Mladá Boleslav, Vinec	A 14
Krnsko, Horky n.J., Benátky n. J.	A 15
Předměřice n. J., Stará Boleslav	A 16
Brandýs nad Labem, Jenštejn	A 17
Praha	A 19

F: Svatý Jakub na západním portálu baziliky sv. Jakuba v Praze

Ten, kdo se začne zabývat historií života a legendami světců, ucítí brzy jejich velkou přitažlivost. Bude se ptát, proč lidé milují Boha tak, že pro něj, tak jako svatý Jakub, obětují vlastní život. A možná sám ucítí, jak v něm roste láska k Bohu. Bude chtít světce následovat a vydat se na místa, kde působili i zemřeli.

první znamení

Průvodce poutníka k Žitavské Svatojakubské cestě je prvním jasným znamením, že mezi Görlitz a Prahou dochází k oživení staré křesťanské tradice: putování ke hrobu svatého Jakuba. Vyhledávat a navštěvovat svatá místa je prastará touha člověka, která také činí Svatojakubskou cestu tak přiláčlivou. Samozřejmě, pokud by šlo jen o cíl, o Santiago de Compostela, nepotřebovali bychom v dnešní době žádnou speciální cestu. Dnes je mnoho možností, jak se z Görlitz vydat na jih, například i do španělské Galície. Ale putování po svatých místech má být v dnešní době něčím jiným než během z bodu A do bodu B. Mnozí hledají historickou identitu a cestou chtějí prožít a cítit historická svědectví tehdejších svatojakubských poutí. Proto byla pro Žitavskou Svatojakubskou cestu navržena trasa, která obsahuje právě zajímavosti a zvláštnosti, vztahující se k tradici poutí: kostely, které byly již ve středověku zasvěceny apoštolu Jakubovi; bývalé špitály, které poutníky přijímaly, místa působení řádu johanitů, kteří se o poutníky starali. Pro Žitavskou Svatojakubskou cestu nejsou speciálně vyznačené cesty; na cestě chybí také klasické poutní ubytovny, stejně jako ukazatele na okraji cest, které by informovaly: po této cestě dojdete do Santiaga de Compostela. O to více přejeme tomuto průvodci poutníka, aby dodal myšlenky Svatojakubské cesty Severními Čechami ještě více sil a především aktivní a pilné pomocníky. Mapy a popisy trasy by měly tomu, kdo se vydá na pouť do Prahy, spolehlivě ukázat cestu. Seznam adres pomůže při hledání střechy nad hlavou, při hledání míst, kde najdete informace popř. pomoc. Úlohou informací o zajímavostech, doplněných fotografiemi, je upozornit na krásu, probudit zvědavost, poznat zemi i místní obyvatelstvo. Také duchovní podněty, které jsou součástí popisu každé etapy, mají být motivací pro zamyšlení se nad Bohem a světem. Budeme také potěšeni, když odkazy na stopy tehdejší tradice poutí a putování povzbudí další zkoumání historie. Žitavská Svatojakubská cesta není určena jen pro křesťansky motivované poutníky. Určitě by měla sloužit také turistům a cykloturistům, kteří se chtějí vydat na překrásná místa v povodí řek Nisa nebo Jizera, ať již na kole nebo pěšky. Ale kdo ví, třeba se i takový návštěvník setká s prastarou touhou po svatých místech a touhou, projít si cestu jako poutník. Přejeme všem, kteří se na Žitavskou Svatojakubskou cestu vydají, aby byli bohatě obdarováni: v setkání se zemí, lidmi, s Bohem i sebou samým.

Pozdrav Pánbůh!!

„Jsme pouze hostem na zemi a bez chvíle klidu a s mnohými potížemi putujeme do věčné vlasti.“ (kostelní píseň)

Milí poutníci, milé poutnice,
citát ze známé kostelní písně obsahuje několik velmi důležitých aspektů křesťanského „smyslu života“: jsme hostem na světě, neřídíme se jím ani jeho povrchností, zůstáváme bez klidu a na pouti, dokud nenajdeme vlast a pokoj, u Boha.

Nejen k „velké poutní cestě“ životem, ale i k mnohým konkrétním svatojakubským cestám, které opět protínají celou Evropu, se části textu této písně velmi dobře hodí. Neboť i poutníci, např. na naší Žitavské cestě – soustředěni na krátký čas několika dní – budou mít podobné zkušenosti. Budou hostem v ubytovnách, penziónech nebo v církevních obcích, určitě zažijí i nějaké problémy, možná nebudou mít ani klid, dokud nedosáhnou vytyčeného cíle.

Být bez vlasti, trpět, cítit neklid: to nezní právě lákavě. Je putování na Svatojakubské cestě, de facto na takové velké naučné stezce, skutečně tak nezajímavé?

Je putování spojeno opravdu jenom se zkušeností nedostatku?

Určitě ne. Být bez vlasti, může být vnímáno i pozitivně – znamená to: být otevřen světu, krásám každého nového dne na okraji cesty, setkáním; nenechat se uzavřít ve zvycích, v jistotě. Může to znamenat i to, že se zbavíte špatných návyků.

A trpět? No, může to být vždy více než pouhé trpění. Může se to obrátit k vědomému následování Krista: při problémech v životě, při ztrátě nebo nemoci nebo i v drobnějších problémech jako je snášení bolesti nohou nebo unavených svalů.

A jak je to s tím neklidem? Určitě to je nejdříve signál pro pocit nespokojenosti se současností, touha po „Plus ultra“, po „více“. Jsem si jist, že je to právě tato touha, která nás žene vpřed v boji s problémy života, touha, která by nás měla dovést i na tuto poutní cestu. Cílem není cesta, i když ona sama je také krásná! Může být jen odkazem, orientací a přiblížením se k tomu, kdo je tím „Non plus ultra“:

„ ... neboť jsi nás stvořil k obrazu svému a neklidné je naše srdce, dokud neodpočívá v tobě.“ (Augustin, Vyznání)

Uwe Lammel

předseda Mezinárodního sdružení pro Svatojakubskou cestu
Gnesen – Görlitz – Praha

úvod

oživení poutní tradice putování ke hrobu Apoštola Jakuba

Již v počátcích křesťanství působily hroby Ježíše Krista a jeho apoštolů na věřící velmi velkou přitažlivou silou. Křesťané věří, že je Bůh na těchto místech zvláštním způsobem přítomen. Proto putují odedávna do Jeruzaléma na místo umučení a vzkříšení Krista a do Říma ke hrobům apoštolů Petra a Pavla. V roce 813 objevil jeden poustevník ve Španělsku na poli osvětleném hvězdami (Campus stella) hrob apoštola Jakuba Staršího (španělsky: Santiago el Mayor). Na tomto místě bylo krátce poté postaveno město, které bylo nazváno Santiago de Compostela. V 11. a 12. st. se toto místo stalo jedním ze tří nejoblíbenějších poutních cílů křesťanů. Během dalších století vznikly nespočetné cesty celou Evropou a na nich i mnohá zařízení, která se o poutníky během cesty starala. Svědky těchto časů jsou špitály, hospice, kostely a kaple. I když bylo takové putování dlouho v zapomnění, zažívá v dnešní době renesanci. Na mnoha místech vznikají tradiční poutní stezky. Dnes už opět protínají celou Evropu jako říční delta a vedou poutníky k jejímu ústí, hrobu svatého Jakuba ve španělském Santiago de Compostela.

Svatojakubská cesta Gnesen – Görlitz – Praha

I když je velmi málo historických podkladů, je velmi pravděpodobné, že se ve středověku i věřící z Horní Lužice a Slezska vydávali na cestu do Španělska. Tenkrát neměli mnoho možností; bylo jen několik schůdných stezek přes hory a vlhké oblasti v podhůří.

F: Svatojakubská cesta ve Španělsku
Dříve vycházeli poutníci ze svých domovů.
Mohli být často i několik měsíců na cestě. Dnešní
dopravní prostředky poutní cesty zkracují.

Hrob apoštola Jakuba
I hlavní motiv putování se změnil.
Zatímco ve středověku musel věřící
nezbytně dojít k hrobu apoštola,
dnes je v popředí hledání smylu života a
nalezení sebe sama.

Později, s rozkvětem měst, se i tyto poutní stezky rozvinuly v důležité obchodní cesty. K nim patří Via Regia jako nejvýznamnější spojení z východu na západ a na jih vedoucí Žitavská cesta, která spojuje Lužici s Prahou. Via Regia byla jako poutní cesta nově objevena jako první. Pod jménem "Ekumenická poutní cesta" vede z polského města Brzeg přes Görlitz a Lipsko až do místa Vacha. I pro Žitavskou cestu existovaly dlouho pouze domněnky. Mohla být dříve využívána také poutníky svatého Jakuba. Od roku 2005 probíhaly cílené rešerše. Důležité odkazy se našly především v kostelích svatého Jakuba a ve špitálech. Nejdříve se rozvíjely dvě paralelní iniciativy: jedna v Polsku pod vedením Emila Mendyka, který dobrovolně pracuje v Nadaci františkánských obcí v Lubomierz – druhá v Německu, iniciovaná Michaellem Dittrichem, děkanem katolické církve v Žitavě. Počátkem roku 2006 se o sobě obě dozvěděly a rozpracovaly záměr, trasu Svatojakubské cesty z Gnesen do Prahy společně oživit.

Iniciativa tří zemí/Drei Länder-Initiative

Již první úvodní akce, která proběhla o několik měsíců později, ukázala, jak velký je zájem o projekt Svatojakubské cesty ve všech třech zapojených zemích. Mezitím bylo dokonce založeno občanské sdružení: Mezinárodní sdružení pro Svatojakubskou cestu Gnesen – Görlitz - Praha. Toto sdružení se stará o proznačení a údržbu cesty. Jeho cílem je především pomoci v novém objevení křesťanského smyslu putování. Zvláštností této Svatojakubské cesty je, že probíhá třemi státy: Polskem, Německem a Českou republikou. A i když tři jazyky a hranice států působí jako rozdělovací prvek, usilovné lidi tato skutečnost neodradí od společného projektu Svatojakubské cesty z Gnesen do Prahy.

F: hodina narození nového oživení Svatojakubské cesty
z Gnesen přes Görlitz do Prahy

1. června 2006 podepsali zástupci z Polska, Německa
a České republiky v klášteře St. Marienthal smlouvu o spolupráci.

Tím potvrdili společnou vůli a zájem o oživení křesťanské tradice putování po
této staré stezce.

F: Úsek mezi Glogau a Görlitz byl prvním úsekem,
který byl proznačen, ke kterému také vydala Nadace františkánských obcí
v Lubomierz průvodce poutníka.

**Žitavská Svatojakubská cesta – jeden ze tří úseků
trasy z Gnesen do Prahy**

Z Gnesen do Prahy je to 578 km. Poměrně dlouhá poutní trasa. Pro lepší přehlednost byla rozdělena do tří úseků:

Velkopolský úsek, Dolnoslezský úsek a Žitavskou

Svatojakubskou cestu. V Görlitz se kříží s Ekumenickou poutní cestou na trase Via Regia.

Skutečnost, že se zde dvě Svatojakubské cesty kříží,

je pravděpodobně v evropské síti Svatojakubských cest,

ojetiněným jevem. I pro průvodce poutníka má rozdělení smysl.

Proto je pro severní polskou část a pro jižní německo-českou část vždy samostatný průvodce.

Oba spojuje stejný název "Svatojakubská cesta Gnesen – Görlitz – Praha" a společné logo: bílá mušle s červeným křížem, umístěná v modrém čtverci.

vzdálenosti

Velkopolská Svatojakubská cesta

Gnesen – Glogau: 224 km

Dolnoslezská Svatojakubská cesta

Glogau – Görlitz: 160 km

Žitavská Svatojakubská cesta

Görlitz – Praha: 194 km

Svatojakubská cesta

Gnesen – Görlitz – Praha: 578 km

Celková trasa

Gnesen – Santiago de C.: 3.573 km

**rozdělení trasy Svatojakubské cesty
Gnesen – Görlitz – Praha**

Svatojakubská cesta v počáteční fázi

Kdo se vydá na Žitavskou Svatojakubskou cestu a očekává infrastrukturu pro poutníky, typickou pro ostatní poutní cesty – ubytovny, mnoho symbolů mušle, bude určitě zklamán. Úsek mezi Görlitz a Prahou je ještě v plenkách. Průvodce poutníka je prvním a zároveň zatím jediným prostředkem, kterého se poutníkovi dostane. Ještě také chybí jednotné proznačení cesty, speciální ubytovny pro poutníky i stanoviště s razítky. Ale není to tak tragické. Koneckonců i poutníci ve středověku si museli nějakým způsobem poradit. A ti, kteří hledají jednoduchost, nebudou v Čechách určitě zklamáni. Mnohé z toho, co lidé dnes opět hledají, bylo zachováno v malých vesničkách: jednoduchý životní styl, domácí kuchyně a pospolitost. Jako ubytovny slouží levnější penziony. A razítko do pasu dostanete na každé faře.

k použití průvodce

Pokud se vydá poutník z Görlitz do Prahy, musí se zatím spokojit s tím, co mu nabízí tento průvodce: popis trasy, která vede po výborně značených turistických cestách, krátké informace k nejdůležitějším památkám na cestě a seznam adres s informacemi o ubytování, kostelích a veřejných zařízeních. Orientace v průvodci je usnadněna barevným vyznačením – viz barevné vyznačení. Užitečné budou určitě i výřezy map a plány obcí, ve kterých je poutní trasa proznačena modrými body. Vaše další dotazy vám zodpoví **Internationale Vereinigung für den Jakobsweg Gnesen – Görlitz Prag e.V./Mezinárodní sdružení Svatojakubské cesty Gnesen – Görlitz – Praha**, které je partnerem pro putování na Žitavské Svatojakubské cestě, které vám také vystaví pas poutníka.

F: Internationale Vereinigung für den Jakobsweg Gnesen – Görlitz Prag e.V./Mezinárodní sdružení Svatojakubské cesty Gnesen – Görlitz – Praha

c/o Internationales Begegnungszentrum/Mezinárodní setkávací centrum
St. Marienthal
St. Marienthal 10, D-02899 Ostritz
Telefon: +49 (35 823) 77 238
E-Mail: info@zittauer-jakobsweg.de

předseda: Uwe Lammel
02763 Zittau, Dornspachstraße 4
Tel. +49 (3583) 79 68 48 (soukromý)
Mobil: +49 (172) 27 20 295

Bankovní spojení:
Sparkasse Oberlausitz-Niederschlesien
Konto: 3 000 118 500, BLZ: 850 501 00

www.zittauer-jakobsweg.de

vysvětlení k barevnému označení textových stran

slovní popis trasy

obecné pokyny, doporučení

duchovní podněty, poutní stopy

popisy míst, pamětihodnosti

Díky všem, kteří na průvodci poutníka spolupracovali.

Průvodce poutníka pro Žitavskou Svatojakubskou cestu je společné dílo Mezinárodního sdružení pro Svatojakubskou cestu Gnesen – Görlitz – Praha. Většina práce byla dobrovolným příspěvkem: obsahové zpracování včetně všech textů, fotografií a grafik, i zpracování průvodce pro tisk.

Důležité informace k vedení trasy dodal historik Tomáš Edel, ředitel Muzea v Českém Dubu, věnující se středověkým svědectvím v regionu. Definoval nejdůležitější stanoviště Svatojakubské cesty mezi Görlitz a Prahou, včetně kostelů svatého Jakuba a čtyř komend řádu johanitů.

Důležitou součástí projektu byla i příprava materiálů, které se věnovaly: Maria Hanisch a Marlen Präger v rámci praktického semestru v Mezinárodním setkávacím centru St. Marienthal/Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal (IBZ). Obě studentky vysoké školy Hochschule Zittau/Görlitz shromáždily mnoho informací k turistickým zajímavostem podél trasy Gnesen – Praha a dokumentovaly je ve svých rozsáhlých pracích.

Mnozí další pomohli při detailních rešerších a sběru dat. Jmenovat bychom chtěli hlavně Güntera Wünsche z Großschönau, který studoval v archivech za podpory Uwe Kahla, vedoucího sbírek v knihovně Christian-Weise-Bibliothek Zittau a Dr. Volkera Dudecka, ředitele muzea Städtische Museen v Žitavě. Na české straně spolupracovaly: Irena Richtrová z Liberce a Blanka Pohajdová z Ústí nad Labem.

Popis trasy zpracovala Jeannette Gosteli z Oybyna. Duchovní podněty sestavil Michael Dittrich, děkan katolické církve v Žitavě a duchovní otec sdružení Svatojakubské cesty.

Děkujeme také sponzorovi, který podpořil tisk průvodce poutníka.

Všem ostatním spolupracovníkům „Pánbůh vám odplat!“

značení cesty

Systém značení turistických cest i cyklotras má na české i německé straně výbornou kvalitu.

Proto je možné v průvodci poutníka vynechat detailní popis cesty a jen upozornit na stávající značení tras. Až na několik málo úseků využívá Žitavská Svatojakubská cesta značené turistické cesty nebo číslované cyklotrasy.

V budoucnosti by měla být celá cesta proznačena jako dálková turistická trasa.

Proto je ve špici ukazatele směru s názvy míst umístěno její označení I24.

Značené turistické cesty jsou v obou zemích značeny bílým čtvercem s barevným středním pásem. Horská okružní trasa je v Německu značena červeným bodem. Na směrovnících najdete vždy vzdálenosti k obcím, v Německu jsou zelené s bílým písmem, v České republice bílé s černým písmem.

Další specifické rozdíly jsou ve značení cyklotras. V Německu najdete zelený symbol kola na bílém podkladu, v České republice jsou cyklotrasy značeny žlutou tabulkou s černě značeným číslem cyklotrasy.

F: pro směrovníky v Německu je charakteristické následující barevné značení: bílé písmo na zeleném podkladu

F: také bílé směrovníky v České republice udávají velmi přehledně a spolehlivě cíle a vzdálenosti

F: značení cyklotras v ČR: žluté tabulky s číslem, šipky ukazují na změnu směru trasy

F: značení cyklotras v Německu: bílé tabulky se symbolem kola

F: značení turistických tras: horská okružní cesta (bod) a normální cesta (pás)

pokyny pro putování v České republice

nákupy: Zásobování jídlem není v ČR problém. I v malých obcích jsou obchody s potravinami a pekařství. V neděli jsou zpravidla otevřeny cukrárny i restaurace.

příjezd: Pro příjezd a pobyt v délce 90ti dní stačí občanský průkaz nebo cestovní pas.

měna: 1 koruna česká = 100 haléř, zkratka měny: Kč, CZK (ISO-Code). Peněžní automaty jsou v každé větší obci. Cizí měnu (včetně cestovních šeků) je možné směnit v každé pobočce banky nebo směnárny. Směnný kurs: 1 € = cca 24 Kč (květen 2008). Kreditními kartami je možné platit ve většině restaurací, hotelů a obchodů. V případě ztráty: přes Western Union Bank je možné z domova zaslat poštou hotovost (od příbuzných či přátel), Tel.: 0049 0180 52 25 822, 0180 30 40 600.

Německé velvyslanectví v Praze: Vlašská 19, Postbox 88, 118 01 Praha 1 Malá Strana,
Po – Čtv: 8.00 – 16.30; Pá: 8.00 – 15.00, pohotovost: (+420) 257 533 873,
E-Mail: zreg@prag.auswaertiges-amt.de

svátky: 1. leden - Nový rok, Velikonoční pondělí,
1. květen - Den práce, 8. květen - Den osvobození,
5. červenec - Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje,
6. červenec - Den upálení mistra Jana Husa, 28. září - Den české státnosti,
28. říjen - Den vzniku samostatného československého státu, 17. Listopad - Den boje za svobodu a demokracii,
24. - 26. prosinec - Štědrý den a 1. a 2. svátek vánoční

otevírací doba: Po - Pá: 8.00 - 17.00 (banky), 8.00 - 17.00 (pošty),
obchody: 9.00 - 18.00, So a Ne: 8.00 - 12.00. Pozor: většina muzeí, hradů a zámků v ČR má v pondělí zavřeno.

lékařské ošetření: občané EU mají nárok na lékařské ošetření v ČR, ošetření musí být uhrazeno. Průkaz pojištěnce: evropská karta pojištěnce, doporučujeme: připojištění pro cestu do zahraničí.

nouzová čísla: 158 (policie), 155 (rychlá záchranná služba), 112 integrovaný záchranný systém

poštovné: do zahraničí: pohledy a dopisy do 20 g: 11,- CZK
dopisy do 50 g: 20,- CZK

proud: napětí sítě - 220 V, 50 Hz, v Praze místy i 110 V

jazyk: starší lidé rozumí většinou německy, s mladší generací je možné se domluvit anglicky, slovníček strana 16 a 17

turistická informační střediska: jsou ve všech větších městech, mají většinou k dispozici informační materiály v němčině, důležitá adresa:
Česká centrála cestovního ruchu – Czech Tourism, Friedrichstr. 206,
D-10969 Berlin-Kreuzberg, Tel./Fax: +40 (30), 2044770,
www.czechtourism.com.

telefonování: předvolba pro ČR: +420. Téměř ve všech větších městech jsou telefonní automaty. Signál mobilních telefonů je téměř celoplošný. Existují dohody mezi operátory: O2, Tmobile. Vodafone. Předvolba pro SRN: +49

S14

tipy na mapy

V průvodci poutníka jsou otištěny úseky trasy turistických map GALILEOS- a SHOCART- v měřítku 1 : 50.000. Originální mapy a ostatní turistické mapy jsou k zakoupení.

SHOCART – turistické mapy

v měřítku 1 : 50.000

KOMPASS

turistické mapy a cyklomapy

v měřítku 1 : 50.00

GALILEOS mapa

v měřítku 1 : 75.000

Turistická mapa

v měřítku 1 : 25.000

tipy na knihy

Seznam doporučených knih a brožur k pamětihodnostem na Žitavské Svatojakubské cestě je sestaven podle pořadí na trase – zdroje převážně pro německy mluvící poutníky.

Schmidt, Werner (Hrsg.): **Görlitz a seine Umgebung**. Verlag Hermann Böhlaus Nachfolger. Weimar 1994. ISBN: 3-7400-0932-2.

Schnell: **Heiliges Grab mit Kreuzkapelle Görlitz**. Verlag Schnell + Steiner. Regensburg 2004. ISBN: 3-79546-7.

Kloster St. Marienthal (Hrsg.): **Klosterstift St. Marienthal**. Verlag Achim Werner. Görlitz.

Pietschmann, Thorsten: **Zittau**. Acht Jahrhaerte Architektur a Kunst. Graphische Werkstätten Zittau GmbH. Zittau 2005. ISBN: 3-929744-13-9

Krell, Detlef: **Zittau mit Links – Ein Begleiter durch Stadt, Gebirge a Umgebung**. Neisse Verlag. Zittau 2000. ISBN: 3-934038-06-0

Seifert, Siegfried a Dittrich, Michael: **Die Kirchen der Pfarrei “Mariä Heimsuchung” Zittau**. Kunstverlag Josef Fink. Lindenberg 2007. ISBN: 978-3-89870-386-4.

Mennekes, Friedhelm (Hrsg.): **Die Zittauer Bibel**. Bilder a Texte zum großen Fastentuch von 1472. Verlag Katholisches Bildungswerk Stuttgart 1998. ISBN: 3-460-33142-9

Dittrich, Michael: **Gott behüte Deinen Weg**. Gebete & Meditationen für die Advents- a Weihnachtszeit mit Bildern des Großen Zittauer Fastentuchs. St. Benno-Verlag. Leipzig 2006. ISBN: 978-3-7462-2166-3.

Dittrich, Michael: **Gott vollende Deinen Weg**. Gebete & Meditationen für die Fasten- a Osterzeit mit Bildern des Großen Zittauer Fastentuchs. St. Benno-Verlag. Leipzig 2005. ISBN: 3-7462-1875-6.

Řeháček, Marek: **Ještěd a Podještědí**. Průvodce Ještědským hřebenem a jeho okolím. Liberec 2004. (v turistických informačních střediscích)

Schremmer, Ernst: **Reiseleiter Böhmisches Länder**. Adam Kraft Verlag. Würzburg 1989. ISBN: 3-8083-1180-0 (jen antiquariát).

Bahlke, Joachim u.a.: **Handbuch der historischen Stätten Böhmen a Mähren**. Alfred Körner Verlag Stuttgart. Stuttgart 1998. ISBN: 3-520-32901-8.

Micklitz, Katrin a Andre: **Tschechien entdecken**. Unterwegs in Böhmen a Mähren. Trescher Verlag 2006. ISBN: 978-3897940871.

Weiss, Walter M.: **DuMont Reise-Taschenbuch Prag**. DuMont Reiseverlag. Ostfildern 2005. ISBN: 978-3770132126.

Wienand, Adam (Hrsg.): **Der Johanniterorden, der Malteserorden**. Der ritterliche Orden des hl. Johannes vom Spital zu Jerusalem; seine Geschichte, seine Aufgaben. Wienand Verlag. Köln 1988. ISBN: 3-87909-163-3.

slovníček německo-český**Gruß, Verständigung – pozdrav, porozumění**

Guten Tag - dobrý den
 Guten Morgen - dobré ráno
 Guten Abend - dobrý večer
 Gute Nacht - dobrou noc
 Auf Wiedersehen - na shledanou
 Ich heiße ... jmenuji se ...
 Ich bin aus ... já sem z ...
 Ich verstehe nicht... nerozumím...
 Danke - děkuji
 Bitte - prosím
 Ja - ano
 Nein - ne
 Entschuldigung - promiňte

slovník pro poutníka

Pilger - poutník
 Pilgerin - poutnice
 Jakobsweg - Svatojanská cesta
 Gott - Bůh
 Gottesdienst - bohuslužba
 Heilige Messe - mše svatá
 Dank sei Gott – díky Bohu
 Heiliger Geist - Duch svatý
 Kann ich bitte Stempel für den Pil gerpass bekommen? – Mohl/a bych prosím dostat razítko do pasu poutníka?
 Rucksack - batoh
 Schlafsack - spací pytel

Unterkunft -ubytování

Haben Sie eine Unterkunft? - Máte ubytování?
 Ich möchte ein billigeres Zimmer. – Chtěl/a bych levnější pokoj.
 Zimmer mit Dusche - pokoj se sprchou
 Einbettzimmer - jednolůžkový

Essen, Trinken, Kaufen - stravování, nákupy

Um wie viel Uhr gibt es Frühstück? - V kolik hodin je snídaně?
 Ich habe Hunger. - Mám hlad.
 Ich habe Durst. - Mám žízeň.
 Ich bin satt. - Jsem plný/á.
 Kneipe - hospoda
 Cafe - kavárna
 Restaurant - restaurace

Wie viel kostet es? - Kolik to stojí?

Ich möchte zahlen - Chtěl/a bych platit.

Ich möchte – dal/a bych si
 Apfel - jablko
 Brot - chléb
 Butter - máslo
 Bier - pivo
 Eis - zmrzlina
 grüner Salat - hlávkový salát
 Honig - med
 Kaffee / Milch - káva / mléko
 Kartoffeln - brambory
 Konfitüre - džem
 Knödel - knedlík
 Kuchen - koláč
 Nudeln - nudle
 Pommes frites - hranolky
 Rindfleisch - hovězí maso
 Schweinefleisch - vepřové maso
 Suppe - polévka
 Tee - čaj
 Trinkwasser - pitná voda
 Apotheke - lékárna
 Bäckerei - pekařství
 Bekleidung - oděvy
 Briefmarke - poštovní známka
 Buchhandlung - knihkupectví
 Konditorei - cukrárna
 Fleischerei - řeznictví
 Lebensmittelgeschäft - potraviny
 Obst/Gemüse - ovoce/zelenina
 Milchgeschäft - mlékárna
 Schuhe - obuv
 Supermarkt - samoobsluha
 Waschmittel - prací prostředek

Hilfe - pomoc

Darf ich von Ihnen telefonieren? - Mohu si od Vás zatelefonovat?
 Rufen Sie die Polizei. - Zavolejte policii.
 Wo ist die nächste Apotheke? - Kde je nejbližší lékárna?
 Ich brauche etwas gegen Erkältung. - Potřebuji něco proti nachlazení.
 Insektenstiche - bodnutí hmyzem
 Magenverstimmung - žaludeční nevolnosti

slovníček německo-český

Verband - obvaz

elastische Binde - pružný obvaz

Zahnpaste - zubní pasta

Ich habe Kopfweh. - Bolí mě hlava.

Ich habe Magenweh. - Bolí mě žaludek.

Ich habe mich erkältet. - Nastydl/a jsem.

Ich leide an Durchfall. - Mám průjem.

Dieser Zahn tut weh. - Tento zub mě bolí.

Ich brauche ein Mittel gegen Kopfschmerzen -

Potřebuji něco proti bolení hlavy.

Zahnschmerzen - bolesti zubů

Husten - kašlí

Fieber - na sražení horečky

Orientierung - orientace

Wo ist / sind ... Kde je / jsou ...

Bahnhof - nádraží

Berg - hora

Brücke - most

Fremdenverkehrsbüro - turistické informace

Denkmal - památník

Dorf - vesnice

Fluss - řeka

Haus - dům

Kirche - kostel

Kloster - klášter

Museum - muzeum

Platz - náměstí

Schloss - zámek

Stadtzentrum - centrum města

Statue - socha

Straße - ulice, silnice

See - jezero

Toilette - záchod, WC

Wald - les

Wiese - louka

Tal - údolí

Himmel - obloha

Regen - déšť

Sonne - slunce

Eingang verboten - vstup zakázán

Eingang - vchod

nach rechts - vpravo

nach links - vlevo

geradeaus - rovně

zurück - zpět

Zeit, Datum - čas, datum

Wie spät ist es? - Kolik je hodin?

Montag - pondělí

Dienstag - úterý

Mittwoch - středa

Donnerstag - čtvrtek

Freitag - pátek

Sonnabend - sobota

Sonntag - neděle

Januar - leden

Februar - únor

März - březen

April - duben

Mai - květen

Juni - červen

Juli - červenec

August - srpen

September - září

Oktober - říjen

November - listopad

Dezember - prosinec

Zahlen - čísla

null - nula

eins - jedna, jeden

zwei - dva, dvě

drei - tři

vier - čtyři

fünf - pět

sechs - šest

sieben - sedm

acht - osm

neun - devět

zehn - deset

elf - jedenáct

zwölf - dvanáct

haert - sto

S18

přehled tras z Görlitz do Prahy

legenda

ubytovna/ubytování

poutní trasa

místo/město

cíl etapy

v sedmi etapách z Görlitz do Prahy

Žitavská Svatojakubská cesta je pro přehlednost rozdělena do sedmi etap. Poutník si samozřejmě může sám zvolit vlastní rozdělení trasy. Napojení na sever a jih je popsáno na straně 94 a 95. Na místech, označených červenou hvězdou (*) jsou kostely svatého Jakuba, špitály nebo jiné historické stopy tradice poutí. Zelenou hvězdou (•) jsou označena zvláště zajímavá místa.

1. etapa: Görlitz - Hirschfelde

28 km dlouhá, mírná trasa, převážně na zpevněných cestách, překrásná nivní krajina v údolí Nisy.

Obce: Görlitz*, Hagenwerder, Ostritz, St. Marienthal*, Rosenthal*, Hirschfelde*.

2. etapa: Hirschfelde – Chrastava

30 km dlouhá, mírná trasa, převážně na zpevněných cestách podél Nisy.

Obce: Zittau*, Hartau, Hrádek nad Nisou (Grottau), Grabštejn* (Grabstein), Václavice* (Wetzwalde), Bílý Kostel nad Nisou (Weißkirchen), Chrastava (Kratzau).

3. etapa: Chrastava – Český Dub

26 km dlouhá, překrásná trasa Kryštofovým Údolím, výstup na Ještědský hřeben.

Obce: Kryštofovo Údolí* (Christophsgrund), Křižany (Kriesdorf), Světlá pod Ještědem* (Lichtenwerden), Horka (Berg), Starý Dub (Alt-Aicha), Český Dub* (Böhmisch Aicha).

4. etapa: Český Dub – Mnichovo Hradiště

22 km dlouhá etapa, převážně na asfaltových silnicích, téměř žádný provoz, lehký výstup a sestup při překročení údolí Jizery.

Obce: Letařovice* (Letarschowitz), Trávníček, Sedlíštko, Kobyly, Drahotice, Sezemice (Sensemitz), Chocnějovice, Mohelnice nad Jizerou (Müglitz an der Iser), Hradec* (Hradzen), vrch Kačov, Mnichovo Hradiště* (Münchengrätz).

5. etapa: Mnichovo Hradiště – Mladá Boleslav

22 km dlouhá idylická trasa podél Jizery.

Obce: Klášter Hradiště nad Jizerou (Kloster Liessnitz an der Iser), Branka (Galtenhof), Ptýrov, Nová Ves u Bakova, Malá Bělá, Bakov nad Jizerou (Bakow an der Iser), Podhradí, zřícenina hradu Zvířetice*, Josefův Důl (Josefsthal), Michalovice*, Mladá Boleslav* (Jung-Bunzlau).

6. etapa: Mladá Boleslav – Stará Boleslav

35 km, nejdelší etapa na klidné turistické cestě podél Jizery.

Obce: Vinec (Winec), Krnsko (Krensko), Záměstí (Samost), zřícenina hradu Hrádek, Podhrušov, Horky nad Jizerou, Zdětín, Dražice* (Draschitz), Benátky nad Jizerou* (Benatek), Kačov, Předměřice nad Jizerou*, Sojovice, poustevna Sv. Václava*, Stará Boleslav* (Alt-Bunzlau).

7. etapa: Stará Boleslav – Praha

30 km převážně na silnicích, výstup na Pražský hrad.

Obce: Zápy, Dřevčice, Jenštejn*, Vinoř, Kbely, Praha*.

výškový profil

m.n.m

Kriesd. Sattel = Křižanské sedlo

Praha, Moldau = Praha, Vltava

Praha, Hradschin = Praha, Hradčany

duchovní podnět pro 1. etapu Görlitz – Hirschfelde

F: klášter St. Marienthal

První etapa vede z kulturního města Görlitz do Hirschfelde, malého městečka před branami Žitavy. Na cestě dlouhé 28 km čeká na poutníka historický klenot. Vidylické říční krajiny leží **klášter St. Marienthal/Kloster st. Marienthal**, ve kterém ještě dnes žije 14 sester řádu cisterciánů. Sedmkrát denně vyzývá zvon k modlitbě. Pak zpívají sestry v klášterním kostele chválu Bohu.

duchovní podnět pro 1. etapu Görlitz – Hirschfelde

s jistotou, že dojdete k cíli

Bernard z Clairvaux kázal při jednom adventu:

„Člověče, nepotřebuješ pokořit moře, rozehnat mraky nebo přejít Alpy. Nemusíš podniknout žádnou dlouhou cestu, to ti říkám. Jdi vstříc svému Bohu, až dojdeš sám k sobě.“

Těmito slovy se nenechte zaskočit, jste teprve na počátku dlouhé cesty.

Ale třeba je právě toto motivem pro vaši dlouhou obtížnou cestu: najít a projít vlastně krátkou cestu k sobě samému a zároveň najít cestu i k Bohu.

Poutníkům, směřujícím do Santiaga je přisuzován následující výrok:

„cesta je cíl“. To je správně, ale je to jen polovina. Protože i cíl je cílem. Kdo je na cestě, aniž by měl svůj cíl, stane se časem tulákem bez domova. A to je pro člověka velmi špatné, když najednou neví, kam patří.

Největším cílem, který by měl mít člověk před sebou –

je vědomě či nevědomě Bůh. Po celý život žijeme jakoby ve stanu, ale toužíme po nějakém domově, který by nám nikdo nemohl vzít.

To je jeden z nejsilnějších důkazů, že Bůh musí existovat, neboť proč cítíme touhu, když je od počátku jasné, že nemůže být splněna?

Cesta k Bohu není daleká. Vede k nám samým. Tak, jak jsme.

Se vším, co se podaří, se vším krásným v našem životě, ale také s našimi hranicemi, s naším ztroskotáním. To, že v sobě a přes nás můžeme potkat Boha, má vlastně jen jeden předpoklad: lásku.

Pokud je Bůh, dle svědectví Svatého písma, tou láskou, pak může být jen tam, kde tato láska žije.

Naučte se po cestě nově milovat; dojděte na své cestě vždy dobře, každý den.

Ale hlavně se sebou a s Bohem. Nemějte obavy, i dlouhá cesta může vést k takovému cíli!

Bernard z Clairvaux

Bernard se narodil kolem roku 1090 ve Fontaines-lès-Dijon (Burgundsko). Společně se svými čtyřmi bratry a asi 30ti dalšími mladými muži, které získal na svou stranu, vstoupil jako 22letý do reformního kláštera Cîteaux (lat. „Cistercium“). Podle tohoto kláštera dostal jméno jeho řád. Již za tři roky byl Bernard vyslán, aby založil klášter Clairvaux.

Také Bernard byl svého času spoután

a nemohl dohlédnout významu některých rozhodnutí. Jen tak lze vysvětlit, že byl zapáleným vyzyvatelem nástupu do klášterských výprav.

Po neúspěchu 2. klášterské výpravy v roce 1149, pocítil tísnivou vinu, ze které se již nikdy nevzpamatoval. S touto vinou umírá 20.08.1153.

Svatý mnich byl pro svou dobu tak výrazný, že po něm
bývá pojmenováno toto historické období.

F: socha svatého Bernarda z Clairvaux na empoe klášterního kostela St. Marienthal

S22

K:

legenda

poutní trasa

pamětnost

pošta,

turistické informační středisko

obchody s potravinami

lékárna

lékař

1 Waidhaus

2 ev.-lut. kostel svatého Petra/Peterskirche

3 kostel svatého Mikuláše/Nikolaikirche (výstava)

4 hrob Jakoba Böhme/Grab des Jakobs Böhme

5 Svatý hrob/Heliges Grab

6 Radniční lékárna, Šeptající oblouk/Ratsapotheke, Flüsterbogen

7 Biblický dům/Biblisches Haus

8 Slezské muzeum/Schlesisches Museum

9 radnice, schodiště

10 Městská mise/Stadtmision

11 kostel Nejsvětější Trojice/Dreifaltigkeitskirche

12 kostel Nejsvětější Trojice/Dreifaltigkeitskirche

13 kostel svatého Kříže/Kirche zu heiligen Kreuz

14 Nová synagoga/Neue Synagoge

15 Kostel naší paní/Frauenkirche

16 Dům setkávání/Haus der Begegnung

17 ev.-lut. farní úřad/ev.-luth. Pfarramt

18 kat. farní úřad/kath. Pfarramt

19 katedrála svatého Jakuba/Jakobskathedrale

1. etapa: Görlitz – Ostritz – St. Marienthal – Hirschfelde

Görlitz

Město. Görlitz je fascinujícím historickým starým městem, ve kterém můžete být jako v obrázkové encyklopedii evropské historie architektury. V působivém uzavřeném komplexu se historické památky staly svědkem tisícileté historie. Naleznete zde například nejstarší renesanční stavby severně od Alp. V tomto městě na Nise jsou zřejmě také četné kulturní vlivy, které byly spojeny s měnícími se panovníky z Čech, Saska, Pruska a Slezska. Předseda Německé nadace na ochranu památek uvádí dokonce Görlitz jako nejkrásnější město Německa. Proto se vyplatí, naplánovat si na prohlídku města minimálně půl dne.

Žitavská Svatojakubská cesta začíná na Staroměstském mostě/Altstadtbrücke, který spojuje polskou část - město Zgorzelec s německou částí - městem Görlitz. Cesta zde navazuje na severní část Svatojakubské cesty Gnesen – Görlitz – Praha, která je známá také pod označením „Dolnoslezská Svatojakubská cesta“. Odtud je také viditelný vchod do velkého evangelického farního kostela svatého Petra a Pavla. Odtud pokračuje po staré křížové cestě: po ulici Nikolaistraße, kolem Mikulášské věže/Nikolaiturm a dále po ulici Bogstraße až ke kostelu sv. Mikuláše/Nikolaikirche.

farní kostel svatého Petra a Pavla/Pfarrkirche St. Peter a Paul

Pětilodní halový kostel se tyčí na skále a s oběma věžmi dotváří siluetu města. Kostel vznikl v 15. st. jako náhrada za Baziliku pištců/ Pfeiferbasilika z roku 1230. Zajímavé jsou sluneční varhany, které si můžete poslechnout v létě, každý čtvrtek a neděli ve 12 hodin.

kostel sv. Mikuláše/Nikolaikirche a hřbitov sv. Mikuláše/Nikolaifriedhof

Kostel sv. Mikuláše byl používán po staletí jako hlavní farní kostel a je vnímán jako nejstarší chrám boží v Görlitz. V roce 1925 byl kostel na počest padlých První světové války přestavěn Martinem Elsässerem ve stylu expresionismu. Dnes je v tomto kostele výstava k dílu známého filosofa Jakoba Böhme.

F: Staroměstský most/Altstadtbrücke přes hraniční řeku Nisu s Waidhaus (uprostřed) a farní kostel sv. Petra a Pavla/Pfarrkirche St. Peter a Paul

F: V sousedství kostela sv. Mikuláše se nachází stejnojmenný hřbitov, který je zajímavý barokními hrobkami a zdobenými náhrobky.

1. etapa: **Görlitz** – Ostritz - St. Marienthal – Hirschfelde

F: Svatý hrob/Heiliges Grab. Objekt „Salbhäuschen“ se skupinou pískovcových soch „Oplakávání Ježíše“. V pozadí kaple Svatého hrobu/Heilig-Grab-Kapelle

F: oblíbená atrakce: Šeptající oblouk/Flüsterbogen. Klenba portálového oblouku vede zvuk z jedné strany na druhou.

F: U radničních schodů se nachází volná plastika Právo/Justitia jako znamení vysoké výkonné soudní moci.

Od kostela sv. Mikuláše jdete západně po ulici Steinstraße a Heilig-Grab-Straße, až se vám na pravé straně ulice ukáže vchod do Svatého hrobu. Nazpět půjdete stejnou cestou až po odbočku do ulice Lunitzstraße, která vás dovede zpět na Bogstraße. Odbočíte vpravo a pokračujete stále rovně, dokud nedorazíte na Dolní náměstí/Untermarkt. Odtud půjdete po ulici Brüderstraße, kolem Schönhof až ke kostelu Nejsvětější Trojice/Dreifaltigkeitskirche.

Svatý hrob/Heiliges Grab

Počátkem 15. st. vznikla v Görlitz jedinečná kopie svatých míst Jeruzaléma. K tomuto dílu, které bylo také nazýváno jako Lužický Jeruzalém, patřil Svatý hrob s kaplí Adamovou/Adamskapelle, náhrobní kostel Ježíše/Grabkirche Jesu, objekt „Salbhäuschen“ a Zahrada Olivetské hory/Ölberggarten. Vznik je vztahován k Georgu Emmerichovi, který se vyhnul soudnímu procesu a putoval do Jeruzaléma, kde dostal rozřešení a po návratu nechal postavit tento stavební soubor.

Dolní náměstí/Untermarkt

Na tomto náměstí se návštěvníkům otevře překrásná architektonická stavební kulisa. Do oka vám hned padne bývalá Radniční lékárna/Ratsapotheke, jedna z nejvýznamnějších památek ve městě se slunečními hodinami od Zachariáše Scultetuse. Vlevo se nachází známý Šeptající oblouk/Flüsterbogen. Na západní straně Dolního náměstí/Untermarkt stojí radnice s významným archivním křídlem. Za shlédnutí stojí i radniční schodiště a kazatelna. Vyplatí se odbočka do ulice Neißstraße, kde se na pravé straně nachází Biblický dům/das Biblische Haus s námuty ze Starého a Nového zákona.

Schönhof

Najstarší renesanční dům v Německu, dnes je v něm Slezské muzeum/Schlesisches Museum s velmi pěkknou expozicí.

kostel Nejsvětější Trojice/Dreifaltigkeitskirche

Starý klášterní kostel františkánů skrývá jedny z nejkrásnějších zbožných prostor v regionu. Za shlédnutí stojí vyřezávaný oltář „Zlatá Marie“, postava Krista a chrámové lavice.

1. etapa: **Görlitz** – Ostritz - St. Marienthal – Hirschfelde

Od kostela Nejsvětější Trojice/Dreifaltigkeitskirche vede dále trasa přes Klášterní náměstí/Klosterplatz, které odbočuje z Horního náměstí/Obermarkt, dále po ulici Nonnenstraße a Steinstraße až ke Kostelu naší paní/Frauenkirche. Na Poštovním náměstí/Postplatz vedle tohoto kostela začíná Svatojakubská cesta. Vede jižním směrem k nádraží. Až přejdete železniční most, uvidíte po pravé straně katedrálu sv. Jakuba/Jakobuskathedrale.

Kostel naší paní/Frauenkirche

Kostel naší paní vznikl v 15. st. na základech staré kaple Smíření/Sühnkapelle před branami středověkého městského opevnění. Sloužil nejdříve jako kostel špitální, protože vedle něj postavil starosta Georg Emmerich v roce 1498 špitál „pro poutníky, chudé učitelské a žáky, kteří přišli do Görlitz, aby měli co k jídlu a k pití a kde se na noc uložit.“

ulice sv. Jakuba/Jakobstraße

Již v roce 1298 je na dnešní ulici sv. Jakuba zmiňován Dům malomocných/Aussätzigenhaus (domus leprosororum). Vychází se z domněnky, že přijímal také poutníky, - tak, jak je to prokázáno i pro bývalý špitál vedle Kostela naší paní. Vedle špitálu se nacházela kaple sv. Jakuba/Jakobskapelle s nápisem nade dveřmi „S. Jacobus major“. Špitál sv. Jakuba a kaple sv. Jakuba/Jakobshospital und -kapelle byly kolem roku 1870 zbořeny při výstavbě nového špitálu na ulici Krölstraße. Patrocinium/zasvěcení špitálního kostela přešlo později na kostel sv. Jakuba/Jakobuskirche, postaveného v roce 1900, který dnes slouží jako katedrála pro biskupství Görlitz.

katedrála sv. Jakuba/St. Jakobuskathedrale

- na nejvyšším bodě ve městě se nachází kostel sv. Jakuba/Jakobuskirche – novogotická stavba z pálených cihel. S 68 m vysokou věží a 47 m dlouhou střední lodí je to zároveň největší katolický kostel v Görlitz. Věž byla silně poškozena v posledních dnech Druhé světové války v roce 1945. Dnes je tento katolický farní kostel opět ozdobou města.

F: západní portál Kostela naší paní/Frauenkirche

F: špitál sv. Jakuba/Hospital zu St. Jakob (podle kresby Johanna Gottfrieda Schultze z roku 1705)

F: mohutná stavba z pálených cihel katolické katedrály sv. Jakuba/Jakobuskathedrale, snímek z východní strany

S26

Karte

S27

1. etapa: Görlitz – **Ostritz** - St. Marienthal – Hirschfelde

Ostritz

Od katedrály sv. Jakuba/Jakobuskathedrale vede ulice Zittauer Straße poutníka směrem na jih. Po městěanské cestě/Bürgersteigen projdete jižní částí města, stále podél silnice B99. Na úrovni vodárny se napojíte na cyklotrasu Odra-Nisa/Oder-Neiße-Radweg, která zavede poutníka bezpečně do Ostritz. Alternativně můžete zvolit trochu delší trasu přes Jauernick-Buschbach, Großer Nonnenwald a Dittersbach.

niva Nisy

Jakmile opustíte zastavěné části Görlitz, otevře se vám nivní krajina Nisy. Překážka v tomto poměrně rovinném úseku přirozeně meandruje. Nisa je v těchto místech je hraniční řekou mezi Svobodným státem Sasko a Polskou republikou.

Berzdorfské jezero/Berzdorfer See

Po levé straně vznikne zkrátka velké jezero. Od roku 2000 je zde napouštěno vodou bývalý důl hnědého uhlí, ze kterého vznikne přírodní rekreační oblast. Malá obec Deutsch Ossig je smutným svědkem toho, že těžba hnědého uhlí byly obětovány mnohé obce.

Ostritz

Blížíte-li se k Ostritz, již z dálky uvidíte větrné elektrárny. Podivně vypadají také hromady štěpek, které jsou energeticky využívány ve spalovně biomasy. Na Nise se také nachází malá vodní elektrárna. Ostritz je prvním německým městem, které pokrývá spotřebu energie z obnovitelných zdrojů. Je energetickou modelovou obcí, a jako taková se zúčastnila světové výstavy EXPO 2000 v Hannoveru. Ostritz bylo vždy něco jedinečného. Již v roce 1368 zde byly i přes velký odpor postaveny městské hradby, Ostritz bojovalo o městské právo, i když má spíše charakter vesnice. Návštěvníka překvapí velké náměstí s přírodně opravenými domy. Ostritz má dva kostely: katolický kostel Nanebevzetí Panny Marie/Mariä-Himmelfahrt-Kirche (zároveň nejstarší budova v Ostritz) a evangelicko luteránský kostel, který je vzdálen jen několik metrů.

F:

A lékárna

1 cukrárna

2 restaurace

3 řeznictví

4 radnice

5 katolický kostel

6 muzeum

7 evangelický kostel

F: katolický kostel Nanebevzetí Panny Marie/Mariä-Himmelfahrt-Kirche s impozantním pozdně barokním oltářem V předvstupní hale je románská brána z objektu, na jehož místě byl kostel postaven.

S28

Karte

S29

1. etapa: Görlitz – Ostritz – **St. Marienthal** – Hirschfelde

klášter St. Marienthal

Na jižní straně náměstí v Ostritz odbočuje ulice Spantigstraße. Vede ke katolickému kostelu a k nejstaršímu domu v Ostritz, ve kterém se nachází Vlastivědné muzeum/Heimatismuseum. Odtud půjdete po ulici Klosterstraße, která vede cca 2 km podél Nisy a je ohraničována podstavkovými domy z 18. st. Již brzy zahlédnete zelené střechy kláštera St. Marienthal. Musíte jen projít oběma velkými kamennými branami, abyste mohli navštívit klášterní opatství, idylicky položené v údolí Nisy.

barokní klášter

Tato klášterní stavba má stavební historii delší více než 770 let. Dnes se klášter ukazuje ve své barokní podobě. Poslední rekonstrukce proběhla v roce 2006. Od této doby září cisterciánský klášter opět svými původními světlými barvami. Klášter je pro každého poutníka skutečným prožitkem. K němu přispívá také život sester přísného řádu cisterciánů, v ústraní a pro návštěvníka poněkud tajemný. Na druhé straně se nádražní klášter velmi otevírá světu a návštěvníkům. Mnoho budov, kromě klauzury, je přístupných a vybavených informačními materiály/výstavami. Poutník by měl určitě navštívit bohatě vyzdobený klášterní kostel, kde jsou uctíváni mnozí světci.

F: Z vrchu Staniční hora/Stationsberg je nádherný výhled na celý klášter.

F: studna Nejsvětější Trojice/Dreifaltigkeitsbrunnen na nádvoří kláštera

tip: V letních měsících nabízí klášter zajímavé exkurze. Vnujte pozornost stavitelskému umění, prezentujícímu se v celém areálu. Doporučujeme také brožuru „Nadační klášter St. Marienthal/Klosterstift St. Marienthal“, kterou lze koupit v klášterním obchůdku.

F:

- 1 klášterní kostel/Klosterkirche
- 2 probošství/ Propstei
- 3 opatství/Abtei
- 4 zahrada s biblickými rostlinami/Garten der Bibelpflanzen
- 5 klášterní nádvoří/Klostermarkt
- 6 výstava „Energie Werk Stad(t)t“ – energetické město
- 7 výstava „ora et labora“
- 8 historická pila/ Schau-Sägewerk
- 9 vinohrad/Weinberg

1. etapa: Görlitz – Ostritz – **St. Marienthal** – Hirschfelde

F: abatyše Sr. Maria Regina Wollmann Ocist s tabulkou Svatojakubské cesty, která byla slavnostně instalována 1. července 2006 na druhé klášterní bráně

F: Papež Benedikt XVI. vysvětlil během své návštěvy v Krakově 28. května 2006 všechny ukazatele Svatojakubské cesty Gnesen – Görlitz – Praha.

Život v klášteře

Klášter Marienthal je nejstarším ženským klášterem řádu cisterciánů v Německu. Nebyl jako mnohé další kláštery sekularizován. Cisterciáni jsou reformním řádem, založeným svatým Bernardem z Clairvaux, který pocházel z řádu benediktinů. Proto mají jeptišky také zvláštní úkol, nést dále dídictví sv. Benedikta. Jeho pravidla jsou směřována na setkávání s Bohem – v modlitbách i v práci. To vyjadřuje také benediktinské pravidlo: ora et labora – modlit se a pracovat. Sedmkrát denně svolává zvon k modlitbám: poprvé ve 4.15 pro první modlitbu v novém dni (Matutin), naposledy v 19.00 pro noční modlitbu (Komplet).

Mezinárodní setkávací centrum/Internationales Begegnungszentrum (IBZ)

V bývalých hospodářských budovách kláštera St. Marienthal se dnes nachází Mezinárodní setkávací centrum. Tato klášterní nadace realizuje řadu vzdělávacích projektů a nabízí také kvalitní ubytování.

informační místo Svatojakubské cesty v Klášteře Marienthal

Mezinárodní setkávací centrum/Internationales Begegnungszentrum (IBZ) patří k iniciátorům, kteří se od roku 2005 snaží o oživení Svatojakubské cesty z Görlitz do Prahy. Studenti, kteří zde absolvovali praktika, shromáždili první materiály k určení průběhu této poutní cesty. V prostorech kláštera bylo 26. června 2006 založeno Mezinárodní sdružení pro Svatojakubskou cestu Gnesen – Görlitz – Praha. Od té doby má toto sdružení sídlo v klášteře, je zde oficiální kontaktní místo pro poutníky, nacházející se v recepci setkávacího centra. Kontaktní údaje a otevírací doba jsou uvedeny v adresáři tohoto průvodce.

Hirschfelde

Jižní brána klášterního opevnění vás dovede na cestu, kterou se musí poutník vydat údolím Nisy do Hirschfelde. Nisa si zde vytvořila úzký kaňon, který je vzhledem k výskytu cenných druhů rostlin a živočichů vyhlášen chráněnou krajinnou oblastí. Tady nemůžete zabloudit; cesta vede stále podél Nisy. Ti, kteří se zajímají o historii, mohou zvolit alternativní trasu, vedoucí kolem bývalého Syfridisdorfu. Při výstupu z kaňonu na vás čekají opět hezounské podstávkové domy. Poutník projde částí obce Rosenthal a dostane se na stezku, vedoucí podél silnice B99 do Hirschfelde.

Rosenthal

Vědcům, zabývajícím se urbanistikou nabízí toto místo neustále hádanky. Je podivné, že je zástavba na tak prudkém svahu, i když byla v okolí daleko příjemnější stanoviště. Rosenthal vám ukazuje svými úzkými, kolmými uličkami a příknými podstávkovými domy.

průmyslová obec Hirschfelde

Směrem na Hirschfelde se pohled mění. Zdaleka jsou vidět chladicí věže polské elektrárny Turow a velké haldy hlusiny z hnědouhelných dolů. Také vývoj Hirschfelde byl ovlivněn výrobou energie, trvající téměř celé století. Až do počátku 90tých let byla zde, v první saské velké elektrárně, vyráběna elektrická energie. Technické muzeum na jižním konci obce vám nabídne krátký pohled do historie elektrárny.

farní kostel sv. Petra a Pavla/Pfarrkirche „St. Peter a Paul“

Je starším z obou kostelů v Hirschfelde. Původně postaven johanity, po reformaci přešel do vlastnictví evangelicko luteránské církve.

katolický kostel sv. Konráda von Parzham

Katolický život zanikl v Hirschfelde s prodejem komend městu Žitava a ožil se až v 19. st. Malá katolická obec byla nejdříve spravována ze Seitendorfu. Od roku 1935 existuje vlastní církevní obec, věnovaná bratru Konrádu von Parzham.

F:

- 1 pekařství
- 2 ev. kostel
- 3 kat. kostel
- 4 poutní domek/Pilgerhäusl
- 5 pavlačové domy/Laubenhäuser
- 6 lékárna
- 7 informace
- 8 potraviny

F: V křivolakých uličkách starého centra Hirschfelde se nachází evangelicko luteránský kostel sv. Petra a Pavla, pozdně gotická dvoulodní stavba z roku 1469. V levé polovině obrazu je vidět typický podstávkový dům.

1. etapa: Görlitz – Ostritz - St. Marienthal - **Hirschfelde**

F: Náměstí v Hirschfelde se vyznačuje nápadnými pavlačovými domy podstávkového stavebního stylu. Na mnohých místech regionu se toto typické obestavění náměstí nezachovalo.

F: poutní domek/Pilgerhäusl v Hirschfelde. Katolíti i protestantští křesťané se o tento podstávkový dům starají. Původně patřil ke statku, později byl využíván jako fara. Dnes zde můžou přenocovat malé skupiny poutníků. V příkém klenbovém pokoji se nachází informativní výstava o podstávkových domech.

V Hirschfelde si poutník může udělat více času a seznámit se s lidovou architekturou, která je typická pro tento region. Podstávkové a pavlačové domy ve starém centru města v okolí farního kostela a na náměstí, dokazují, jak ovlivní vzhled zástavby dřevěné stavby. I poutní ubytovna v Hirschfelde se nachází v podstávkovém domě. Bývalá katolická fara byla od sloučení s farností v Žitavě prázdná. Dnes slouží jako jednoduchá ubytovna pro poutníky a a obyvatelé jí říkají poutní domek. Roubená světnice slouží jako společenská místnost pro poutníky, kteří tak mohou prožít příjemnou atmosféru podstávkového domu. Na stejném pozemku se nachází katolický kostel a o několik kroků dále stojí evangelický kostel.

podstávkové domy

Domy s výraznými dřevěnými oblouky nad okny se nazývají podstávkové domy. Za své jméno díky jednoduché, ale geniální podpěrné konstrukci, která se nazývá podstávka. Přes ní nesou dřevěné sloupy horní patro, případně střechu a tak „omotávají“ roubenou světnici, která stojí zdánlivě samostatně uvnitř domu. Říká se, že se majitelé do svého podstávkového domu musí zákonitě zamilovat. Důvodem není jenom nápadný vzhled. Tyto dřevěné domy jsou velmi individuální. Není jeden jako druhý. Často mají různá zdobení, například vzorované bídlicové štíty, složitě tvarované okenní rámy. Pro lásku k podstávkovým domům je ale určitě rozhodující příjemná atmosféra bydlení, umocněná tradicí a pohodlím.

V současnosti existuje cca 19.000 podstávkových domů. V žádném jiném regionu nenajdete takovou hustotu jednoho stylu lidové architektury. Pás země mezi Saským Švýcarskem a Jizerskými horami se proto nazývá Krajina podstávkových domů. Tato v Evropě jedinečná krajina propouje tři státy: Polsko, Německo a Českou republiku. Internetová stránka www.umgebundeland.de popisuje iniciativu, vedoucí k vývoji podstávkových domů jako obchodní značky v regionu.

Komenda johanitů/Johanniterkommende

Od 12. st. se nejstarší ještě existující řád rytířů, řád johanitů věnuje ochraně poutníků. Podél poutních cest vznikly tzv. řádové domy (komendy), které byly spojeny s organizací přenesených církevních úřadů a výběrem desátků. Stopy takových bývalých johanitských komend jsou zpravidla dobrou indicií pro staré poutní cesty. Staré náčrty¹ ukazují na dvě komendy v Horní Lužici: v Žitavě od roku 1291 a v Hirschfelde od roku 1365. Protože Žitava patřila ve středověku k Čechům, byla pravděpodobně založena Českým velkopřevorstvím. O založení samotném se moc neví. První zmínka pochází z roku 1289 z odpustku biskupa Pavla z Krakova pro žitavský kostel sv. Jana. V roce 1291 vystupuje jeden johanita jako místní farář. Žitavská komenda se nacházela v blízkosti dnešního Kostela naší paní/Frauenkirche a byla označována jako „Křížový dvůr/Kreuzhof“. Kromě správy zboží a výběru poplatků se měli johanité starat také o duchovní blaho celého města (kromě kostela františkánského). Také v Hirschfelde byl správce (Komtur), delegovaný z Žitavy, zároveň místním farářem. S příchodem reformace v roce 1521 byly dobyty také komendy. Další finanční problémy přinutily tento rytířský řád v roce 1570 k prodeji farních a komturních statků v Žitavě a Hirschfelde, ke kterým patřily i obrovské pozemky.

1 Wienand, Adam (Hrsg.): Der Johanniterorden, der Malteserorden. Wienand Verlag. Köln 1988. S. 390 - 391.

F: Jména ulic ještě dnes vypovídají o bývalé johanitské komendě v Hirschfelde. Je to tedy dobré spojení, že se na uličce Komturgasse nachází také nová ubytovna pro poutníky.

F: Kostel naší paní/Frauenkirche je prvním cílem poutníka, který přijde do Žitavy. Tam, kde nyní zakrývají pohled na chrám boží vysoké stromy, se kdysi nacházel komturský statek johanitské komendy.

F: Informaci o tom, jak vypadal komturský statek žitavské Komendy johanitů, najdete na modelu v Městském Muzeu v Žitavě/Städtische Museen Zittau.

S34

duchovní podnět pro 1. etapu Hirschfelde – Chrastava

F: Velké postní plátno v žitavském kostele svatého Kříže/Großes Fastentuch in der Zittauer Kirche zum Heiligen Kreuz - Foto: René Egmont Pech

Ve druhé etapě přejde poutník přes Nisu a překročí německo-českou hranici. Na cestě mezi Hirschfelde a Chrastavou se může asi nejvíce těšit na návštěvu starého obchodního města Žitava. Zde najde řadu kulturní historických zajímavostí a pamětihodností na malém prostoru, i když zde musíme především vyzdvihnout Žitavská postní plátna. Vzhledem k tomu, že jsou skutečně jedinečná, proslavila Žitavu v celé Evropě.

S35

Říci „Vstupte!“

Mnohým připomene klášter na první pohled vězení. Celý život na jednom místě; velmi úzce vymezený životní prostor, obehnaný zpravidla poměrně vysokou zdí. Ale je zde drobný detail, který je hlavním rozdílem: u dveří vězení je klika pouze z vnější strany, u dveří klášterních samozřejmě i z vnitřní strany. To, z jaké strany je klika, rozhoduje o svobodě či nesvobodě. Kdo chce do takového světa svobody vstoupit, musí zaklepat. V apokalypse, poslední knize Bible, dostalo 7 obcí Malé Asie dopis, psaný z pověření Boha. V dopise pro Laodizea se nachází toto vyobrazení: „Stojím přede dveřmi a klepu. Kdo uslyší můj hlas a otevře dveře, k tomu vstoupím a dám si jídlo, já s ním a on se mnou“ (Zjevení 3,20). Bůh nevstupuje prudce do dveří, aby si umožnil vstup. Klepe. Naslouchá. Čeká. Respektuje svobodu toho, kdo je uvnitř. Nechce být nezvaným hostem, chce být pozván. Putování není spojeno s hlukem. Nacházet ticho, naučit se nově naslouchat, je často uváděným motivem pro poutní cesty. Nabízí možnost naslouchat, zda někdo neklepe na dveře do srdce. Ten, kdo je odkázán na to, zda ho vpustíme dovnitř. V biblickém textu se mluví o jednom jídle, pokud bude Bůh vpuštěn dovnitř. Nejde zde o vybraná jídla; Bůh neočekává, že máme doma vždy zásoby na slavnostní hostinu, když přijde. Spokojí se s tím, co mu můžeme nabídnout, i když to není téměř nic. Ale u jídla nejde jen o to se nasytit, ale také o to, že vznikne pospolitost. Bůh má dva důvody, proč klepe na dveře do našeho srdce: jeho touha po naší společnosti, naše blízkost – a že nám chce být darem.

svatý Konrád de Parzham

22.12.1818 se narodil v Parzham (diecéze Passau) Johann Evangelist Birndorfer. Pro jeho dětství byla charakteristická přirozená, hluboká zbožnost. Proto byl i členem různých náboženských bratrstev. Až do svého 31. roku pracoval na statku své rodiny. Pak vstoupil jako bratr laik do kapucínského kláštera sv. Anny v Altöttingu a přijal řádové jméno „Konrád“. Brzy na něj připadla služba u klášterního vchodu. Zní to velmi jednoduše, ale pro něj to byla těžká práce: nesmělý sedlák se musel rok co rok postarat o statisíce poutníků, přicházejících do Altöttingu. Umíte si představit, že se nesetkal pouze s poctivostí a přátelstvím. „Ve jménu Boha“ – tato slova provázela stále jeho činy. Bratr Konrád zemřel 21.04.1894 ve svém klášteře.

F: Foto: socha sv. Konráda de Parzham na kostele v Hirschfelde

2. etapa: Hirschfelde – **Zittau** – Hrádek n. N. – Chrastava

Zittau/Žitava

Cesta z Hirschfelde do Žitavy vede stále podél Nisy, která rozděluje Německo a Polsko. Kdo se bude dobře dívat, může objevit pozůstatky původní nivní krajiny a jejího využívání: odříznutá ramena řek, rozlehlé údolní louky nebo mnichy založené rybníky a hráze. Při dešti doporučujeme jít po asfaltové stezce, která vede podél silnice B99. Od začátku města Žitava dojde poutník podél hlavní komunikace (Görlitzer Straße) až ke Kostelu naší paní Frauenkirche.

První zmínka o Žitavě pochází z roku 1238; v roce 1255 byla králem Otakarem II. povýšena na město. Zpočátku patřila Žitava k Čechům, z církevního správního pohledu k Pražskému biskupství. Po Třicetileté válce připadla Žitava a okolí saským kurfiřtům. Vzhledem k výhodné poloze na důležitých obchodních stezkách se město vyvíjelo velmi rychle. Žitava přistoupila ve 14. st. k Šestiměstí a přišla k bohatství, které je z historických budov patrné ještě dnes. I přes mnoho válek se Žitava vyvinula v důležitý obchodní centrum (byla nazývána také „malým Lipskem“). Ale s novým určením hranic po Druhé světové se dostala geograficky do velmi nevýhodné okrajové polohy, která měla na její další vývoj velmi negativní vliv. Dnes se snaží Žitava svou polohu v Trojzemí pozitivně využít a přeshraničně spolupracovat. Žitava je také nazývána městem sedmi věží. Přítel kostelů, radnice a Johaneum ní nad hustě vtěsnanými střechami Žitavy. Tyto stavby jsou zároveň zajímavými poutními místy, které jsou v průvodci dále představeny.

evangelicko luteránský Kostel naší paní/Frauenkirche

patří k nejcenějším sakrálním památkám města, protože se zde zachovaly stopy přechodu období romantismu a gotiky. Za shlédnutí stojí i hřbitov se starými, bohatě zdobenými náhrobky.

F: Kostel naší paní/Frauenkirche: jednoduchá oblouková okna kněžiště jsou svědky období romantismu, pro Žitavu velmi ojedinelé

F: motiv z Velkého žitavského postního plátna

V Žitavě se také zrodila myšlenka cesty „Via Sacra“. Známa žitavská postní plátna jsou výchozím bodem této nové turistické cesty. Na 16ti místech kulturně orientované stezky můžete prožít bohaté sakrální dědictví Horní Lužice, Dolního Slezska a Severních Čech, na trase dlouhé 550 km, překračující státní hranice i nábožensví. Turistům, orientovaných na kulturu a památky odkryje tato trasa dosud neznámá místa. Pro poutníky je obohacením, přesahujícím rámec starých poutních cest. Více na straně 98/99.

legenda

poutní trasa

pamětihodnost

pošta

turistické informační středisko

restaurace

potraviny

lékárna

nemocnice/lékař

1 Kostel naší paní/Frauenkirche

2 katolická církev a farní úřad

3 Johanneum

4 evangelicko luteránský farní úřad

5 klášterní kostel/Klosterkirche

6 bývalý františkánský klášter/Franziskanerkloster

7 kostel sv. Kříže/Kirche zum heiligen Kreuz

8 kostel sv. Jana/Johanniskirche

9 radnice

10 Solný dům/Salzhaus

11 pastorát evangelicko metodistické obce

12 kostel sv. Jakuba/Hospitalkirche St. Jakob

2. etapa: Hirschfelde – **Zittau** - Hrádek n. N. – Chrastava

Žitava/Zittau

Od Kostela naší paní/Frauenkirche půjdete po ulici Rosa-Luxemburg-Straße směrem do města. Sledujete dvouproudou silnici, až odbočíte vpravo do ulice Goethestraße a poté vlevo do Theodor-Korselt-Straße, pak již uvidíte katolický kostel sv. Marie/Marienkirche. Po ulici Lessingstraße, směrem na východ, kolem Theaterring/Divadelní okruh se dostanete zpět ke svatému Kříži/Heiliger Kreuz s Velkým postním plátnem. Když projdete Klášterní náměstí/Klosterplatz, půjdete k bývalému františkánskému klášteru/Franziskanerkloster a ke klášternímu kostelu/Klosterkirche. Z tohoto místa uvidíte dvouvěžový kostel sv. Jana/Johanniskirche, jehož směrem dojdete na náměstí.

katolický farní kostel Navštívení Panny Marie/Pfarrkirche „Mariä Heimsuchung“

Neogotický halový kostel je nápadný nejvyšší věží ve městě. V kostele se nachází také nejzvučnější varhany města.

kostel sv. Kříže/Kirche zum Heiligen Kreuz

je využíván jako muzeum a může se pochlubit dvěma superlativy: je největším německým jednosloupovým kostelem a hostí textilní umělecký klenot z 15. st., v Evropě zcela jedinečný, „Velké žitavské postní plátno“ s rozměry 6,80 x 8,20 m a 90ti vyobrazeními příběhů Starého a Nového zákona.

bývalý františkánský klášter/Franziskanerkloster

Byl zřízen v Žitavě ve 13. st. a sloužil Pražskému sboru kanovníků během husitských válek jako útočiště. V zčásti ještě zchovalého kláštera se nachází Městské muzeum/Städtisches Museum s Malým postním plátnem a dalšími expozicemi. Zajímavý je především klášterní kostel v pozdně gotickém stylu.

kostel sv. Jana/Johanniskirche

byl poprvé zmíněn ve 13. st. Název dnešního ev.-lut. farního kostela ukazuje na působení johanitů. Po zničení požárem měl být kostel přestavěn v gotickém stylu, tento záměr nebyl ale kvůli statickým problémům realizován. Erst Karl Friedrich Schinkel tyto problémy vyřešil a v 19. st. dokončil přestavbu v klasicistickém stylu.

F: Z věže sv. Jana/Johannisturm je překrásný pohled na město Žitava. Vpředu uvidíte klášterní kostel, vzadu kostel Panny Marie/Marienkirche.

F: Kostel Navštívení Panny Marie překvapí poutníka překrásnými barevnými skleněnými okny. Okouzlí vás především krásou barev. Okna jsou dílem známé královské saské dvorní sklárny Türrcke & Schlein z Žitavy.

F: Obě věže utváří klasicistický kostel sv. Jana/Johanniskirche. Po dlouhou dobu byl tento chrám boží zanedbáván. V posledních letech byl oživen: je v něm Euroregionální kulturní centrum/Euroregionales Kulturzentrum/.

S40

Karte

S41

2. etapa: Hirschfelde - **Zittau** - Hrádek n.N. - Chrastava

Dále pokračujete východním směrem po ulici Frauenstraße až k části Žitavy Neustadt, kolem obrovského Solného domu/Salzhaus a dále stále na jih, až přejdete Grüne Ring/Zelený kruh. Již zdaleka pozná poutník další cíl: bílý špitální kostel sv. Jakuba/Hospitalkirche St. Jakob.

špitální kostel sv. Jakuba/Hospitalkirche St. Jakob

Tento malý kostel leží na druhém břehu Mandavy. Tok řeky se ve středověku nacházel mimo hranice města. Jeho poloha je důkazem toho, že zde byl špitál pro malomocné. Tyto izolované stanice pro nemocné přijímaly zpravidla také poutníky. Podle názvu kostela je možné předpokládat, že se kostel, postavený v roce 1303, staral i o poutníky, kteří byli na pouti k hrobu sv. Jakuba v Santiagu de Compostela. Kostel má pohnutou minulost. Byl několikrát zničen a poškozen, ale vždy obnoven. Několikrát se změnili i vlastníci: římsko-katolická, adventská, evangelicko luteránská a evangelicko metodistická církev.

Od kostela sv. Jakuba vede Žitavská Svatojakubská cesta stále jižně podél ulice Friedensstraße. Tímto přechodem do České republiky odbočuje vpravo modře značená turistická trasa. Tuto trasu využívá i Hornolužická horská cesta/Oberlausitzer Bergweg, která ale v Hartavu odbočuje. Poutník dojde po modré značce až k Česko-německému přísnému hraničnímu přechodu, kde se napojí na český systém značení turistických tras. Odtud je Svatojakubská cesta značena jako dálková trasa. Protože Svatojakubská cesta vede v České republice po výborně značených turistických trasách, je v průvodci toto značení využíváno a popsáno. Za hraničním přechodem půjde poutník po žluté značce až do Hrádku nad Nisou (Grottau), kde dojde na malé náměstí a může navštívit katolický farní kostel.

F: západní portál kostela sv. Jakuba/Hospitalkirche St. Jakob ze 14. st.

F: kostel sv. Jakuba/Hospitalkirche St. Jakob je od roku 1991 využíván ev.-metodistickou církví jako chrám boží

F: hraniční přechod v Hartau/Hartava

S42

Karte

S43

2. etapa: Hirschfelde – Zittau - **Hrádek n. N.** - Chrastava

Hrádek nad Nisou (Grottau)

Na místě, kde ulice Revoluční kříží žlutou turistickou značku, musí poutník odbočit vpravo. O dvě ulice dále zahne vlevo do ulice Žitavská, která ústí do Horního náměstí v Hrádku nad Nisou. Zelená značka vás po ulici 1. máje dovede zpět na žlutou turistickou značku, po které pokračujete po ulici Zahradní směrem na Grabštejn .

Hrádek nad Nisou (Grottau) je malé město, jehož historie sahá až do starověku, což dokladují archeologické nálezy z doby bronzové a halštatské. Město se v posledních letech stalo známým i díky přeshraniční spolupráci s Žitavou a polským městem Bogatynia. Za návštěvu stojí katolický farní kostel sv. Bartoloměje, který byl v 15. st. postaven na místě kostela zničeného husity. Ve hřbitovní zdi se nachází stanice křížové cesty a zdobené náhrobky. Na vaší cestě se nachází také novogotický kostel církve československé husitské.

alternativa: odbočka k bazilice v Jablonném v Podještědí (Deutsch Gabel)

Proznačená trasa Svatojakubské cesty sleduje stopy ranného období a vede z Liberecké kotliny přes Ještědsko-kozákovský hřbet směrem na jih. Poutník může zvolit i cestu po staré obchodní stezce „Alte Gabler Straße“, která protíná Žitavské hory v obci Lückendorf. Na této trase leží známý poutní kostel sv. Zdislavy a sv. Vavřince. Je to jedna z nejvýznamnějších barokních staveb ve Střední Evropě. Jsou v ní pohřbeny ostatky sv. Zdislavy. Na kostel navazuje klášter, kde žije několik dominikánských mnichů, kteří se o poutníky s pohostinností postarají. Kdo chce navštívit baziliku, přijde z Žitavy po značené turistické cestě „Alte Gabler Straße“ až do Jablonného v Podještědí (Deutsch Gabel). Odtud pokračuje po cyklotrase 241 do Křížan (Kriesdorf), kde se napojí na původní trasu Žitavské Svatojakubské cesty.

F:

- 1 hotel/restaurace
- 2 restaurace
- 3 potraviny
- 4 pekařství
- 5 radnice/policie
- 6 kat. kostel
- 7 turistické informační středisko
- 8 kostel církve československé husitské

F: Již zdaleka vládne bazilika sv. Vavřince a sv. Zdislavy se svou výraznou, 35 m vysokou kopulí, celému kraji. Pod bazilikou se nachází také velmi hluboké podzemní prostory se třemi patry katakomb s četnými mumii.

2. etapa: Hirschfelde – Zittau - **Hrádek n.N.** – Chrastava

Grabštejn – Václavice – Bílý Kostel

F: Státní hrad a zámek Grabštejn je v posledních letech postupně restaurován.

F: Hřbitov ve Václavicích (Wetzwalde),
místo, kde dříve stával kostel sv. Jakuba

F: Bílý kostel sv. Mikuláše dal obci její jméno.

Z Hrádku nad Nisou (Grottau) půjde poutník po žluté turistické značce až na St. hrad a zámek Grabštejn. Odtud se vydá po zelené značce na krásnou idylickou cestu do Václavic (Wetzwalde) a dále po cyklotrase 3069, která poutníka dovede po málo využívané silnici do Bílého Kostela (Weißkirchen). Cesta přes Václavice je určitě oprávněná, zde totiž ve stědovku stával kostel sv. Jakuba. Kdo by nechtěl jít touto delší trasou, může jít z Grabštejna po žluté přímo do Bílého Kostela.

Grabštejn (Grabstein)

Starý hrad Grabštejn sloužil původně jako strážní hrad obchodní cesty, vedoucí z Žitavy do Prahy. V 16. st. byl přestavěn na renesanční zámek, dnes je národní kulturní památkou, přístupnou veřejnosti.

kostel sv. Jakuba ve Václavicích (Wetzwalde)

Protáhla obec Václavice je cílem poutníků, protože zde prokazatelně stál kostel sv. Jakuba. Dnes můžete ale navštívit jen starý hřbitov a faru. Původní ves ve 14. st. téměř zmizela a s ní pravděpodobně i dřevěný kostel sv. Jakuba. Po novém založení Václavic byl v roce 1699 postaven také nový kostel sv. Jakuba, který byl ale v roce 1976 zbořen. Foto: archiv diecéze v Litoměřicích (Leitmeritz).

Bílý Kostel nad Nisou (Weißkirchen)

V kostele, který je zasvěcen sv. Mikulášovi, se nachází historický nápis „Alba Ecclesia“ (bílý kostel), který dal obci ve 14. st. i její název. Půkný interiér kostela je přístupný pouze v době bohoslužeb.

2. etapa: Hirschfelde – Zittau - Hrádek n.N. – **Chrastava**

Chrastava (Kratzau)

Překrásná turistická trasa podél Nisy spojuje Bílý Kostel (Weißkirchen) s Chrastavou (Kratzau). Je vyznačena jako cyklotrasa 14 a turistická cesta s červenou značkou. Cíl se nachází v Chrastavě, kostel sv. Vavřince musíte nalézt, jeho neogotická věž je vidět již zdaleka.

Chrastava, město na Lužické Nise, je poprvé zmíněna ve 14. st. V 15. a 16. st. byla poměrně významným místem, probíhala zde těžba rud (stříbro, měď, olovo). V 19. st. se zde rozvíjel hlavně textilní průmysl. Zajímavý je hlavně kostel a rodný dům malíře Josefa Führicha.

kostel sv. Vavřince

Kostel s vysokou věží je charakteristickým znakem města. Kostel údajně postavili johanité ve 14. st. Od té doby byl několikrát přestavěn, naposledy v 19. st. v dnešním neogotickém stylu. V interiéru kostela se nachází obrazy známého rakouského malíře Josefa Führicha, který se v Chrastavě v roce 1800 narodil. Jeho rodný dům zůstal zachován a dodnes informuje o jeho životě a díle.

náměstí

studna z 18.st. a Mariánský sloup s četnými sochami svatých zdobí náměstí v Chrastavě. Za shlédnutí stojí také radnice s věží, postavena v empírovém stylu. Vedle radnice stojí panský dům, ve kterém se nachází Městské muzeum.

F: pohled na Chrastavu s nápadnou věží kostela sv. Vavřince Stará fara je dnes využívána jako dům s pečovatelskou službou, provozovaný charitou.

F: V tomto domě se v roce 1800 narodil Josef Führich. Dnes je tento, téměř v originálu zachovaný podávkový dům, využíván jako muzeum, vnované tomuto malíři. V rodném domu Josefa Führicha je také betlém a malá galerie obrazů jiných malířů.

F:

- 1 Muzeum Jana Führicha
- 2 kostel sv. Vavřince
- 3 turistické informační středisko
- 4 náměstí s Mariánským sloupem
- a ulice Turpišova
- b náměstí 1. máje
- c ulice Spojovací
- d ulice Víta Nejedlého
- e ulice Kostelní

duchovní podnět pro 3. etapu Chrástava – Český Dub

F: pohled do Komendy johanitů v Českém Dubu (Böhmisch Aicha) - Foto: René Egmont Pech

Na závěr třetí etapy čeká na poutníka skutečně zajímavý cíl: Zbytky kláštera a komendy starého řádu johanitů, objevené až v roce 1991, jsou součástí středověké stavby v Českém Dubu (Böhmisch Aicha), která patří k nejvýznamnějším archeologickým nalezištím v Severních Čechách. Svatá Zdislava z Lemberka, svatořečená před několika lety a její muž Havel tuto stavbu v roce 1220 financovali, stejně jako špitál pro nemocné a poutníky.

Láska nečiní žádné poloviční věci

„Lidé potřebují více než list technicky správné zacházení. Potřebují lidskost. Potřebují podporu srdce“, píše papež Benedikt XVI. 2005 ve své první encyklice „Deus caritas est“ – „Bůh je láska“. Bůh má svůj vlastní způsob, jak nám takové pravdy vyjevit. Povolává a vysílá lidi, kteří takto obětavě žijí. Samozřejmě jsou známé především výjimečné příklady lásky k bližnímu. Říkají nám: Je možné takovou lásku darovat. Ale o to se nemusíme snažit. Pomoc v malém, vlastně v utajení, je stejně tak důležitá. V jednom příběhu se povídá: jeden vlčíci kdysi obvinil Boha, že nepodnikl nic proti vším bídám a nouzům na světě. Bůh ho nechal vypovídat, aby mu pak mohl odpovědět: „Já jsem přeci jen něco podnikl, stvořil jsem tebe.“ Je to jasné: Taková láska nemůže být určena pocitem. To bychom si velmi rychle zvolili. Nesympatizovali bychom s těmi, kteří si utrpení způsobili sami, by měli velmi špatné karty. Proto není možné milovat jen „trochu“. Když se Ježíš ptal na nejdůležitější přikázání, padlo slovo „úplně/zcela“. To, co se říká o lásce k Bohu, je možné přenést také na lásku k bližnímu: „Celým srdcem, celým rozumem a celou silou“. Dvě věci nás k tomu dovedou. Nejdříve říká Ježíš v přirovnání k milosrdnému samaritánovi: „Ne ty, silný a intaktní uráješ, kdo je tvůj bližní, kterému bys měl pomoci, ale ten, jenž leží zbitý na kraji cesty a potřebuje pomoc. Ten ti říká: ty jsi můj bližní a tak tě zavazuje k pomoci.“ Jiný pohled na věc můžeme opět odvodit ze slov papeže Benedikta XVI.: „Učím se, pohlédnout na ostatní nejen svými očima a svými pocity, ale z perspektivy Ježíše Krista. Jeho přítel je i můj přítelem.“

svatá Zdislava z Lemberka

Krátce před rokem 1220 se na zámku v moravském městě Křižanov (Krischanau) nedaleko Velkého Meziříčí (Großmeseritsch) narodila Zdislava. Mohlo jí být tak 17 let, když byla provdána za Havla z Lemberka. A tak se usadila na stejnojmenném hradě daleko v Severních Čechách. Porodila tři syny a jednu dceru. Její poddaní ji ctili a milovali pro její lásku k bližním. Některé údaje mohou být legendou; Zdislavě se přisuzovalo i oživení mrtvých a vyléčení několika slepých. Ale i legendy mají reálné kořeny, což dokazuje hospic, který sv. Zdislava se svým mužem postavila v Českém Dubu (Böhmisch-Aicha). Zdislava umírá v roce 1252, pravděpodobně 30. května. Je pochována v hrobce barokního kostela v Jablonném v Podještědí (Deutsch-Gabel).

F: Foto: hrobka sv. Zdislavy v bazilice v Jablonném v Podještědí

S48

Karte

S49

3. etapa: Chrastava – **Kryštofovo Údolí** – Světlá p. Ještědem – Český Dub

Kryštofovo Údolí (Christophsgrund)

Z Chrastavy se musí poutník cca 1 km vrátit na cestu, po které přišel, na místo, kde cyklotrasa 21 a turistická cesta s červenou značkou odbočuje na jih. Odtud pokračuje poutník po cyklotrase, která ho zavede do původní hornické obce Andělská Hora a dále kolem zříceniny hradu Hamrštejn (Hammerstein) až do Kryštofova Údolí (Christophsgrund). Tento úsek v údolí říčky Rokytka je určitě nejkrásnějším úsekem celé Žitavské Svatojakubské cesty, protože zdejší lidé zde žijí v souladu s přírodou a krajinou. Důkazem toho jsou překrásné podstávkové domy ale i technické stavby, ke kterým patří železniční viadukt, klenoucí se nad údolím.

Kryštofovo Údolí (Christophsgrund) může být právem označováno za perlu mezi severočeskými obcemi. Říčka Rokytka tvořila po staletí malebné údolí, procházející Ještědským hřebenem. A vše, co lidé v minulých 650 letech vytvořili, je harmonicky vloženo do krajiny. Jmenovat musíme **podstávkové domy**, podle kterých může poutník odvodit, jak vypadaly mnohé obce přes sto nebo dvěstě lety. Zajímavé jsou také oba **železniční viadukty**, klenoucí se přes údolí v délce 320 m.

Ozdobou je raný barokní **dřevěný kostel sv. Kryštofa**, který se s věžičkou a samostatně stojící dřevěnou zvonící tyčí nad vesnicí na svahu směrem k Ještědu a ještě dnes dokazuje úctu k Bohu zdejšího obyvatelstva. Díky mnoha darům se podařilo v minulých letech kostel restaurovat a dnes ukázat v jeho původním lesku. Vyplatí se nahlédnout dovnitř, kde se nachází rokokové malby. Také milovníci betlémů si v Kryštofově Údolí přijdou na své. Dříve vlastnila každá domácnost vlastní betlém. 20 z nich můžete obdivovat v restauraci U Žáků.

F:

- 1 penzion Skrblick
- 2 penzion Keramika s keramickou dílnou
- 3 obecní úřad a potraviny
- 4 fara s keramickou dílnou
- 5 restaurace s výstavou betlémů
- 6 penzion a restaurace Petra
- 7 penzion a restaurace U Uhlířů

F: Za kostelem se nachází hřbitov a márnice s 8 deskovými malbami.

S50

Karte

S51

3. etapa: Chrastava – Kryštofovo Údolí – **Světlá pod Ještědem** – Český Dub

Křižany - Světlá pod Ještědem

Z Kryštofova Údolí (Christophsgrund) se vyznačená cyklotrasa 21 vine širokými serpentínami až do nadmořské výšky 570 m.n.m a na sedle (sedlo nad žst. Křižany) protíná Ještědský hřeben. Odtud může jít poutník po neznámené lesní cestě podél jižního svahu Malého Ještědu, aby se dostal do Křižan (Kriesdorf), které leží mimo hlavní trasu. Až dojdete na hlavní cestu vesnicí, dáte se na jih a po 80ti m odbočíte vpravo. Málo užívaná silnice vede jižním směrem přes Hoření Paseky do Světlé pod Ještědem (Lichtenwerden).

Křižany (Kriesdorf)

Obec, založená ve 14. st. se táhne podél Ještědského potoka. I když Svatojakubská cesta nevede přímo kolem kostela sv. Maxmiliána, je nutné ho zmínit. Pochází ze 14. st., v 17. st. byl přestavěn v barokním stylu. Za zmínku stojí socha sv. Jana Nepomuckého, stojící před kostelem. Zajímavá je podstavcem, který stojí na převráceném vředu.

Světlá pod Ještědem (Lichtenwerden):

Malá obec jižně od Ještědu je jedním z nejstarších míst v regionu; vznikla ve 12. st. Prý zde, na staré obchodní cestě, stával dřevěný kostel johanitů, než byl později přenesen do Českého Dubu. Ještě dnes skrývá Světlá svá tajemství. Podzemní chodby a zbytky starých budov trochu přispívají k její mystice. Stopy putování lze nalézt ve starých dokumentech, podle kterých zde byly udělovány odpustky. Dnešní kostel sv. Mikuláše pochází ze 17. st. Původní dřevěný kostel stál pravděpodobně na místě dnešní fary. Před chrámem božím stojí památník Karolíny Světlé, která před 150ti lety popsala tuto část země ve svých literárních dílech.

F: Socha sv. Jana Nepomuckého před kostelem sv. Maxmiliána v Křižanech (Kriesdorf) patří k nejkrásnějším sochám Jana Nepomuckého v Severních Čechách.

F: kostel sv. Mikuláše ve Světlé pod Ještědem (Lichtenwerden)

3. etapa: Chrastava – Kryštofovo Údolí – Světlá p. Ještědem – **Český Dub**

F: Český Dub leží v malebné oblasti Poještědí.

F: Pohled do vstupní části kláštera johanitů, ve kterém se dochovaly tři křížové klenby a 2 okna.

F: Zbytky starého špitálu, ve kterém sv. Zdislava ošetřovala nemocné, kde určitě našli útočiště i poutníci.

Poutník opustí Světlou pod Ještědem (Lichtenwerden), přičemž se drží na hlavní silnici směrem na jih, až dojde do Horky. Odtud ho vede červená turistická značka až do Českého Dubu. Trasa vede po téměř nevyužívané silnici. Na této silnici také leží Starý Dub se zajímavou barokní kaplí Nanebevzetí Panny Marie.

Český Dub (Böhmisch Aicha)

Český Dub vznikl již ve 12. st. Český název je odvozen od starého dubu. V centru města ukazují mnohé stavby na dřívější osídlení a pozdější stavební epochy. Kdysi leželo město na důležité obchodní cestě mezi Žitavou a Prahou a bylo velmi významné. I proto bylo asi vybráno johanity jako strategický bod.

Johanitská komenda

Johanitská komenda v Českém Dubu pochází z doby sv. Zdislavy a jejího muže Havla z Lemberka. Šlechtická rodina dostala pozemky mezi říčkami Mohelka a Dub od rodu Markvarticů. Zde v roce 1220 postavili opevněný klášter johanitů a kapli. Kromě raně románského kostela zde stál špitál, ve kterém se Zdislava starala o nemocné. Proto si ji obyvatelé začali brzy vážit. V husitských válkách byl klášter zničen. Na jeho místě bylo v 16. st. postaveno šlechtické sídlo. Až donedávna se nevědělo, že části komendy byly zachovány v podzemí. Teprve před pár lety objevil ředitel Podještědského muzea Karolína Světlá, Dr. Tomáš Edel, vstupní sál kláštera, kapli sv. Jana Křtitele, chrámový prostor a 80 m dlouhou podzemní únikovou chodbu.

3. etapa: Chrastava – Kryštofovo Údolí - Světlá p. Ještědem - **Český Dub****Český Dub (Böhmisch Aicha)**

Na **náměstí** dominuje velký barokní Mariánský sloup se sochami čtyř svatých (Florián, Jan Nepomucký, František Xaver, Roch). Jižně stojí dřevěná radnice, která byla postavena v 16. st. v renesančním stylu a jen před několika lety přestavěna. Velkou bránou, nad kterou stojí socha sv. Vojtěcha, projdete z náměstí ke **kostelu sv. Ducha**, který je zmiňován již ve 13. st. Po požáru v 16. st. proběhla jeho obnova v renesančním stylu, v 18. st. přestavba na barokní kostel. V interiéru si můžete prohlédnout gotický portál. Jižně od náměstí najdete ještě zbytky opevnění ze 13. st. Zde se dnes nachází Helénský dvůr s přilehlou secesní vilou. V **Podještědském muzeu Karolíny Světlé** je prezentována historie města. Dům patřil zámožnému majiteli továrny. Již počátkem 20. st. sbíral jeden učitel historické předměty a věnoval se životu spisovatelky Karolíny Světlé. Zvláštností jsou i stará svídnění židovské obce, mezi nimiž je židovská modlitebna z 18. st. a 200 let staré svitky knihy Esther.

F:

- 1 turistická ubytovna/sokolovna
- 2 morový sloup se sochami světců
- 3 radnice a policie
- 4 kostel sv. Ducha a bývalý špitál
- 5 římsko-katolická fara
- 6 turistické informační středisko
- 7 Johanitská komenda
- 8 penzion Pod Muzeem
- 9 Podještědské Museum Karolíny Světlé a ubytování

F: náměstí v Českém Dubu s Mariánským sloupem a kostelem sv. Ducha

F: zbytky opevnění a městskou věž, vpravo Helénský dvůr

duchovní impuls pro 1. etapu Český Dub – Mnichovo Hradiště

F: 20 z celkem 98 dřevěných tabulí kazetového stropu kostela sv. Jakuba v Letařovicích

Třetí etapa do Mnichova Hradiště (Münchengrätz), je dlouhá jen 22 km, ale poutník na Svatojakubské cestě by si měl pro tuto etapu naplánovat dost času. V Letařovicích (Letarschowitz) na vás čeká malý vesnický kostel s jedinečným kazetovým stropem, na jehož dřevěných tabulích je zobrazen život svatého Jakuba. S tímto pokladem může být tento kostel označen jako nejkrásnější kostel sv. Jakuba na Žitavské Svatojakubské cestě.

vzpomínka pro zamyšlení

Jistě, není to nejdůležitější na cestě poutníka do Santiaga de Compostela, ale pro mnohé poutníky je to velmi cenné: potvrzení tamního sboru kanovníků, že poutník došel poutní cestou za určitých daných podmínek až k hrobu apoštola Jakuba. Není to žádná novinka, protože od pradávna si poutníci přinášeli ze Santiaga popř. od Kap Finisterre na atlantickém pobřeží důkaz, že tam byli: mušli. V průběhu doby se mušle stala obecným symbolem poutníků. Mušle měla nejdříve velmi praktický význam: dala se použít jako nádoba na pitnou vodu. Byla takovou určitou symbolickou ochranou na nebezpečných cestách zpět do vlasti. Také byla důkazem, který mohl poutník doma ukázat: „byl jsem v Santiagu!“ Člověk středověku uměl číst symboly zvláštním způsobem. Putoval ke hrobu apoštola a mušle pro něj byla symbolem jeho pouti. Samozřejmě to byla šťastná shoda náhod, když poutník našel mušli, ve které byla perla. Ale kupodivu to ještě přispělo k její tajemné pověsti. Obě části mušle se staly symbolem Svatého hrobu nebo Vzkříšení Ježíše Krista. Ve smrti je podle křesťanského přesvědčení skryt život, protože se Bůh při vzkříšení Ježíše ukázal jako silnější. Tak vidí každý, kdo putuje k jeho hrobu, jeho životní realitu: život je pomíjivý. Ale když si na cestě domů s sebou nese mušli, má v sobě víru ... Pro poutníka v dřívějších dobách byly s cestou domů spojeny další důležité zkušenosti: šel proti vycházejícímu slunci. Proti slunci, které zářilo přes všechny jeho viny, jeho strach ze smrti, které mu, jako při začátku každého nového dne, umožnilo jeho nový začátek. Takový druh znovuzrození uprostřed života! Jak krásné je první světlo nového rána...

svatý Jakub Starší

Jakub patří se svým bratrem Janem ke Kristovým mučedníkům. Před tím pracoval se svým ortcem Zebedeem jako rybář na Genezaretském jezeře. Ježíš dal Jakobovi a jeho bratru Janovi sice přezdívku „synové hromu“; ale při odvozování jejich charakterových vlastností z této přezdívky bychom měli být opatrní. Jakub směl být s Ježíšem, jenž si své pomocníky velmi důkladně vybíral. V Novém zákoně je uvedena pouze poprava apoštola Herodem Agrippou I. (43/44). Podle legendy měl Jakub odejít do Španělska, kde kázal. Protože byl popraven v Jeruzalémě, měly být jeho ostatky dopraveny lodí do Galície. (severozápadní Španělsko). Tato skutečnost byla ale brzy zapomenuta. Až v souvislosti s objevením hrobu apoštola v první polovině 9. st. vznikla významná poutní cesta do Santiaga de Compostela.

F: Foto: socha sv. Jakuba v kostele v Letařovicích

S56

Karte

S57

4. etapa: Český Dub – **Letařovice** - Mohelnice n. J. - Mnichovo Hradiště

Letařovice (Letarschowitz)

4. etapa začíná na náměstí v Českém Dubu. Odtud je cesta značena modrou značkou. Po krátkém výstupu lesíkem se poutník dostane do zemědělsky obhospodařované rovinaté oblasti a malé obce Letařovice (Letarschowitz). Aby poutník dosáhl svého vytyčeného cíle, kostela sv. Jakuba v Letařovicích, musí dojít až na konec skupiny domů.

kostel sv. Jakuba v Letařovicích

Kostel sv. Jakuba v Letařovicích je na titulní straně tohoto průvodce. Zdánlivě proto není žádný zvláštní důvod. Z vnějšku nevypadá moc působivě, určitě bychom našli krásnější motivy na naší 200 km dlouhé cestě. Ale nejde o vnější vzhled – tak jako při putování. Svůj poklad skrývá tento malý kostel, stojící na svahu údolí Mohelky, uvnitř: Kazetový strop s 98 poli, na kterých je v 60ti obrazech představena legenda o sv. Jakubovi Starším. Motivy mají časovou souřadnost, proto je můžete číst jako celý příběh, který začíná pravým obrazem u oltáře, na kterém Zebedeus učí svého syna Jakuba číst, a končí obrazem se dvěma zázračnými slepicemi pod emporou. Samozřejmě jsou i pohodlnější formy, jak se věnovat sv. Jakubovi. Za chvíli vás určitě začne bolet za krkem z koukání na dřevěný strop. I sled obrazů se vymyká obvyklému vzoru, protože obrazy musí být čteny zprava do leva. Ale vyplatí se to! Ani kniha, ani fotografie vám tak působivě neukáží, jak důležitý byl sv. Jakub pro lidi v této části světa. Ten, kdo se do čtení obrazů pustí, ucítí tajemnou, většinou ukrytou touhu; otevře se a bude chtít navázat spojení s Bohem.

F: 60 dřevěných tabulí s motivy ze života a legendy svatého apoštola Jakuba Major
Na každé tabuli je nápis ve staročeštině.

F: tip: Existuje brožura, která velmi pěkně dokumentuje jednotlivé motivy a jejich nápisy. Skýtá i svědectví lidí, kteří byli malým letařovickým kostelem hluboce dojatí. Více na straně 15 (tipy na literaturu).

S58

Karte

S59

4. etapa: Český Dub – Letařovice – **Mohelnice n. J.** – Mnichovo Hradiště

Chocnějovice – Mohelnice nad Jizerou

Od kostela v Letařovicích pokračuje poutník po modře značené turistické cestě. Po několika krocích se mu jižně otevře pohled na půvabné údolí říčky Mohelka. Zde vykrožil tento přítok Jizery hluboké údolí, a poutník tu bude muset překonat při výstupech a sestupech pár výškových metrů. Půjdete stále po modrém značení, až se dostanete do malé vísy Trávníček a po výstupu na druhou stranu svahu do obce Sedlíštko. Ještě před koncem obce odbočuje cyklotrasa 3044, která vede po málo používané silnici do obce Kobyly. Následuje neznačený úsek po silnici přes Sezemice až do Chocnějovic. Z této malé vesnice půjdete opět po modrém značení. Až v Mohelnici se poutník vydá po zelené značce, která vede kolem zříceniny hradu Zásadka přes horu Kačov přímo k zámku v Mnichově Hradišti.

Sezemice

Zde byl ve 13. st. cisterciánský klášter, který byl zničen během husitských válek. Zbytky klášterního kostela byly použity při stavbě kostela Nejsvětější Trojice. Dnešní barokní kostel ukrývá krásnou výzdobu (nástropní fresky, sochařskou výzdobu, oltář a iluzionistické malby). Potěšením pro oko jsou také krásné podstávkové domky.

Chocnějovice

Malý vesnický kostel s nápadnou věží je raně gotickou stavbou z 13. st., byl sice přestavěn, ale najdete zde mnoho původních prvků.

Mohelnice nad Jizerou (Müglitz an der Iser)

Milovníkům starých kostelů se zde určitě zrychlí tep. Zachován je pozdně románský kostelík z 12. st., který je možné s trochou štěstí i navštívit. Velmi krásná je empora galerie a 1m vysoká socha Panny Marie, která odkazuje na zasvěcení kostela.

F: Chocnějovice

F: Románský kostelík Panny Marie v Mohelnici charakterizují tři komplexy: západní vltž, pravoúhlá lo s apsisem a sakristie.

Mnichovo Hradiště (Münchengrätz)

4. etapa: Český Dub – Letařovice – Mohelnice n. J. – **Mnichovo Hradiště**

F: bohatě zdobená kaple sv. Anny

F: Zámek **Mnichovo Hradiště**

F:

1 klášterní kostel

2 kapucínský klášter

3 **kaple sv. Anny**

4 zámek

5 kostel sv. Jakuba a katolická fara

6 náměstí a radnice

a ulice V Lipách

b ulice Zámecká

c ulice 1. máje

d ulice Na stupních

e ulice Palackého

f ulice Studentská

Již z dálky, ještě než poutník dojde do místa Mnichovo Hradiště (Münchengrätz), vidí nádherný zámek, ke kterému ho dovede zelená turistická značka, vedoucí dále do centra města a ke kostelu sv. Jakuba.

Vznik místa Mnichovo Hradiště (Münchengrätz), ležícího na Jizevě, je úzce spjat se založením kláštera řádem cisterciánů. Ve 13. st. ležel klášter na obchodní stezce z Prahy do Horní Lužice. Již v této době byl postaven kostel sv. Jakuba. Klášter byl zničen již v 15. st. v době husitských válek. Dnes vzhledu místa dominuje převládající renesanční, dnes barokní **Zámek Mnichovo Hradiště**, který nechal postavit český šlechtic Budov, a který v 17. st. získal Albrecht z Valdštejna.

4. etapa: Český Dub – Letařovice – Mohelnice n. J. – **Mnichovo Hradiště****Mnichovo Hradiště (Münchengrätz)**

Zámek byl přestavěn v barokním stylu, ve vlastnictví Valdštejnů zůstal do roku 1945, kdy byl zkonfiskován. Dnes se v něm nachází expozice. Nádherně zařízené zámecké pokoje ukazují život českého šlechtického rodu. Pro tehdejší dobu jsou charakteristické velkorysé dary šlechty církvi, která posilovala úzké sepnutí církevního a světského řádu. Není divu, že Valdštejnové postavili v 17. st. kromě tohoto nádherného zámku také **kapucínský klášter**. Skromná, jednopatrová budova se stejným skromným kostelem. Tíh král se nachází vedle zámku, od počátku 19. st. ale pustne. Marie Markéta, rozená Bernínová nechala u kostela postavit **barokní kapli sv. Anny**, která měla být poutní kaplí. Oproti skromnému klášternímu kostelu dostala kaple sv. Anny bohatou výzdobu. Honosná je hlavně východní fasáda, která je zdobena sedmi sochami světců. V kapli sv. Anny se nachází také hrobka rodu z Valdštejna a části **lapidária** se zajímavými barokními sochami.

kostel sv. Jakuba

Již cisterciáni postavili ve 13. st. kostel sv. Jakuba na obchodní stezce z Prahy do Lužice – důkaz toho, že poutníci Jakubovi tuto stezku ve středověku využívali. Pravděpodobně byl kostel, stejně jako klášter, zničen příznivci husitů. Počátkem 18. st. proběhla přestavba v barokním stylu. Západní věž nese výraznou kopuli. Vnitřní vybavení je barokní nebo z období rokoka. Dnes slouží kostel sv. Jakuba římsko-katolické církvi jako chrám boží. Je vidět snahy, pomoci obnovit starý lesk tohoto kostela. Vnější fasáda byla již rekonstruována.

F: Ve svítivě žluté barvě září kostel sv. Jakuba na počest Boha. Tato barva signalizuje naději, tak jako optimistické plány zdejšího faráře na další stavební úpravy, např. stavbu ubytovny pro poutníky v protilehlé fari.

F: Vnitřní vybavení kostela sv. Jakuba je stále ještě smutným svědectvím toho, že církevní objekty byly z politických důvodů v celé České republice zanedbávány.

duchovní podnět pro 5. etapu Mnichovo Hradiště – Mladá Boleslav

F: pohled na staré město Mladé Boleslavi, odrážející se v Jizeře

Na počátku této etapy si opět položíme otázku: Na co se může poutník těšit? Pro 5. etapu je odpověď jednoduchá: na cíl této etapy, na Mladou Boleslav (Alt-Bunzlau), pěkné sebevědomé město s řadou historických staveb a známou automobilkou Škoda, kde se setkává starý a nový duch času. Pro Jakubovi poutníky je toto obchodní město proto zajímavé, že zde mohou opět cítit působení johanitů.

Myslíš, že je to možné?

....„Ne protože je to těžké, se k tomu neodvážíme“, ale protože se k tomu neodvážíme, je to těžké... Podivná slova, která jsou přisuzována římskému básníku Senecovi. Správně je řeč o tom, že člověk neví, čeho je schopen, dokud to nezkusí. Samozřejmě je možné, že je pro nás něco „o číslo větší“, že ještě nepřišel správný okamžik, něco začít. A je zcela reálná možnost, že to nevyjde. Přesto se vyplatí, vydat se do neznáma. S pohledem na vlastní sílu: možná skutečně zvládneme víc, než jsme si mysleli. S pohledem na naše bližní: třeba se nechají nakazit dobrou věcí a budou s námi pracovat. Pro věřícího člověka se k tomu přidává i pohled k Bohu: podporuje a dokončuje všechny naše snahy. Většina věcí dostane svou „váhu“ skutečně až tím, jak je vidíme a hodnotíme. To nás vždy dostane na kolena. Ale určitě je dobré, když se aspoň občas necháme vyzvat, když se pak dokonce na cestu vydáme. Samozřejmě je rozhodující úhel pohledu: Chápu něco jako úkol – nebo je to pro mne jen příležitost? Při řešení úkolu zajisté roste více síla než při využití příležitosti. Splnění úkolu je věnována celá síla, protože má být splněn ku prospěchu mnohých. Využití příležitosti neřeší problém, ale dává někomu výhodu. Ale protože většinou stojí příležitost před úkolem, není řada otázek a problémů vůbec řešena s odůvodněním, že stejně není možné nic udělat. Dlouhá cesta může být dobrou školou: kdo se nechá vyzvat, vylákat, překoná velké věci, prožije pěkné okamžiky a bude odměněn hlubokými zkušenostmi.

svatý Vojtěch

Se narodil v roce 956 v Libici (Libitz) na soutoku řek Labe a Cidlina, studoval v Magdeburku a zde také po biřmování dostal jméno „Adalbert“. Již v roce 982 se stal druhým pražským biskupem. Bojoval proti rýzným nešvarům ve společnosti, tento boj vzdal v roce 989, kdy opustil svůj úřad a odešel do římského benediktinského kláštera. Do Prahy se ještě několikrát vrátil. S ostatními mnichy kláštera založil v roce 993 první mužský klášter v Břevnově, na kraji Prahy. Jeho další snažení se opět nesetkalo s úspěchem. Proto od roku 996 kázal pohanským Prusům u Baltického moře, kde byl 23.04.997 u Elbingu se svými druhy zavražděn. Nejdříve byl pohřben v Gniezno (Gnesen), v roce 1039 byly jeho ostatky převezeny do Prahy.

F: Foto: socha sv. Vojtěcha na Karlově mostě v Praze

S64

Karte

S65

5. etapa: **Mnichovo Hradiště – Bakov nad Jizerou – Mladá Boleslav**

klášter Hradiště – Bakov nad Jizerou

Výchozí bod 5. etapy se nachází u kostela sv. Jakuba v Mnichově Hradišti (S. 58). Půjdete po modré turistické značce směrem na jih a dojdete na náměstí. Zde odbočuje vpravo červená turistická značka, která poutníka vyvede z města a přes Jizeru ke klášteru Hradiště, do Nové Vsi a Bakova nad Jizerou.

klášter Hradiště nad Jizerou (Kloster Liessnitz an der Iser)

Malá osada na severním břehu Jizery byla založena s klášterem šlechtického rodu Markvarticů ve 12. st. Klášter, původně věnovaný řádu benediktinů, brzy převzali cisterciáni. Tak jako řada církevních staveb, tak i tento klášter byl v době husitských válek zničen. Na jeho místě byl později postaven renesanční zámek, který shořel. Dnes je v tomto komplexu budov pivovar. I proto se výstup poutníkovi vyplatí; v prostoru pivovaru je možné ještě dnes najít stopy historie – portál, krypta a pivní sklep.

Bakov nad Jizerou (Bakow an der Iser):

Ve 13. st. založili cisterciáni ze sousedního kláštera Hradiště tehdejší rybářskou a keramickou vesnici. Brzy nato vesnice připadla do vlastnictví pánů ze Zvířetic a poté šlechtickému rodu Valdštejnů. Původní dřevěný kostel Panny Marie byl ve 13. st. nahrazen kostelem sv. Bartoloměje, který byl mnohokrát přestavěn, nyní se pyšní velkolepou výzdobou.

kostel sv. Jakuba

I v Bakově najdete důkazy dřívějšího kostela sv. Jakuba. Dnešní kaple sv. Barbory byla původně financována Janem z Vartenberku v 15. st. a zasvěcena sv. Jakubovi. Patrocinium se ale bohužel nedochovalo.

F: pohled vstupní branou pivovaru klášter Hradiště – gotický severní portál s překrásnými ornamenty listů, zjevně pocházející z doby vzniku kláštera

F: I když je to pro poutníka zacházka: odbočka na náměstí v Bakově se vyplatí, hlavně kvůli pěknému sloupu Nejsvětější Trojice z 18. st.

5. etapa: Mnichovo Hradiště – Bakov nad Jizerou – Mladá Boleslav

Podhradí – Michalovice

F: zřícenina hradu Zvířetice, národní kulturní památka, jméno je odvozeno od vlastníků, kteří byli potomky stavitele

F: 5. etapa vede většinou podél Jizery, což potěší všechny smysly poutníka.

Z Bakova čeká na poutníka překrásná cesta podél řeky Jizera. Když přijdete po červené turistické značce, nemůžete zabloudit. Poté, co přejdete Jizeru, povede cesta po málo užívané silnici. Kdo chce, může odbočit ke zřícenině hradu Zvířetice. Vydá se vpravo po modré turistické značce, po které se stejně napojí na původní trasu. Krátce za zříceninou hradu Zvířetice odbočuje červená značka vlevo a vine se podél toku řeky. Za špatného počasí doporučujeme zůstat na původní trase. Krátce před hradem Michalovice se obě cesty spojují a zavedou poutníka do centra města Mladá Boleslav (Jung-Bunzlau), do cíle 5. etapy.

zřícenina hradu Zvířetice

Hrad leží na západním břehu Jizery a na již několikrát zmíněné obchodní stezce z Žitavy do Prahy. Byl postaven pravděpodobně ve 14. st. synem sv. Zdislavy a několikrát změnil vlastníky; neposledy byl ve vlastnictví Valdštejnů. Původně gotická stavba byla v 16. st. přestavěna v renesančním stylu, o století později v barokním stylu, hrad dvakrát vyhořel a od té doby pustne. Určitě se vyplatí výstup na zříceninu. Zprvu si můžete romantickou zříceninu hradu prohlédnout zblízka, zadruhé se vám otevře výhled na idylické údolí Jizery.

hrad Michalovice

Již zdaleky vidí poutník, jak se Michalovice pyšně tyčí nad údolím Jizery. Toto strategicky významné místo mělo kdysi důležitý úkol: strážit obchodní stezku. Hrad Michalovice byl založen koncem 13. st. českou rodinou Markvarticů, chátral ale již od počátku 16. st. Zachovala se věž, zbytky sklepů, příkopů a podhradí.

5. etapa: Mnichovo Hradiště – Bakov nad Jizerou – **Mladá Boleslav**

Mladá Boleslav (Jung-Bunzlau)

Jako obvykle si poutník nemusí dělat starosti, jak najde centrum města v Mladé Boleslavi: červená turistická značka ho tam zavede. Dojde na Komenského náměstí, které se jmenuje po kazateli Jednoty bratrské Janu Ámosu Komenském. Odtud již vidíte bývalý klášter piaristů. Ulice Na Karmeli vás zavede až ke klášternímu kostelu. Jihozápadním směrem dojdete na Českobratrské náměstí, které dříve bývalo shromaždištěm Jednoty bratrské. Několik metrů odtud, na ulici Lukášova se nachází kostel Jana Nepomuckého.

Dnes významné průmyslové město Mladá Boleslav (Jung-Bunzlau) děkuje za svůj vznik hradu z 10. st., který nechal postavit na soutoku řek Jizera a Klenice kníže Boleslav II. Později, za vlády pánů z Michalovic, vzniklo na skalním ochoze opevněné středověké město. Velký vliv na rozvoj města měla Jednota bratrská. Mladá Boleslav byla jejím centrem a dostala název „bratrský Řím“. Z této doby pochází také originální **kostel Jednoty bratrské**, který byl postaven v renesančním stylu. Dnes je využíván jako koncertní a výstavní sál. Jednota bratrská je náboženská obec, která se v 15. st. odtrhla od katolické církve. Ve Třicetileté válce byla téměř vyhlazena, později se ale opět oživila, kromě jiných i jako Pannhutská bratrská obec a evangelická bratrská církev.

klášter a kostel johanitů

V historických dokumentech je zmiňován také klášter johanitů z první poloviny 14. st. johanité vedli také kostel sv. Jana Křtitele, který byl postaven v 18. st. a v 19. st. zasvěcen Janu Nepomuckému.

F: Tímto pohledem na bývalý kostel piaristů vítá Mladá Boleslav své poutníky. Také hučící Jizera, zdá se, zdraví příchozí poutníky svým vlastním způsobem: Vítej poutníče!

F: Barokní skvost uprostřed bezduchých novodobých staveb: kostel sv. Jana Nepomuckého, který stojí na místě kláštera johanitů, zničeného v husitských válkách.

legenda

poutní trasa
 pamětihodnost
 turistické informační středisko
 restaurace
 potraviny
 lékárna
 nemocnice/lékař
 1 klášterní kostel sv. Bonaventury
 2 škola Jednoty bratrské
 3 tiskárna Jednoty bratrské
 4 kostel Jednoty bratrské
 5 kostel sv. Jana Nepomuckého
 6 kostel sv. Václava
 7 městský úřad
 8 kostel Nanebevzetí Panny Marie
 9 stará radnice
 10 děkanství
 11 Mariánský sloup
 12 Městský palác „Templ“
 13 Mladoboleslavský hrad
 14 židovský hřbitov

5. etapa: Mnichovo Hradiště – Bakov nad Jizerou – **Mladá Boleslav**

Mladá Boleslav (Jung-Bunzlau)

Ten, kdo má trochu volného času, ten se může od kostela sv. Jana Nepomuckého jít podívat ke kostelu sv. Václava, stojícím v pěkném parku, na místě bývalého hřbitova. Trasa ale vede městem dál po ulici Železná až na Staroměstské náměstí, které nabízí poutníkovi řadu pamětihodností.

Pro úplnost musíme zmínit, kromě Jednoty bratrské, také působení ostatních řádů. V polovině 14. st. byl zřízen konvent minoritů, který byl ale brzy rozeznán husity. Po častém střídání různých řádů přišli do města koncem 18. st. piaristé, kteří sem přeložili své gymnázium. V této době vznikl i kostel sv. Bonaventury. Zbytky **kláštera piaristů** jsou pěkně vidět již z dálky, ale vzhledem k chybějícímu využití objekt postupně chátrá.

Ale naděje na záchranu ještě existuje, město si začíná všímat své historie a jejích svědectví. **Kostel Nanebevzetí Panny Marie je toho svědectvím. Původně gotická stavba s barokní fasádou září po restaurování opět červenou barvou.** Vedle kostela se nachází děkanství, které v prvním patře zdobí cenné rokokové fresky s vyobrazením klíčových období. Naproti kostelu stojí **stará radnice**, postavená původně v renesančním slohu a později barokně přestavěna. Za shlédnutí stojí sgraffiti na fasádách s výjevy ze Starého a Nového zákona. Poutníkům doporučujeme i výstup na věž, odkud je krásný kruhový výhled na celé město. Když se podíváte jižně, uvidíte **hrad Boleslav. Jak jsme na začátku zmínili, byl založen ve středověku a v 16. st. přestavěn na renesanční zámek. Dnes se zde nachází Regionální muzeum.** Za městem projde poutník kolem **židovského hřbitova** s krásnými náhrobkami, kromě jiných i družky Valdštejna.

F: Kostel Nanebevzetí Panny Marie je nádherně vyzdoben. Dva světci – sv. Jan Nepomucký (vlevo) a sv. Václav (vpravo) lemuji biblický motiv, který dal kostelu jméno.

F: stará radnice s pěknými sgraffity na jižní fasádě,

ale i na klenbách radničního sálu

duchovní podnět pro 6. etapu Mladá Boleslav – Stará Boleslav

F: kostel sv. Václava ve Staré Boleslavi (Alt-Bunzlau)

Na 6. etapě se poutník zařadí k velké tradici poutí, která přivádí do Staré Boleslavi každým rokem tisíce věřících. Cílem není jen známý poutní kostel Panny Marie se Staroboleslavskou Madonou, ale i kostel sv. Václava. Na vyjádření pocty vyhledávají poutníci místo, kde svatý Václav našel smrt. Zvláště působivé je to při „Národní pouti“ na den sv. Václava (28. září).

s jistotou na „jedno číslo“

Je přirozené, že dobrý, spravedlivý a oblíbený panovník je po své smrti zvolen a uctíván svým národem jako ochránce. Proto je Václav „zodpovědný“ za Česko. Ale co tím lidé vlastně myslí? Při rozloučení někdy říkáme: „Dej na sebe pozor!“ Přejeme si, aby se osobě, která pro nás asi mnoho znamená, nic zlého nestalo. Pokud to není právě nějaký lehkomyslný člověk, bude se o to také vlastními silami snažit. Je dobré, když máte u sebe lidi, kteří vás před zlem chrání. Třeba děti jsou odkázány na ochranu svých rodičů. Věřící člověk prosí Boha, aby ho ochránil a strážil. Často je tato boží ochrana personifikována: Necháváme se doprovázet andělem strážným. Světci mají právě takovou funkci – jedná se o patrony církví, jména nebo města. Patron má chránit před zlem a podporovat dobro. Ale právě zde mohou vznikat nedorozumění: Anděl strážný ani patron není žádné levné pojištění. I ten, kdo velmi pevně věří v Boha, není ochráněn před vším zlem a neštěstím. Vynikajícím příkladem je Ježíš z Nazaretu. Ale právě na něm můžeme dobře odvodit, co znamená být strážěn Bohem: Ježíš nebyl ušetřen mučení ani smrti, ale Bůh ho ve smrti nenechal, probudil ho. Proto může ochrana andělem strážným nebo světci znamenat: člověk je chráněn před neštěstím, ale to není možné úplně všude. Pokud se nám nějaké neštěstí stane, můžeme si přesto říci: jsem ve své temnotě chráněn. „Nic nás nemůže oddělit od lásky k Bohu“, píše apoštol Pavel. Být chráněn znamená také někdy: ochrana před neštěstím. Být strážěn znamená vždy: ochrana v neštěstí. Z milujících rukou Boha nepadne nikdy ten, kdo mu věří.

svatý Václav

Václav se narodil kolem roku 907. Vyrůstal u své babičky, svaté Ludmily. Po smrti otce se stal Václav Pražským a českým knížetem. Po smrti otce převzala, vzhledem k jeho nepletosti, vládu jeho matka Drahomíra. Česká církev se musela rozhodnout mezi slovanskou tradicí Velké Moravy a latinskou církví, zastoupenou Bavorskem. Václav se rozhodl pro druhou variantu a požadoval převzetí víry křesťanské v celé zemi. Ve svých snahách byl podporován vlastním smyslem pro spravedlnost a svou štedrostí. Nechal v zemi odstranit veškeré šibenice. Rok jeho smrti není přesně znám. Roku 935 nebo také roku 929 byl 28. září zavražděn ve Staré Boleslavi, kam ho cíleně pozval jeho bratr. Motivy jeho vraždy nejsou také přesně známy.

F: Foto: socha sv. Václava ve Staré Boleslavi

S72

Karte

S73

6. etapa: **Mladá Boleslav** – Benátky – Předměřice – Stará Boleslav

Vinec (Winetz) – Podhrušov

K. 6. etapa začíná na Staroměstském náměstí v Mladé Boleslavi, odkud povede poutníka červená turistická značka zpátky k Jizeře. Až do Krnska vede klidná údolní silnička podél Jizery. I na tomto úseku je putování příjemné, na pravé straně zalesněné svahy, na levé straně kroutící se tok Jizery. Cestou vás potěší kostelík ve vsi Vinec, který se nachází stranou od cesty na pravém břehu řeky. Milovníci románského stavebního umění si tuto odbočku nenechají určitě ujít, aby si mohli prohlédnout krásný gotický portál. Kromě toho je odtud také nádherný výhled na českou zemi. Mezi Krnskem a Podhrušovem přechází červeně značená turistická cesta na druhou stranu Jizery, kde pokračuje po rozsáhlých údolních loukách. Na cestě leží Záměstí (Samost), zřícenina starého strážního hradu na obchodní stezce mezi Lužicí a Prahou.

Vinec (Winetz)

Malá vesnice na pravém břehu Jizery ukrývá také poklad: kostel sv. Mikuláše, jednu z nejvýznamnějších románských staveb v Čechách. Kostel pochází z poloviny 13. st. a pravděpodobně patřil ke starému hradu, který ale již ve 14. st. zanikl. Kostel má čtvercový půdorys a polygonální kruchtu. V interiéru kostela dominuje empora z 19. st.

Krnsko (Krensko)

Do této malé visky poutník vlastně vůbec nepřijde. Přesto ji musíme zmínit, protože zde stojí impozantní železniční viadukt. Obloukový most, který je vidět zdaleka, byl postaven v roce 1924, je 152 m dlouhý a 27 m vysoký. Stojí přímo na trase Svatojakubské cesty. Doporučujeme na chvíli sejít z poutní trasy a prohlédnout si most i z druhé strany. Nachází se zde také kostel sv. Jiří, který byl postaven koncem 18. st.. Zámek ze 14. st., vyznačený na mapě, je v soukromém vlastnictví a veřejnosti není přístupný.

F: Románský kostel ve Vinci patří ke klenotům Čech. Ještě dnes slouží místním katolíkům jako důstojný chrám boží, otevřen je ale pouze v neděli v době bohoslužeb.

F: Socha Jana Nepomuckého před železničním viaduktem v Krnsku, toto místo skýtá pěkný motiv tomuto patronu mostů.

S74

Karte

S75

6. etapa: Mladá Boleslav – **Benátky** – Předměřice – Stará Boleslav

Z Podhrušova půjde poutník po úzké lesní stezce po západním břehu Jizery, dokud nedojde do Benátek nad Jizerou. Cestou se může těšit na tři zajímavosti: malou obec Horky nad Jizerou, přírodní památku Stará Jizera a hrad Dražice. Abyste si mohli blíže prohlédnout Horky a Dražice, musíte si udělat opět malou odbočku.

Červená turistická značka vede ale přímo do centra Benátek nad Jizerou.

Horky nad Jizerou (Horka an der Iser)

Vzhled místa výrazně ovlivňuje kostel sv. Mikuláše, jehož cibulovitá kopule ční ze svahu Jizery. V tomto jednoduším barokním kostele jsou pěkné sochy na hlavním oltáři i na postranních oltářích. Kostel stojí v komplexu středověké pevnosti, která byla později přestavěna na zámek, který je dnes využíván jako střední zemědělská škola.

Dražice (Draschitz)

Z tehdejšího gotického hradu ze 13. st. zbyly dnes již jen zbytky. Jméno hradu ukazuje na svého stavitele: Řehník z Dražic. Hrad často měnil vlastníky, mírumilovné či bouřlivé, se kterými se měnil i vzhled hradu. Od konce 16. st. v této krásné krajině Jizery pustne.

Benátky nad Jizerou (Benatek)

Město na vyvýšenině nad tokem Jizery učaruje výraznou siluetou. Zdaleka je z údolí Jizery vidět zámek a věž děkanského kostela. Původně se na této vyvýšenině nacházel „klášter křižáků s červenou hvězdou“, který byl ale zničen husitskými vojsky. Později byly Benátky jedním z center Jednoty Bratrské. Jejich modlitebna byla postavena koncem 16. st. v areálu hradu. Z této modlitebny vznikl v 17. st. kostel Marie Magdalény, dnešní děkanský kostel. Pozoruhodný je krytý spojovací průchod k bývalému klášternímu kostelu Narození Panny Marie. Na náměstí se nachází malá kaple sv. Rodiny a pěkná socha Jana Nepomuckého.

F: Přírodní památka Stará Jizera je mrtvé rameno Jizery. Takové lokality vznikají v případech, že tok meandruje tak silně, že protrhne břehy a vytvoří si novou dráhu toku.

F: Ze zámku Benátky nad Jizerou je při pěkném počasí překrásný výhled na českou krajinu, dokonce je možné zahlédnout i Prahu.

S76

Karte

S77

6. etapa: Mladá Boleslav – Benátky – **Předměřice** – Stará Boleslav

Předměřice nad Jizerou

Na cestě směrem na Starou Boleslav musíte opřít p^ojeít Jizeru. Po ^oervené turistické značce se dostanete bezpečně až do obce Sojovice. Je to poslední úsek Žitavské Svatojakubské cesty, který probíhá podél Jizery. Na mostě za Sojovicemi je ^oas, se s ^oekou rozloučit a dát jí sbohem. Odtud budete pokračovat po zelené turistické značce. Musíte projít jednotvárnými, ale hustými lesními porosty. Proto dávejte dobrý pozor – nebezpečí, že zelenou značku přehlédnete a zabloudíte, je poměrně vysoké. Ale zelená značka vás zavede přímo do srdce Staré Boleslavi, do poutního kostela Nanebevzetí Panny Marie.

kostel sv. Jakuba v Předměřicích nad Jizerou

Malá obec Předměřice leží u Jizery, krátce před jejím soutokem s Labem. S obcí Sojovice patří Předměřice k nejstarším obcím v kraji. Již ze 14. st. pochází první zmínky o pravděpodobně dřevěném kostelu sv. Jakuba, který byl v 16. st. nahrazen kamennou stavbou. Z tohoto objektu zbyly po přestavbě počátkem 18. st. jen presbytariáš s podpěrnými sloupy a portál v sakristii. Severozápadně od kostela byla počátkem 19. st. postavena kamenná zvonice. K areálu patří také sochy sv. Jana Nepomuckého a sv. Václava, které stály původně u kostela.

tip: poustevna Sv. Václava

V lesích mezi Starou Boleslaví a Lysou nad Labem existují ještě zbytky poustevny sv. Václava. Na jejím místě stojí dnes malá kaple s reliéfem, který zobrazuje vraždu sv. Václava. Kapli zdobí i dvě barokní sochy andělů ze 17. st. Abyste došli k poustevně, půjdete ze Sojovic po žluté turistické značce směrem na jih. Do Staré Boleslavi vás pak dovedou cyklotrasy 0037 a 24.

F: Celý areál kolem kostela sv. Jakuba v Předměřicích nad Jizerou je sice památkově chráněný, ale zdá se, že nad památkami vítězí více příroda.

F: Cesta z Předměřic do Sojovic vám opakovaně nabídne výhled do kraje, na svah Jizery, který byl poměrně brzy osídlen. Zde: Skorkov severně od Sojovic.

S 78

Karte

S79

6. etapa: Mladá Boleslav – Benátky – Předměřice – **Stará Boleslav**

Stará Boleslav (Alt-Bunzlau)

Zelená turistická značka, která dovedla poutníka ze Sojovic do Staré Boleslavi, končí na náměstí a zavede vás k nádhernému cíli 6. a předposlední etapy Žitavské Svatojakubské cesty.

Stará Boleslav (Alt-Bunzlau) představuje severní část dvojměstí, které vzniklo v roce 1960 spojením s Brandýsem nad Labem (Brandeis). Historie města na Labi sahá až do ranného středověku. Počátky osídlení byly spojené s hradištěm v 10. st., které leželo na obchodní stezce mezi Žitavou a Prahou. Po zničení husity byl hrad znovu vybudován. Ještě dnes je zde, sice zastavěná, ale přesto viditelná věž brány starého opevnění, nacházející se u kostela sv. Václava. Dnes je v ní výstava „Stará Boleslav v archeologických a historických zdrojích“.

poutní kostel Nanebevzetí Panny Marie s Palládiem Země České

Impozantní jednolodní sakrální stavba patří k nejstarším barokním kostelům v Čechách. Byl postaven počátkem 17. st. na místě původního gotického kostela. Je velmi oblíben jako cíl četných mariánských poutí, především díky posvátnému předmětu, tzv. Paládiu Země České s vyobrazením Panny Marie. Tento gotický měděný reliéf s Madonou staroboleslavskou je uložen v chrámu, další vyobrazení je na vnější fasádě. Tato posvátná památka je opředená také různými legendami. Podle některých má stát kostel právě na tom místě, kde jeden sedlák reliéf paládia nakreslil do orné půdy. Další pověst říká, kněžna Ludmila darovala tento reliéf svému vnuku Václavovi, jenž jej nosil na krku až do dne, kdy byl zavražděn rukou bratrovou právě zde ve Staré Boleslavi.

F: věž brány ve Staré Boleslavi, za ní kostel Nanebevzetí Panny Marie

F: Kostel Nanebevzetí Panny Marie vás oslní také svou barokní výzdobou, uvnitř chrámu se nachází významný barokní mobiliář, krásný hlavní oltář a raně barokní nástěnné malby.

F: Byli to jezuité, kteří podporovali v 16./17. st. poutě do kostela Nanebevzetí Panny Marie. Dodnes je to oblíbený cíl poutníků.

S80

legenda

- 1 poutní kostel Nanebevzetí Panny Marie
- 2 klášter
- 3 radnice
- 4 věž vstupní brány
- 5 kostel sv. Václava a kostel sv. Klimenta

Legenda

- 1 zámek v Brandýse n.L.
- 2 kostel sv. Petra
- 3 kostel sv. Vavřince
- 4 kostel sv. Pavla a římsko kat. fara
- 5 radnice

6 42. kaple Sv. cesty

6. etapa: Mladá Boleslav – Benátky – Předměřice – **Stará Boleslav**

Stará Boleslav (Alt-Bunzlau)

Stará Boleslav a sv. Václav

Toto město na Labi je úzce spojeno s knížetem Václavem, později prohlášeného svatým. Český patron byl zde, ve Staré Boleslavi zavražděn v kostele sv. Kosma a Damiána vlastním bratrem Boleslavem. Již v polovině 10. st. vybudoval Břetislav I. na jeho počest kostel sv. Václava, s nímž jsou spojeny první poutě, které byly ale brzy zastíněny rostoucím ustíváním Panny Marie ve 14./15. st. a s tím spojenými mariánskými poutěmi k obrazům a sochám světců (tak i ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie). V poslední době získává bazilika sv. Václava zase svou původní vážnost.

kostel sv. Václava

Trojlovní románská bazilika sv. Václava patří k nejznámějším pamětihodnostem ve Staré Boleslavi.

Vznikla na místě malého kostela sv. Kosmy a Damiána. V kostele sv. Václava je mnoho vyobrazení ze života knížete Václava. Na hlavním oltáři je obraz Václava, kopie z chrámu sv. Petra v Římě. Nejstarší částí kostela je románská krypta z 12. st. se sochami sv. Kosmy a Damiána. Těsně vedle baziliky stojí kostel sv. Klimenta z 11. st., ve kterém se nacházejí nástěnné románské malby, zobrazující legendu o Klimentovi.

Svatá cesta

Koncem 17. st. byla mezi Prahou a Starou Boleslaví založena tzv. Svatá cesta, na které bylo v letech 1680-90 postaveno 44 kapliček. Vzdálenost mezi jednotlivými kapličkami by měla odpovídat délce Karlova mostu – 447 m.

F: socha sv. Václava na náměstí ve Staré Boleslavi

F: Ze 44 kapliček Svaté cesty bylo zachováno 26. Dnes čeká tato, kdysi oblíbená poutní cesta s kapličkami, zdobenými freskami na své oživení.

duchovní podnět pro 7. etapu Stará Boleslav – Praha

F: Pohled na Karlův most s 30ti sochami světců v Praze

Praha! – očekávaný cíl. Zde končí Žitavská Svatojanská cesta, pouť dlouhá 200 km. Srdce každého poutníka se tleská na místo, staré tisíc let, místo s nespočetnými kulturními památkami. Praha! – to není ale jen konec jedné části Svatojanské cesty, ale také nový začátek. Zde začíná totiž další úsek Svatojanské cesty do Santiaga de Compostela, která je dlouhá tři tisíce kilometrů.

Hrozivě klidný a tichý

Člověk by tomu ani nechtěl věřit: slovo „škola“ pochází z řečtiny a v této řeči má následující význam: „Klid“, „Odpočinek“, „Soustředění“. Většina z nás zažila „školu“ úplně jinak! Ale přesto: Je to logické! Protože klid, ticho a mlčení je již samo o sobě vzácné chování. Ještě jsme nedošli k cíli, i když mlčíme a hledáme klid. Mlčení a klid jsou „školou“, a musíme se jim neustále učit. Prvním cílem mlčení je, vytvořit si vlastní správný úsudek, kdy bychom měli mlčet a kdy mluvit. V rozčilení, ve hřmotu nemůžeme dojít k dobrému odhadu. Zadruhé: klid umožňuje a probouzí pozornost ke světu, k tajemství lidskému. Klid razí cestu vnímání a poznání. To přesahuje dokonce rozměry světa a lidí. Klid se dotýká tajemství Božství. Všechna náboženství uznávají klid jako předsín svatého, božského. V klidu je božství vnímatelné, srozumitelné. Zároveň otevírá klid smysly, srdce a duši. Židovství, křesťanství a islám chápou mlčení jako předpoklad pro naslouchání Bohu. Židé jsou například přesvědčeni: Kromě respektování zákonů, je možné se díky zbožnosti, která je vlastně mlčením, přiblížit k Bohu. I zde ucítíte, jak jsme nepřipraveni, jak jsme stále ještě na cestě, na které potřebujeme „učení“. Poutní cesta může být dobrým nácvikem na mlčení. Někteří poutníci jsou stejně na cestě sami, a když jste na cestě se skupinou, určitě půjdete úseky cesty také sami, v mlčení a klidu. Porozumíte pak lépe sami sobě, lépe životu a jeho tajemstvím. I když následující přirovnání může trochu pokulhávat; ale nemůžeme, dívaje se na Jana Nepomuckého, říci: mlčení může dokonce zachránit život?

svatý Jan Nepomucký

se narodil v roce 1345 v Nepomuku jižně od Plzně (Pilsen). V roce 1380 převzal farnost St. Gallus na pražském Starém městě. Vzhledem k jeho vynikajícím schopnostem mu byly přidělovány důležité úřady, až jej arcibiskup pražský jmenoval generálním vikářem. Tak byl ale Jan zatažen do boje o práva a svobodu církve mezi arcibiskupem a králem. Při jednom výslechu v této záležitosti byl Jan mučen a 20.03.1393 schozen polomrtvý z Karlova mostu do Vltavy a utopil se. Jan Nepomucký se tak stal mučedníkem za svobodu církve. Oblíbeným se stal ale hlavně proto, tím je také od roku 1540 násilná smrt Jana odvodňována, že odporoval králi a odmítl porušit zpovědní tajemství královny.

F: foto: socha sv. Jana Nepomuckého na Karlově mostě v Praze

S84

Karte

S85

7. etapa: Stará Boleslav – Dřevčice – **Brandýs nad Labem** – Vínor – Praha

Brandýs nad Labem – Vínor – Kbely

Na náměstí ve Staré Boleslavi začíná poslední 7. etapa Žitavské Svatojakubské cesty. Až k odbočce na Jenštejn se poutník musí obejít bez obvyklého turistického značení, protože není alternativy a prvních sedm kilometrů, na trase vedoucí z města směrem do Prahy, musí jít po dost využívané silnici 610. Malá útěcha: trasa vede po bývalé Svaté cestě, což dokladují kapličky na okraji silnice. Po mostě se poutník dostane přes Labe a tím také do druhé části dvojměstí: Brandýsa nad Labem. Doporučujeme malou odbočku přes náměstí. Po sedmi kilometrech a projití obce Dřevčice zahýbá vlevo úzká silnička. Zde se napojíte na červené turistické značení, které vede kolem hradu Jenštejn do Vínora.

Brandýs nad Labem (Brandeis)

Vznik tohoto městečka na Labi se datuje do 13. st a úzce souvisí s obchodní stezkou Žitava - Praha. Oproti katolické Staré Boleslavi se v Brandýse mohly usadit také jiné náboženské skupiny, např. Jednota bratrská a skutečně velká židovská komunita. Mnoho kulturních památek dokazuje pestrou historii města, kromě jiných např. zámek, v barokním stylu přestavěná radnice, židovský hřbitov, kostel sv. Vavřince s gotickými nástěnnými malbami a mlýn, který byl se svými 11ti koly kdysi největším v Čechách.

Dřevčice

Malá obec byla chráněna gotickým opevněním z 11. st.. Dnes se zde nachází středověce vypadající krčma.

Jenštejn (Jenstein)

Gotický vodní hrad Jenštejn byl postaven ve 14. st., od konce 16. st. není využíván. Ve věži je umístěna expozice.

Praha - Vínor

Místo na Svaté cestě je známé hlavně díky zámku Ctěnice. V původní gotické pevnosti je dnes stálá expozice kočárů.

F: radnice v Brandýse nad Labem s krásnými slunečními hodinami

F: Restaurovaný kostel povýšení sv. Kříže ve Vínorě leží přímo na okraji cesty. Mříže umožní pouze náhled do interiéru

S86

Karte

S87

7. etapa: Stará Boleslav – Dřevčice – **Brandýs nad Labem – Vnoň – Praha**

Praha (Prag)

Z Vnoňe pokračujete po cyklotrase 241. Po žlutém turistickém značení půjdete přes Satalice až k mostu po čtyřproudé silnici (611). Pak následuje kousek neznačeného úseku směrem na jih. Orientačním bodem vám bude již z dálky viditelný rybník a románský kostel. Odtud pokračujete po cyklotrase 1, která pro Svatojakubskou cestu končí na náměstí Republiky s Prašnou bránou z 15. st a Obecním domem v secesním stylu. Odtud to je již jen pár kroků k cíli: bazilice sv. Jakuba na Starém městě v Praze.

Oficiálně končí Žitavská Svatojakubská cesta v ulici Jakubská. Poutník se nechází ve východním okraji Starého města; většina pražských pamětihodností se nachází západním směrem. V tomto ohledu jistě postačí, když zde popíšeme jen tuto krásnou baziliku. Ale který poutník by si nechal ujít bližší prohlídku tohoto kouzelného města

na Vltavě? Může to být překrásný závěr jeho putování, a pokud bude dále pokračovat, musí stejně projít Starým městem. Proto jsou zde uvedeny nejdůležitější cíle, které by měl poutník určitě prohlédnout.

bazilika sv. Jakuba v Praze

Trojloďní gotická stavba a vedle stojící klášter vznikly koncem 14. st. za Karla IV. Předtím zde stál františkánský kostel ze 13. st. Velká část stavby byla zničena požárem v 16. st., poté byl kostel barokně přestavěn. Z kláštera se zachovaly pouze části severního a západního křídla z období kolem roku 1300. Kdo bude mít štěstí, přijde v době koncertu, při kterém zní mezinárodně známé varhany.

F: kostel sv. Bartoloměje, Praha – Kyje Románská věž ukazuje poutníkům správnou cestu.

F: barokní štuk na hlavní gotické fasádě pražské baziliky sv. Jakuba uprostřed s patronem a čtyřmi Jakubovými poutníky.

legenda

poutní trasa
pamětihodnost
turistické informační středisko
lékárna
nemocnice/lékař

- 1 Prašná brána
- 2 Obecní dům
- 3 bazilika sv. Jakuba
- 4 Týnský kostel
- 5 kostel sv. Mikuláše
- 6 Staroměstská radnice
- 7 Clam-Gallasův palác
- 8 Klementinum
- 9 kostel sv. Klimenta
- 10 kostel sv. Salvátora
- 11 kostel Povýšení sv. kříže
- 12 Staroměstská mostecká věž
- 13 Karlův most
- 14 Anežský klášter
- 15 Staronová synagoga
- 16 židovský hřbitov
- 17 Stavovské divadlo
- 18 kostel sv. Galla
- 19 kostel Marie Sněžné

7. etapa: Stará Boleslav – Dřevčice – Brandýs nad Labem – Vnoř – **Praha**

Praha (Prag)

Od baziliky sv. Jakuba je to ulicí Štupartská jen pár kroků na Staroměstské náměstí. Zde na poutníka čeká celá řada krásných objektů.

Praha je plná tajemství a vlastního kouzla. Je nepopsatelné, o to více lze prožít. Je jedno, zda to kouzlo prožijete časně ráno, v poledne nebo k večeru: v každou denní dobu vyzařuje tato česká metropole určitý půvab, který musíte objevit. Poutníkovi doporučíme, kromě již zmíněné baziliky sv. Jakuba sedm dalších cílů: Staroměstské náměstí, Karlův most, klášter maltézských rytířů, kostel sv. Mikuláše, chrám sv. Víta, Zlatou uličku a Strahovský klášter.

Staroměstské náměstí

Stavby na Staroměstském náměstí stály již ve 12. st. Již od pradávna je toto náměstí považováno za centrum života Prahy. Jako následník malého kostela byl postaven ve 14. – 16. st. velký gotický kostel s dlouhým názvem „kostel Panny Marie před Týnem“, také krátce nazývaný „**Týnský kostel**“. Byl centrem husitského hnutí a ístem pobytu známých reformátorů. Potěšením pro oči je severní portál kostela, který je pozoruhodným kamenickým dílem. Také interiér kostel má překrásnou výzdobu. Na Staroměstském náměstí si můžete prohlédnout pěkné fasády domů z různých století. K několika zachovaným gotickým domům patří **Dům u kamenného zvonu**.

Kostel sv. Mikuláše se dvěma bílými věžmi si také prohlédněte, ale naším dalším cílem je **Staroměstská radnice**. Budova byla postavena ve 14. st., nepřehlédnutelný je Staroměstský orloj. Za shlédnutí stojí také radniční sklípek a sál i radniční věž, která Po 138 schodech nabídne překrásný kruhový výhled na Prahu.

F: Obě věže Týnského kostela ční nad měšťanskými domy na východní straně Staroměstského náměstí. Toto náměstí pítahuje lidi ze všech zemí světa.

F: magnet pro návštěvníky: Staroměstský orloj V horní části hodin se v každou celou hodinu objeví apoštolové a to již 500 let!

legenda

poutní trasa
pamětihodnost
turistické informační středisko
lékárna
nemocnice/lékař

- 1 Malostranské mostecké věže
- 2 klášter maltézských rytířů
- 3 kostel Panny Marie Vítězné
- 4 Vrtbovská zahrada
- 5 kostel sv. Mikuláše
- 6 kostel sv. Tomáše
- 7 Zlatá ulička
- 8
- 9 bazilika sv. Jiří
- 10 chrám sv. Víta
- 11 Vladislavský sál
- 12 nádvoří Pražského hradu
- 13 Arcibiskupský palác
- 14 Šternberský palác
- 15 kostel sv. Michala

- 16 kostel sv. Jana Nepomuckého
- 17 kapucínský klášter
- 18 Pražská Loreta
- 19 Černínský palác
- 20 Strahovský klášter

7. etapa: Stará Boleslav – Dřevčice – **Brandýs nad Labem – Vinoř** – Praha

Praha (Prag)

Od Staroměstské radnice se přes Malé náměstí a úzkou uličkou Karlova vydáte kolem impozantního **Clam-Gallasova paláce** na Křižovnické náměstí. Hned vám do oka padne obrovský komplex **Klementina**. Stavba jezuitů s kostelem sv. Salvátora je symbol rekatolizace. V 17. st. mu muselo uhnout 30 domů. Vedle stojí **kostel Křižovníků**. S dominantní kopulí, přímo na břehu Vltavy, výrazně dotváří obraz města. Staroměstská mostecká věž označuje Karlův most.

Karlův most

Někteří říkají, že je to nejkrásnější most na světě. Ale vkus je samozřejmě různý. Ten, kdo má ve svém srdci svaté, nemá o tomto označení pochybnosti. 520 m dlouhý a 11 m široký Karlův most je zdoben 30ti barokními sochami z bronzu i kamene. Nejstarší sochou je socha Jana Nepomuckého ze 17. st., stojící na straně po proudu řeky. Zde měl být svatý Jan Nepomucký schozen do Vltavy. Základní kámen Karlova mostu byl položen v polovině 14. st. za Karla IV. Toto monumentální dílo bylo po dlouhou dobu jediným mostem přes Vltavu a tak i nejdůležitějším bodem na důležitých obchodních stezkách.

Sochy na Karlově mostě

Malostranské mostecké věže

Sv. Václav
 Sv. Jan z Mathy, Felix z Valois a Ivan
 Sv. Vojtěch
 Sv. Luitgarda neboli Sen Sv. Luitgardy
 Sv. Mikuláš Tolentinský
 Bruncvík
 Sv. Vincenc Ferrerský a sv. Prokop
 Sv. František Serafínský
 Sv. Ludmila s malým Václavem
 Sv. František Borgiáš
 Sv. Kryštof
 Sv. František Xaverský
 Sv. Josef s Ježíšem
 Pieta
 Sv. Barbora, Markéta a Alžběta
 Sv. Ivo

Sv. Kosma a Damián se Salvátorem
 Sv. Vít
 Sv. Filip Benicius
 Sv. Kajetán

Sv. Augustin
Sv. Juda Tadeáš
Sv. Antonín Paduánský
Sv. Jan Nepomucký
Sv. Norbert, Václav a Zikmund
Sv. Jan Křtitel
Sv. Cyril a Metoděj
Sv. Anna
Kalvárie - sv. Kříž
Madona, sv. Dominik a sv. Tomáš Akvinský
Bradáč
Madona a sv. Bernard

Staroměstská mostecká věž

F: Mniši z křižovnického řádu měli poměrně dobrý nápad. Troubí téměř každou hodinu, aby přilákali návštěvníky do kostela sv. Kříže. Dnes se zde často konají večerní koncerty.

F: Procházka po Karlově mostě je součástí každého zájezdu zahraničních návštěvníků Prahy. Kdo jednou prožije jeho kouzlo, musí se na Karlův most opět vrátit.

7. etapa: Stará Boleslav – Dřevčice – Brandýs nad Labem – Vnoň – **Praha**

Praha (Prag)

F: Jedna z obou vřítí kostela maltézských rytířů Panny Marie pod řetězem

F: České velkopřevorství překonalo mnohé historické překážky. Až po převzetí moci komunisty došlo ke zrušení řádu. Po roce 1989 tento řád své aktivity obnovil a České velkopřevorství má dnes své sídlo opět na Malé straně. A tak osmihrotý kříž na pražském kostele maltézských rytířů symbolizuje opět a oprávněnou pomoc; připomíná heslo řádu „usvědčení víry a pomoc potřebným“.

Ještě před Malostranskými mosteckými vřtmi vedou úzké schody z Karlova mostu na Maltézské náměstí. Po nich se nevydá žádný turista; pro poutníky Jakubovi je to ale téměř povinnost! Protože na Maltézském náměstí stávala kdysi významná komenda johanitů Českého velkopřevorství, svdek opatrování poutníků. Zpět půjdete nejlépe ulicí Harantova a Karmelitská, protože na této trase leží kostel Panny Marie Vítězné se známým Pražským Jezulátkem. Karmelitáni zřídili milované 47 cm velké sošce oltář. Kousek dále od turistického dříní se nachází idylická Vrtbovská zahrada, **kde si určité udělejte přestávku**. Z terasy si můžete vychutnat krásný pohled na pražské Staré město.

Komenda johanitů

V oblasti dnešního kostela maltézských rytířů vznikla již v polovině 12. st. pobočka rytířského řádu sv. Jana v Jeruzalémě (krátce johanité) a tak také České velkopřevorství. Komenda patří mezi nejstarší severně od Alp. Řádové budovy se tenkrát nacházely před branami města a proto byly pravděpodobně dobře obranyschopné. Svědectvím tohoto jsou dvě věže dnešního kostela maltézských rytířů, který byl postaven na místě původního románského kostela. Řád provozoval poměrně brzy i špitál. U kostela se nacházel dle starých popisů prostor, přístupný z venku, který byl pravděpodobně využíván poutníky. Z Prahy byly založeny další četné komendy, např. i komenda v Českém Dubu, Žitavě a Hirschfelde. Pražská komenda se v 17. st. rozvinula do autonomní čtvrti, ke které patřilo 58 měšťanských domů. Od reformace, kdy došlo k odtržení maltézského a johanitského řádu, je České velkopřevorství počítáno k řádu maltézských rytířů.

7. etapa: Stará Boleslav – Dřevčice – Brandýs nad Labem – Vnoň – **Praha**

Praha (Prag)

Od Vrtbovské zahrady jdete přes Malostranské náměstí ke kostelu sv. Mikuláše s jeho velkou kopulí a dále ulicí Nerudova k velkému komplexu Hradčan, Pražskému hradu, na jehož prohlídku si poutník musí naplánovat dost času. Ten, kdo chce jít až ke Strahovskému klášteru, se vydá ulicí Lorentánská a cestou může obdivovat Pražskou Loretu.

kostel sv. Mikuláše

Je označován za mistrovské dílo Malé strany. Nejen stavba sama, ale i interiér kostela potěší každého milovníka umění. Na ploše cca 1.500 m² se zde nachází jedna z největších nástěnných maleb v Evropě. Na varhanech z 18. st. hrál již Wolfgang Amadeus Mozart. I dnes se zde konají varhanní koncerty.

Pražský hrad

Říká se, že je to největší obydlí hrad na světě. Výstup na hrad je namáhavý, ale za námahu stojí nejen architektura hradu, ale i překrásný výhled na Prahu. Na nádvoří se tyčí chrám sv. Víta, mistrovské gotické dílo, jehož stavba byla zahájena v polovině 14. st., na kterém pracovali četní stavitelé celých 600 let. Oblíbeným cílem je hlavně kaple sv. Václava. Za návštěvu stojí ale také Královský palác a bazilika sv. Jiří.

Zlatá ulička

Poutník by na Pražském hradě neměl opomenout Zlatou uličku, i když zde musí zaplatit vstupné. Jméno této malebné uličky je odvozeno z jedné pověsti: zde měli působit alchymisté a na přání krále vyrábět zlato. V malých domcích bydlívalo služebnictvo, později chudí lidé a prý dokonce i spisovatel Franz Kafka. Dnes zde zdejší řemeslníci prodávají své výrobky.

F: pohled na mohutnou kopuli kostela sv. Mikuláše na Malé straně

F: poutní místo Loreta na Hradčanech, známá především překrásnou zvonkohrou

F: večerní pohled na Pražský hrad, díky své poloze nad Vltavou je také symbolem Prahy

F: Z Pražského hradu je vidět Strahovský klášter, který je ještě dnes obydlí.

nápojení na sever

mapa pro Svatojakubskou cestu Gniezno – Zgorzelec

doporučení průvodci poutníka

Stiftung des Franziskanischen Dorfes:
Jakobsweg Gnesen – Görlitz – Prag
Svatojakubská cesta Gnesen – Görlitz – Praha
Polská část: Großpolnischer a
Niederschlesischer Jakobsweg
Velkopolská a Dolnoslezská Svatojakubská cesta.
ISBN 978-83-924296-1-6

Stiftung des Franziskanischen Dorfes:
Jakobsweg Via Regia. Niederschlesien
Svatojakubská cesta Via Region. Dolní Slezsko
ISBN: 978-83-924296-0-9

Ökumenischer Pilgerweg e.V. (Hrsg.):
Der ökumenische Pilgerweg durch
Sachsen, Sachsen-Anhalt a Thüringen
Ekumenická poutní cesta Saskem, Saskem-Anhaltskem a
Duriňskem.
K objednání na adrese: Ökumenischer
Pilgerweg e.V., 99423 Weimar, Goetheplatz

Žitavská Svatojakubská cesta navazuje v Görlitz
na 160 km dlouhou Dolnoslezskou Svatojakubskou cestu,
vedoucí z Głogów přes Bolestawiec a Lubań do Zgorzelec.
Tato se napojuje na Velkopolskou Svatojakubskou cestu,
vedoucí na 224 km severovýchodně do Gniezno.
Zde jmenujme také Svatojakubskou cestu, vedoucí podél
obchodní stezky Via Regia a spojující města:
Brzeg, Wrocław, Bautzen, Leipzig a
Erfurt. V současné době je tato trasa proznačena
do Vacha. Bylo zahájeno pokračování cesty směrem
Köln.

mapa pro Svatojakubskou cestu Praha – Bregenz

Z Prahy se nabízí 2 možnosti, jak dojít po již vyznačených Svatojakubských cestách na jih.

První je Východobavorská Svatojakubská cesta, vedoucí přes Regensburg, napojující se v Augsburgu na bavorsko-švábskou Svatojakubskou cestu.

Druhá možnost je zvolit Jihobavorskou Svatojakubskou cestu, vedoucí přes Altötting, napojující se v Peißenbergu na Mnichovskou Svatojakubskou cestu.

Obě cesty vedou do Bregenz. U jižní varianty ale ještě není proznačen úsek mezi Příbramí a Passau

doporučení průvodci poutníka

Maximilian Bogner: Auf dem Jakobsweg
durch Südbayern, Tyrolia/Po Svatojakubské cestě
východním Bavorskem
ISBN 3-7022-2565-X

Monika Hanna: Der Münchner
Jakobsweg, Langen Müller/Mnichovská
Svatojakubská cesta
ISBN 3-7844-2978-5

Hans J. Kolbinger: Auf dem Jakobsweg
von Prag bis Donauwörth, Tyrolia/Na Svatojakubské
cestě z Prahy do Donauwörth
ISBN 3-7022-2728-8

Ulrich Lohrmann: Der Bayrisch-
Schwäbischer Jakobsweg, Stöppel/Bavorsko-švábská
Svatojakubská cesta
ISBN 3-89987-511-7

seznam míst

jméno, strana

Bakov nad Jizerou 65

Benátky nad Jizerou 75

Bílý Kostel nad Nisou 44

Brandýs nad Labem 85, 86

Český Dub 52, 53

Drahotice 59

Dražice 75

Dřevčice 85

Görlitz 23 – 25

Grabštejn 44

Hrádek nad Nisou 43

Hagenwerder 26

Hamrštejn 49

Hartau 41

Hirschfelde 31, 32

Horka 48

Horky nad Jizerou 75

Hrádek nad Nisou 43

Chocnějovice 59

Chrastava 45

Jablonné v Podještědí 43

Jenštejn 85

Kačov 59

Klášteř Hradiště nad Jizerou 65

Klášteř Hradiště nad Jizerou 65

Klášteř St. Marienthal 29, 30

Kobyly 59

seznam míst

jméno, strana

Kryštofovo Údolí 49

Křensko 73

Křižany 51

Lemberk 43

Letařovice 57

Michalovice 66

Mladá Boleslav 67 – 69

Mnichovo Hradiště 60, 61

Mohelnice nad Jizerou 59

Nová Ves u Bakova 65

Ostřitz 27

Podhradí 66

Podhrušov 75

Poustečna sv. Václava 77

Praha 87 – 93

Předměřice nad Jizerou 77

Rosenthal 29

Satalice 87

Sedlo nad Křižany 51

Sedlíštko 59

Sezemice 59

Sojovice 77

Stará Boleslav 79 – 81

Starý Dub 52

Světlá pod Ještědem 51

Trávníček 59

Václavice 44

Vinec 73

Vinoř 85

Zámostí 73

Zittau 37 – 41

Zvířetice 66

Setkání, která se dotýkají

S100

A01

Žitavská Svatojakubská cesta
jižní část Svatojakubské cesty
Gnesen – Görlitz – Praha

seznam adres

kostely
bohoslužby
farní úřady
ubytování
turistická informační střediska
pamětihodnosti
pomoc v nouzi

A02

Předložený seznam obsahuje mnoho důležitých adres a kontaktů, které by mohl poutník na Žitavské Svatojakubské cestě potřebovat. Ale hlavně u ubytování a pamětihodností nemusí být tento seznam úplný. Jde spíše o to, nabídnout poutníkovi volbu, přijatelnou pro jeho pouť. Určitě se nám vloudila chybička – za tu nemůžeme převzít odpovědnost. Budeme ale rádi za každou radu, vedoucí ke zlepšení aktualizovaného vydání.

radý a připomínky posílejte na:

Internationale Vereinigung für den Jakobsweg Gnesen – Görlitz – Prag e.V.

c/o Int. Begegnungszentrum St. Marienthal, St. Marienthal 10,
Tel. +49 (35823) 77238, E-Mail: info@zittauer-jakobsweg.de
stav: 14. červen 2007

vysvětlení symbolů

kostel, bohoslužby
stanoviště s razítkem
ubytování
turistické informační středisko

A03

Internationale Vereinigung
für den Jakobsweg Gnesen – Görlitz – Prag e.V.
c/o Int. Begegnungszentrum St. Marienthal
St. Marienthal 10, D-02899 Ostřitz
Telefon: +49 (3 58 23) 7 72 38
E-Mail: info@zittauer-jakobsweg.de

bankovní spojení:
Sparkasse Oberlausitz-Niederschlesien
Konto: 3 000 118 500, BLZ: 850 501 00

předseda: Uwe Lammel
02763 Zittau, Dornspachstraße 4
Tel. +49 (3 58 3) 79 68 48 (soukromý)
Mobil: +49 (172) 2 72 02 95

A04

obecné adresy

A 4

DIECÉZE

Bischöfliches Ordinariat des Bistums Görlitz/Biskupský ordinariát biskupství Görlitz

D-02826 Görlitz, Carl-von-Ossietzky-Str. 41/43, Tel. +49 (3581) 47820, Fax: ~ 478212,

E-Mail: ordinariat@bistum-goerlitz.de, www.bistum-goerlitz.de

biskup: Dr. Konrad Zdarsa, generální vikář: DK Prälat Hubertus Zomack

Bischöfliches Ordinariat des Bistums Dresden–Meißen/ Biskupský ordinariát biskupství Dresden–Meißen

D-01309 Dresden, Käthe-Kollwitz-Ufer 84, Tel. +49 (351) 3364-600,

E-Mail: Bistum-DD.Kanzlei@t-online.de, www.bistum-dresden-meissen.de

biskup: Joachim Reinelt, Generalvikar: Michael Bautz

Arcibiskupství litoměřické, CZ-412 88 Litoměřice, Dómské náměstí, Tel. +420 (416) 707520,

Fax: ~ 416731454, E-Mail: ordinariat@biskupstvi-ltm.cz, www.biskupstvi-ltm.cz

biskup: Mgr. Pavel Posád, generální vikář: Mons. Karel Havelka

Biskupský ordinariát biskupství Praha

Arcibiskupství pražské, CZ-119 02 Praha 1 - Hradčany, Hradčanské nám. 16,

Tel. +420 (220) 392111, Fax: ~ 514 647, E-Mail: apha@dapha.cz, www.apha.cz

biskup: Miloslav kardinál Vlk, generální vikář: Mons. Michael Slavík

SPOLEČNOSTI SV. JAKUBA

Deutsche St.-Jakobus-Gesellschaft/Německá společnost sv. Jakuba

D-52068 Aachen, Tempelhofer Straße 21

Tel. +49 (241) 4790-127, Fax ~ 4790-112, www.deutsche-jakobus-gesellschaft.de

Fränkische St.-Jakobus-Gesellschaft/Francká společnost sv. Jakuba

D-97215 Uffenheim, Friedrich-Wencker-Str. 3 , Tel. +49 (09842) 7176, Fax:~ 936693,

E-Mail: Ferdinand.Seehars@t-online.de, www.jakobus-gesellschaften.de

(kontaktní místo pro objednání pasu poutníka)

Ökumenischer Pilgerweg e.V./Ekumenická poutní trasa o.s.

D-99423 Weimar, Goetheplatz 9b

Tel: +49 (3643) 815733, www.oekumenischerpilgerweg.de

(kontaktní místo pro ekumenickou poutní cestu Görlitz – Vacha)

Fundacja Wioski Franciszkańskiej

PL-59-623 Lubomierz, Janice 16

Tel. +48 (75) 7893700, Fax ~ 7893701, www.janice.org.pl

(kontaktní místo pro polskou Svatojakubskou cestu Gnesen – Zgorzelec)

Internationale Vereinigung für den Jakobsweg Gnesen – Görlitz – Prag e.V.

c/o Int. Begegnungszentrum St. Marienthal, St. Marienthal 10, Tel. +49 (35823) 77238,

E-Mail: info@zittauer-jakobsweg.de

obecné adresy

TURISTICKÉ SVAZY _____

Marketing-Gesellschaft Oberlausitz-Niederschlesien mbH/Marketingová společnost Horní Lužice-Dolní Slezsko

D-02625 Bautzen, Tzschirnerstraße 14a, Tel. +49 (3591) 4877-0,
Fax: +49 (3591) 487748, E-Mail: info@oberlausitz.com, www.oberlausitz.com

Fremdenverkehrsgemeinschaft Zittauer Gebirge / Spreequellland e.V./ Společnost pro rozvoj cestovního ruchu Žitavské hory/Spréva

D-02763 Zittau, Markt 1, Tel. +49 (35 83) 75 21 39, ~ 75 22 00, Fax: ~ 75 21 61,
E-Mail: info@zittauergebirge-tour.de, www.zittauergebirge-tour.de

Turistické informační středisko v Liberci

CZ-460 59 Liberec 1, Nám. Dr. E. Beneše, Tel. +420 (485) 101709,
Fax: +420 (485) 243 589, E-Mail: mic@info1bc.cz, www:www.info1bc.cz

Česká centrála cestovního ruchu

D-10969 Berlin, Friedrichstr. 206, Tel. +49 (30) 2044770, Fax: ~ 20 44 770,
E-Mail: info1-de@czechtourism.com, www.czechtourism.com

POMOC V NOUZI _____

Německé velvyslanectví Praha

CZ-118 01 Praha 1 — Malá Strana, Vlašská 19, Postbox 88, Mo-Do: 8.00 – 16.30 Uhr;
Fr 8.00 15.00 Uhr, Notfalltel. +420 (257) 533 873,
E-Mail: zreg@prag.auswaertiges-amt.de

Western Union Bank (převod peněz)

Tel. + 49 (180) 52 25 822, +49 (180) 30 40 600, www.westernunion.com

nouzová telefonní čísla v SRN

policie: 110, záchranná služba: 19222, číslo při otravě jedem: +49 (30) 19240

nouzová telefonní čísla v ČR

policie: 158, záchranná služba: 155, integrovaný záchranný systém: 112

adresy na Svatojakubské cestě

GÖRLITZ

Touristinformation/turistické informační středisko

02826 Görlitz, Brüderstr. 1, Tel. +49 (3581) 47570, Fax ~ 475727
E-Mail: info@g-tm.de, www.g-tm.de a www.goerlitz.de

Amt für kirchliche Dienste/Úřad pro církevní službu

prohlídky kostely a pamětními místy, vedoucí k objevování křesťanského poselství, objednávky: Po, Út a Čtv 8.00 - 9.30 u pana Christiana Wesenberga, Görlitz, Langenstraße 36, Tel. +49 (3581) 409590

Peterskirche (ev.-luth.)/kostel sv. Petra (ev.-lut.)

02826 Görlitz, Bei der Peterskirche 9, Tel. +49 (3581) 402126

otevírací doba: Po - So 10.00 - 18.00 (16.00) Ne/svátky 11.45 - 18.00 (16.00)
bohoslužba: Pá + Ne 10.30

Nikolaikirche/kostel sv. Mikuláše(výstava) a hřbitov

02826 Görlitz, Große Wallstraße, Tel. +49 (3581) 315864

otevírací doba: Po - Ne 11.00 - 17.00, exkurze: 11.00 - 15.00, listopad a únor - zavřeno.

Heiliges Grab/Svatý hrob

02826 Görlitz, Heilige-Grab-Str. 79, Tel +49 (3581) 315864, exkurze: 11.00 - 15.00

otevírací doba: duben - září: Po - So 10.00 - 18.00, Ne/svátky 11.00 - 18.00,

leden, březen/říjen, prosinec: Po - So 10.00 - 16.00, Ne/svátky 11.00 - 16.00

Schlesisches Museum/Slezské muzeum

02826 Görlitz, Brüderstr. 8, Tel. +49 (3581) 8791-0, otevírací doba: Út - Ne 10.00 - 17.00

vstupné: dospělí 3,00 €, po slevě 1,50 €, skupiny od 10 osob a 2,00 € /

1,00 €, volný vstup každou 1. nedělí v měsíci

Dreifaltigkeitskirche/kostel Nejsvětější Trojice (ev.-lut.)

02826 Görlitz, Klosterplatz 21, Tel. +49 (3581) 643460

otevírací doba: Po - So 10.00 - 18.00 (16.00), Ne/svátky 11.45 - 18.00 (16.00)

bohoslužba: Ne 9.30

Frauenkirche (ev.-luth.)/Kostel naší paní (ev.-lut.)

02826 Görlitz, Jakobstr. 24, Tel. +49 (3581) 402173

otevírací doba: Po - So 10.00 - 18.00 (16.00), Ne/svátky 11.45 - 18.00 (16.00)

bohoslužba: každý měsíc, termín je vyvěšován; polední modlitba v pracovní dny: 12.00

Evangelisches Pfarramt Innenstadtgemeinde/Evangelický farní úřad vnitřního města

kancelář: 02826 Görlitz, Jakobstraße 24, Tel. +49 (3581) 40 21 26, Fax: ~ 40 21 25,

vedoucí farního úřadu: Pfr. Christian Bochwitz, 02826 Görlitz, Jochmannstraße 4,

Tel. + 49 (3581) 40 21 00, Fax: ~ 49 01 60, E-Mail: Pfr.Bochwitz.GR@arcor.de

Kath. Pfarramt St. Jakobus/Katolický farní úřad sv. Jakuba

02826 Görlitz, An der Jakobuskirche 4, Farář: Dr. Wolfgang Kresák, Tel. +49 (3581)

406200, Fax: ~ 649036, E-Mail: jakobuskathedrale@gmx.de, www.jakobuskathedrale.de

St. Jakobuskathedrale (röm.-kath.)/Katedrála sv. Jakuba (římsko katolická)

02826 Görlitz, An der Jakobuskirche 4, Tel. +49 (3581) 406200

otevírací doba: denně 10.00 - 12.00

mše svatá: Út - Čtv 8.00 + 18.00, Po + Pá + So 18.00, Ne 8.30 + 10.00

A07

adresy na Svatojakubské cestě

CVJM-Haus/ CVJM-dům

02826 Görlitz, Johannes-Wüsten-Straße 21, Tel. +49 (3581) 31150, www.estaeV.de

nocleh: 10 - 18 € (14 lůžek, 10 matrací)

Haus der Begegnung der Ev.-Methodistischen Gemeinde/Dům setkávání evangelicko metodistické obce

02826 Görlitz, Blumenstraße 7, Tel. +49 (3581) 403356, nocleh: (5 lůžek)

Verein für Diakonie a Stadtmission im Kirchenkreis Görlitz/Sdružení pro diakonii a městskou misi v církevním kruhu Görlitz

02826 Görlitz, Langenstraße 43, Tel. +49 (3581) 876666, Web: www.ekbo.de

nocleh: 15 € (5 lůžek)

Jugendherberge Görlitz/Mládežnická ubytovna Görlitz

02826 Görlitz, Goethestraße 17, Tel. +49 (3581) 406510, www.djh-sachsen.de
nocleh se snídaní: 13,40 € (105 lůžek)

Ev. Kirchengemeinde Friedersdorf/Ev. církevní obec Friedersdorf (alternativní trasa)

Kirchweg 9, 02829 Markersdorf, OT Friedersdorf: Sekretariát: paní Lorenz, Tel.: +49 (35829) 60467 a ~ 60813, nebo pan Renger ~ 60477, E-Mail: gersdorf-friedersdorf@web.de
nocleh: 6 matrací, cca. 5 € / osobu

OSTRITZ

Stadtverwaltung Ostritz/Městský úřad Ostritz

02899 Ostritz, Markt 1, Tel. +49 (35823) 8840, Fax ~ 86584
E-Mail: post@ostritz.de, www.ostritz.de

Kulturbüro Ostritz/Kulturní kancelář Ostritz

02899 Ostritz, Markt 2, Tel. +49 (35823) 87603, Fax ~ 859003
E-Mail: kulturostritzmarkt2@web.de

Kath. Pfarrkirche „St. Mariä Himmelfahrt“/katolický kostel Nanebevzetí Panny Marie

02899 Ostritz, Spanntigstraße, mše svatá: Ne 10.00

Kath. Pfarramt Ostritz/Katolický farní úřad Ostritz

02899 Ostritz, Spanntigstraße 3, farář: Norbert Hilbig, Tel./Fax: +49 (35823) 86357

Gustav-Adolf-Kirche (ev.-lut.)/kostel Gustava Adolfa

02899 Ostritz, Kirchstr. 4, otevřeno jen při bohoslužbách nebo po objednání
bohoslužby: vltšinou Ne 10.00, aktuální informace: www.Ostritzer-Leben.de

Ev.-luth. Pfarramt/ ev.-lut. farní úřad

kancelář: 02899 Ostritz, Kirchstr. 4, Tel. +49 (35823) 77849, otevírací doba: ůtv 15.00 – 18.00, farář: Peter Pertzsch, 02899 Ostritz, Julius-Rolle-Straße 16, Tel. +49 (035823) 86343, Fax ~ 86398, E-Mail: Peter.Pertzsch@t-online.de

Zisterzienserinnenabtei St. Marienthal/cisterciánský klášter

ubytování: 1lůž. pokoj (sprcha a WC na patře)

19,00 € / osoba, 2lůž. pokoj (sprcha a WC na patře) 16,00 € / osoba, snídaně: 5,00 €

02899 Ostritz, St. Marienthal 1, Tel. +49 (35823) 8860, Fax ~ 86357, www.klostermarienthal.de, otevírací doba: 7.00 – 19.30, exkurze v areálu: denně 15.00,

(mezi Velikonocemi a Svátkem všech svatých), mše svatá: Po – So 7.00, Ne 9.00,

Sext/Non: 11.30 a Vesper: Po – So 17.00, So 16.30

Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal/Mezinárodní setkávací centrum (v areálu kláštera)

02899 Ostritz, St. Marienthal 10, Tel. (03 58 23) 77-0,

E-Mail: info@ibz-marienthal.de, www.ibz-marienthal.de

nocleh: ubytovna s matracemi pro více než 4 poutníky – na objednání (14 matrací)

10,00 €/ osoba, hotel: 2lůž. pokoj (sprcha a WC) 31,00 €/ osoba,

příplatek 1lůž. pokoj 5,00 €/ osoba, snídaně: 5,00 €/ osoba

A08

Adresy**HIRSCHFELDE**

Stadtverwaltung Zittau/Městský úřad Žitava, Geschäftsstelle Hirschfelde/Jednatelství Hirschfelde

02788 Hirschfelde, Rosenstraße 3, Tel. +49 (35843) 2710, Fax ~ 27124
E-Mail: gemeindeverwaltung@hirschfelde.de, www.hirschfelde.de

Pilgerhäusl/domek poutníků

02788 Hirschfelde, Komturgasse 9
kontakt: viz Žitava, katolický farní úřad
nocleh: od 2009 za dobrovolný příspěvek

Kath. Filialkirche St. Konrad von Parzham/Katolická církev Konráda von Parzham

02788 Hirschfelde, Komturgasse 9, kontakt: viz Žitava
mše svatá: Útv 9.00 + Ne 8.15

Ev.-Luth. Pfarrkirche St. Peter a Paul/ev.-lut. kostel sv Petra a Pavla

02788 Hirschfelde, Hirschfelder Str. 5, farář: Andreas Guder
Ditteldorf: 02788 Ditteldorf, Hirschfelder Str. 5, Tel. +49 (35843) 25755, E-Mail:
Pfarramt_Ditteldorf@t-online.de, otevírací doba: po domluvě s farářem Guderem

ZITTAU

Touristinformation/turistické informační středisko

02763 Zittau, Markt 1 (Rathaus), Tel. +49 (3583) 752137, Fax ~ 752161,
E-Mail: tourist-info@zittau.de, www.info-zittau.de

Kath. Pfarrkirche „Mariä Heimsuchung“/kat. kostel Navštívení Panny Marie

02763 Zittau, Lessingstr. 18, k modlibě otevřený přední prostor kostela
mše svatá: Po, St, Pá 8.00, Útv 18.30, So 17.30, Ne 9.00 + 10.30

Kath. Pfarramt Zittau/Kat. farní úřad Žitava

02763 Zittau, Lessingstr. 18, farář: Michael Dittrich, Tel. +49 (3583) 500960,
Fax ~ 5009699, E-Mail: kath.zittau@kathweb.de, Web: www.wegkreuz.de
ubytování pro poutníky: max. 2 osoby

Heiligkreuzkirche (Großes Zittauer Fastentuch)/kostel sv. Kříže (Velké žitavské postní plátno)

02763 Zittau, Frauenstr. 23, Tel. +49 (3583) 5008920, vstupné: 4,00 €, se slevou 2,00 €
otevírací doba: duben, říjen: denně 10.00 - 18.00, každou 1. středu v měsíci večerní prohlídky:
18.00 - 21.00, prohlídky: 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00 jsou v ceně vstupného, přestávky: 12.00 -
13.00 a 17.00 - 18.00
otevírací doba: listopad, březen: Út - Ne, 10.00 - 17.00, Po - zavřeno, prohlídky po objednání (+ 10,00 €)

Ev.-Luth. Pfarramt Zittau/Ev. - lut. farní úřad Žitava

úřad: 02763 Zittau, Pfarrstr. 14, Tel. +49 (3583) 512367, Fax ~ 5156713
otevírací doba: Po, Út, Čtv, Pá: 9.00 - 12.00, Út, Čtv 13.00 - 17.00, St - zavřeno, faráři: Katharina Köhler (E-Mail: fararin@googlemail.com), Christoph Stempel (E-Mail: Ch.Stempel@web.de)

Klosterkirche (ev.-luth.)/klášterní kostel (ev. - lut.)

02763 Zittau, Klosterplatz, otevřeno po dohodě s farním úřadem
bohuslužby: různě

A009

adresy

Städtische Museen Zittau (Kleines Zittauer Fastentuch)/Městské muzeum Žitava (Malé žitavské postní plátno)

02763 Zittau, Klosterstr. 3, Tel. +49 (3583) 55479-0, vstupné: 4,00 €, se slevou 2,00 €,
kombinované vstupné Velké žitavské postní plátno/ Malé žitavské postní plátno:
dospělí 5,00 €, se slevou 3,00 €; otevírací doba: duben - říjen: denně 10.00 - 18.00;

otevírací doba: listopad - březen: Út - Ne 10.00 - 17.00, Po - zavřeno

Johanniskirche/kostel sv. Jana

02763 Zittau, Johannisplatz 1, Tel. +49 (3583) 510933

otevírací doba: květen - říjen Po - Pá 9.00 - 18.00, So 10.00 - 16.00, Ne 13.00 - 16.00, St pobožnost 12.00, listopad - duben Po - Pá 9.00 - 16.30, So 10.00 - 16.00, Ne 13.00 - 16.00

Johannisturm - Aussichtsturm/věž sv. Jana - vyhlídková věž

02763 Zittau, Johannisplatz 1, Tel. +49 (3583) 795143, otevírací doba: květen - říjen Po - Pá 12.00 - 18.00, So/Ne 10.00 - 16.00, listopad - duben Po - Pá 10.00 - 16.30, So/Ne 10.00 - 16.00, vstupné: 1,50 €, se slevou 1,00 €

Hospitalkirche St. Jakob (Spittelkirche)/špitální kostel sv. Jakuba

02763 Zittau, Martin-Wehnert-Platz, bohoslužba: Ne 9.30

Ev.-methodistische Kirchgemeinde Zittau/Ev.-metodistická církevní obec Žitava

02763 Zittau, Friedensstraße 9, Tel. +49 (3583) 702502, pastor: Bernt Förster,
E-Mail: bernt.foerster@demk.de

HRÁDEK NAD NISOU (Grottau)

Informační centrum Hrádek nad Nisou

CZ-46334 Hrádek n.N., Horní náměstí 73, Tel./Fax +420 (485) 140 634

E-Mail: infohradek@volny.cz, www.hradek.cz

Římskokatolická farnost Hrádek nad Nisou

CZ-463 34 Hrádek nad Nisou, Liberecká 76, farář: Pater Pavel Tomáš Genrt,
Tel. +420 (485) 121 293

kostel sv. Bartoloměje

Mše svatá: Út 17.00, Čtv 17.00, Ne 18.00

penzión Kristýna

CZ-46334 Hrádek nad Nisou, Tel. +420 (485) 140 082,

cena: 300 Kč se snídaní, kapacita: 44 lůžek,

rezervace: tel. nebo online

www.penzionkristyna.cz

penzión S.O.N.A

CZ Hrádek nad Nisou, 1. Máje 226, Tel. +420 (485) 140 585,

www.severnicechy.info/pension_sona, cena: 350 Kč, kapacita: 10 lůžek,

rezervace: tel. nebo online

penzión Janata

CZ-463 34 Hrádek nad Nisou, Hradební 375, Tel. +420 (482) 723 775,

E-Mail: janata.pension@volny.cz, cena: 1lůž.pokoj 400 Kč, 2lůž.pokoj 700 Kč,

kapacita: 15 lůžek, 7x2lůž.pokoj. + 1x1lůž.pokoj, rezervace: online

A10

adresy

CHRASTAVA

Informační centrum Chrastava

CZ-46331 Chrastava, Liberecká 40, Tel. +420 (485) 143 161, Fax ~ (485) 143 344

E-Mail: info@chrastava.cz, www.chrastava.cz

kostel sv. Vavřince

mše svatá: St, Pá 17.00, Ne 10.30, kontakt: Římskokatolická farnost Chrastava, CZ-463 34 Hrádek nad Nisou, Liberecká 76, farář: Pater Pavel Tomáš Genrt, Tel. +420 (485) 121 293

SATELIT vinárna

CZ-46331 Chrastava, Liberecká 36, Tel. +420 (482) 720 966, +420 (603) 311 753,
cena: 400 Kč, kapacita: 9 lůžek

motorest ZÁMEČEK

CZ-46331 Chrastava, Bílostelecká 127, Tel. +420 (485) 143 481-2, cena: 450 Kč,
kapacita: 35 lůžek, rezervace: tel.

penzión GLORIA

CZ-46331 Chrastava, Náměstí 1. Máje, Tel. +420 (608) 130 400, www.gloria.cz,
cena: 450 Kč, kapacita: 12 lůžek, rezervace: tel. nebo online

ANDĚLSKÁ HORA _____

penzión U Wolfů

CZ-46331, Andělská Hora 40, Tel. +420 (485) 143 007 a +420 (604) 352 795,
E-Mail: wolfovi@duwolfu.cz, cena: 350 Kč, ale na 1 noc 700 Kč (sleva při plném obsazení: 500 Kč), kapacita:
8 + 4 lůžek, rezervace: tel. nebo online

BÍLÝ KOSTEL nad Nisou _____

penzión Petr (Petr Najman)

CZ-463 31 Bílý Kostel nad Nisou, Bílý Kostel nad Nisou 92, Tel. +420 (482) 720 633,
+420 (602) 103 028, E-Mail: dasa.naj@tiscali.cz, www.apartman.petr.euroregion.cz,
cena: 250 Kč, kapacita: 15 lůžek

Renata Víchová (Privat)

CZ-463 31 Bílý Kostel nad Nisou, Bílý Kostel nad Nisou 239, Tel. +420 (485) 143 417,
cena: 250 Kč, kapacita: 7 lůžek, rezervace: tel.

A11

adresy

KRYŠTOFOVO UDOLÍ

Obecní úřad Kryštofovo Údolí

CZ-46002 Liberec 2, Kryštofovo Údolí 166, Tel. +420 (482) 720 354

E-Mail: krystofovoudoli@volny.cz, www.krystofovoudoli.cz

kostel sv. Kryštofa

mše svatá: červen - září: Ne 16.30, říjen - květen: každou poslední neděli v měsíci 15.30

kontakt: římskokatolická farnost Liberec, CZ-460 01 Liberec I, Kostelní ul. 7,

farář: Pater František Opletal, Tel. +420 (485) 108 506,

<http://arcidekanstvi-lbc.rkc-lbc.cz>

penzión a restaurace U Uhlířů

CZ-460 01, Kryštofovo Údolí, č.p. 126, Pan Uhlíř, Tel. +420 (482) 720 357,

E-Mail: uhlir.pension@seznam.cz, cena: 250 Kč, kapacita: 17 lůžek,

rezervace: tel. nebo online

penzión Keramika

CZ-460 01, Kryštofovo Údolí, č.p. 74, Jitka Mlejnková, Tel./ Fax: +420 (482) 72 03 97,

+420 (606) 851 011, E-Mail: j.mlejnkovaldolny.cz, cena: 290 Kč (260 Kč pro více než 10 osob), kapacita: 26
lůžek, rezervace: tel. nebo online

penzion Eva

CZ-460 01 Liberec, Kryštofovo Údolí 210, Tel. +420 (482) 721 150, +420 (603) 207 863,
E-Mail: fajmonj@seznam.cz, www.severnicechy.info/penzion_eva
cena: 300 Kč, kapacita: 15-22 lůžek, rezervace: tel. nebo online
deutsch]

chata Údolanka

CZ-460 01 Kryštofovo Údolí, č.p. 105, Tel. +420 (482) 345 234, +420 (736) 118 491,
Fax: ~ 345 235, E-Mail: udolanka@seznam.cz, www.udolanka.cz, cena: 350 Kč se snídaní, kapacita: 26
lůžek, 4x2lůž. pokoj, 3x3lůž. pokoje, 4 vícelůž. pokoje: tel. nebo online

penzion Novina

CZ-460 01, Kryštofovo Údolí, Novina č.p. 101, Tel. +420 (482) 721 425, Fax: +420 (608)
830 030, E-Mail: penzion-novina@seznam.cz, Cena: 500 Kč se snídaní, kapacita:
20 lůžek, rezervace: tel.

SVĚTLÁ pod Ještědem

Římskokatolická farnost Světlá pod Ještědem
CZ-463 43 Český Dub, Světlá p. Ještědem čp. 1, farář: R. D. Josef Matura,
Tel. +420 (606) 925 225 (mobil)

kostel sv. Mikuláše
CZ-463 43 Český Dub, Světlá p. Ještědem čp. 1, mše svatá: Ne 9.00

A12

SVĚTLÁ pod Ještědem

chata Pláně

CZ-463 51 Světlá pod Ještědem, Pláně pod Ještědem, Tel. +420 (482) 770 997,
+420 (602) 440 348, E-Mail: chataplane@cnet.cz, www.webpark.cz/chataplane,
cena: 120 140 Kč, kapacita: 115 lůžek

penzion Horka

CZ-463 43 Světlá pod Ještědem, Hoření Paseky 12, Tel. +420 (485) 179 312, +420 (737)
248 399, www.ubytovani.tuzemsko.cz/1477, cena: 430 Kč s polopenzí, kapacita:
28 lůžek (2-4lůž. pokoje, 1apartmán)

ČESKÝ DUB

Informační centrum Český Dub
CZ-46343 Český Dub, Kostelní 14/IV, Tel. +420 (485) 727 580, Fax +420 (485) 147 624
E-Mail: infocentrum@cdub.cz, www.infocentrum.cdub.cz

Římskokatolická farnost Český Dub
CZ-46343 Český Dub, Kostelní 9/IV, farář: Miroslav Maňásek, Tel. +420 (485) 14753

kostel Seslání Ducha Svatého
CZ-46343 Český Dub, Kostelní 9/IV, mše svatá: St 18.00 (17.00), Pá 18.00 (17.00), Ne 8.00

Johanitská komenda

CZ-46343 Český Dub, Starý Zámek
otevírací doba: duben – září St - Ne 9.00 - 12.00 a 13.00 - 17.00

Podještědské muzeum Karoliny Světlé - ehemaliges Dominikanerkloster

CZ-463 43 Český Dub, ul. Svobody 32/IV, Tel. +420 (485) 147 090, otevírací doba: duben – září St - Ne 9.00 - 12.00 a 13.00 - 17.00, vstupné: 50 ČZK, se slevou 25 ČZK

turistická ubytovna Prádelna

CZ-463 43 Český Dub, Svobody 31/4, Tel. +420 (485) 177 090,
E-Mail: muzeumceskydub@volny.cz, www.muzeumceskydub.cz, cena: 100 Kč,
kapacita: 19 lůžek, rezervace: Tel. +420 485 147 090 od St do Ne (9.00 - 17.00),
www.severnicechy.info/ubytovna Pradelna

sokolovna

CZ-463 43 Český Dub, Tel. +420 (485) 134 402, +420 (728) 060 020, E-Mail:
aneri@aneri.cz, cena: 70 Kč + 40 Kč ložní prádlo, kapacita: 20 lůžek (5x4lůž. pokoj)

chata Kovář (stanování, chata, camping)

CZ-463 43 Český Dub, Zámecká 63, Tel. +420 (482) 727 513, +420 (603) 223 217,
E-Mail: p.sadecky@seznam.cz, www.chatakovar.wz.cz, cena: 1 chata pro 5-7 osob
1000 Kč/den

J. Vaňková (Smržov Privat)

CZ-463 43 Český Dub, Tel. +420 (485) 148 936, +420 (607) 987 251,
E-Mail: vankova@smrzov.net, cena: 200 Kč, kapacita: 1x4lůž. pokoj.,
rezervace: tel. nebo online

A13

adresy

hotel Sport (stadión)

Tel. +420 (485) 147 963, +420 (606) 714 734,
E-Mail: zachy@rscm.eu, www.rscm.eu, cena: 250 Kč, kapacita: 40 lůžek,
rezervace: tel. nebo online

penzion ABC

CZ-463 43 Český Dub, Hodky 29, Tel. +420 (485) 179 047, +420 (603) 859 812,
www.severnicechy.info/penzion_abc, cena: 350 Kč, kapacita: 11 lůžek,
rezervace: tel. nebo online

LETAŘOVICE

kostel sv. Jakuba Staršího
kontakt: viz farnost Český Dub
mše svatá: Ne 14.00

MNICHOVO HRADIŠTĚ

Informační centrum Mnichovo Hradiště

CZ-29501 Mnichovo Hradiště, Masarykovo náměstí 299, Tel. +420 (326) 772 407
E-Mail: mic@mnhradiste.cz, www.mnhradiste.cz

Římskokatolická farnost Mnichovo Hradiště

CZ-295 01 Mnichovo Hradiště, 1. máje 232/2, farář: P. Mgr. Radek Jurnečka,
Tel./Fax +420 (326) 772 814, E-Mail: dekanstvi.mh@seznam.cz

kostel sv. Jakuba

mše svatá: Ne 8.00, St + Pá 18.00 (17.00)

Státní Zámek Mnichovo Hradiště

CZ-29501 Mnichovo Hradiště, Tel. +420 (326) 773 098, otevírací doba: květen - září Út - Ne 8.45 - 16.00, duben + říjen So/Ne/st. svátky 8.45 - 15.00, vstupné: 1. okruh zámecký interiér (50 min) 80 Kč, cizí jazyk 150 Kč, 2. okruh zámecké divadlo (15 min) 30 Kč, 3. okruh lapidarium/kaple sv. Anny (30 min) 30 Kč

penzión U Kašpárků

CZ-29412 Žďár u Mnichova Hradiště, Žďár 14, Tel. +420 (326) 789 005, +420 (605) 185 504, www.ukasparku.cz, cena: 350 Kč, 2lůž. a 3lůž. pokoje

BAKOV nad Jizerou

Městský úřad Bakov nad Jizerou

CZ-29401 Bakov nad Jizerou, Mírové náměstí 208,

Tel. +420 (326) 781 500, Fax ~ 781 207, E-Mail: info@bakovnj.cz, www.bakovnj.cz

Římskokatolická farnost Bakov nad Jizerou

CZ-294 01 Bakov n. Jiz., Mírové nám. 83, farář: R. D. Jiří Veith, Tel. +420 (326) 782 183

kostel sv. Bartoloměje

mše svatá: Út 16.00, St 18.00 (16.00), Ne 9.00

A14

adresy

penzión a ubytovna

CZ-29401 Bakov nad Jizerou, Boleslavská 155, Pavel Pícek, Tel. +420 (326) 782 441,

E-Mail: ubytovanibakov@volny.cz, cena: 2lůž. pokoj 440 Kč, 3lůž. pokoj 600 Kč,

4lůž. pokoj 720 Kč, 5lůž. pokoj 850 Kč, kapacita: 47 lůžek

MLADÁ BOLESLAV

Informační centrum Mladá Boleslav

CZ-29380 Mladá Boleslav, Železná 107, Tel. +420 (326) 322 173, Fax ~ 322 173

E-Mail: info@is.mb-net.cz, www.is.mb-net.cz

Římskokatolická farnost Mladá Boleslav

CZ-29301 Mladá Boleslav Staré město, Kateřiny Militké 58, farář: Josef Szeliga,

Tel. +420 (326) 324 115 a mobil: +420 (777) 020 426

arciděkaný kostel Nanebevzetí Panny Marie

CZ-29301 Mladá Boleslav Staré město, mše svatá: Ne 9.00, 10.30,

Po-Pá 18.00, Po + St + Pá 7.30, Laudes: Ne 8.30

kostel sv. Jana Nepomuckého

mše svatá: So 18

Hrad a zámek Mladá Boleslav

CZ-29301 Mladá Boleslav, Staroměstské nám. 1, Tel. +420 (326) 322 542

radniční věž

otevírací doba: Út -Pá 13 - 17, So/Ne 10.00 - 11.30 a 12.30 - 17.00

vstupné: dospělí 10 Kč, se slevou 5 Kč

penzión UNO

CZ-29301 Mladá Boleslav-Čejetičky, Nádražní 287, Tel. +420 (326) 731 879, +420 (603)

589 413, E-Mail: jitka.koudelkova@uno-group.cz, www.uno.mbfirmy.cz, cena: 295 Kč,

kapacita: 129 lůžek (12x2lůž. pokoj, 25x3lůž. pokoj, 6x5lůž. pokoj)

penzión Eva

CZ-29301 Mladá Boleslav-Kosmonosy, Boleslavská 147, Tel.: +420 (326) 72 60 44, +420 (602) 26 48 43, E-Mail: penzioneva@penzioneva.cz, cena a kapacita: 5x2lůž. pokoj 1000 Kč, 2x1lůž. pokoj 700 Kč, rezervace: tel. nebo online

penzión TELEPHONE

CZ-29301 Mladá Boleslav, B. Němcové 559, Tel. +420 (326) 327 625, www.pensioatelephone.cz, cena a kapacita: 8x2lůž. pokoj 1500 Kč, 2x1lůž. pokoj 800 Kč, rezervace: tel. nebo online

VINEC

Obecní úřad Vinec

CZ-29301 Vinec, Tel. +420 (326) 735 618 nebo +420 (724) 058 979

kostel sv. Mikuláše

kontakt - viz Mladá Boleslav

mše svatá: Ne 15.00

A15

adresy

KRNSKO

kostel sv. Jiří

kontakt - viz Mladá Boleslav

mše svatá: Ne 8.00

HORKY nad Jizerou

Obecní úřad Horky nad Jizerou

CZ-29473 Horky nad Jizerou, Horky nad Jizerou 93, Tel. +420 (326) 312 207,

Fax ~ 312 207, E-Mail: obec@horkynj.cz nebo podatelna@horkynj.cz

kostel svatého Mikuláše

CZ-29473 Horky nad Jizerou, mše svatá: Ne 15.00

BENÁTKY nad Jizerou

Informační středisko Benátky nad Jizerou

CZ-29471 Benátky nad Jizerou, Zámek 50, Tel. +420 (326) 316 102

E-Mail: infocentrum@benatky.cz, www.benatky.cz/muzeum

Římskokatolická farnost Benátky n.J.

CZ-29471 Benátky nad Jizerou I, Ladislava Vágnera 70/9, farář: Jan Birka,

Tel. +420 315 696 330, a Jaroslav Lízner, Tel. +420 (326) 316 107,

E-Mail: farnostbenatky@atlas.cz

děkanský kostel svaté Maří Magdaleny

mše svatá: Ne 9.15 + 11.00, So 18.00 (17.00), Út, Čtv, Pá 18.00 (17.00),

St 8.00

Zámek Benátky n.J.

CZ-29471 Benátky n. J., Zámek 49, Tel. +420 326 916 102

městská ubytovna

CZ-294 71 Benátky nad Jizerou, 17. listopadu, Tel. +420 (326) 362 291,
cena: 1lůž. pokoj 200 Kč, 2lůž. pokoj 150 Kč, 3lůž. pokoj 180 Kč

hotel Venezia

CZ-294 71 Benátky nad Jizerou, U cukrovaru, Tel. +420 (326) 362 501,
cena: 400 Kč, 2lůž. pokoj, kapacita: 80 lůžek

penzión a restaurace Sport Tenis

CZ-294 71 Benátky nad Jizerou, Mělnická 134, Tel. +420 (326) 316 800,
+420 (604) 535 177, E-Mail: bubenikint@volny.cz, www.pruvodce.com/tenis,
cena: 250 Kč, kapacita: 12 + 2 lůžek, rezervace: tel. nebo online

A16

adresy

PŘEDMĚŘICE nad Jizerou**Obecní úřad Předměřice nad Jizerou**

CZ-29474 Předměřice nad Jizerou, č.p.132, Tel./Fax +420 (326) 313 525
E-Mail: info@predmericenadjizerou.cz

kostel sv. Jakuba Staršího

kontakt: přes Římskokatolickou farnost Benátky nad Jizerou
mše svatá: Ne 7.30

STARÁ BOLESLAV

Římskokatolická farnost Brandýs n. L.-St. B.

CZ-250 02 Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Stará Boleslav, Lázenská 61/1, Ordo
pallotini, farář: Pater Wojciech Kubrak, Tel. +420 (326) 910 552, +420 (732) 490 424

kostel Nanebevzetí Panny Marie

CZ-250 02 Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Boleslavská
mše svatá: Ne 9.00 + 18.00 (17.00), Po - So 9.00

kostel sv. Václava

CZ-250 02 Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Maxe Švabinského
mše svatá: Ne 8.00, So 18.00 (17.00), Út - Pá 18.00 (17.00)

kostel sv. Klimenta s kryptou sv Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi

CZ-250 02 Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Maxe Švabinského
otevírací doba: So/Ne 13.00 - 17.00

věž

otevírací doba: květen - říjen So/Ne 9.00 - 12.00 a 13.00 - 16.00

penzión Klášterní vinárna

CZ-250 02 Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Jungmannova 779, Pecha Miloš,
Tel: +420 (326) 911 267, Fax: +420 (326) 911 901

turistická ubytovna

CZ-250 01 Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Mělnická 17/21, Tel. +420 (608) 082 621,
E-Mail: info@1.faktorska.cz, cena: 159 Kč, 2lůž., 3lůž. a 4lůž. pokoje
rezervace: tel.

penzión Vinný Restaurant Lázeňská

CZ-250 01 Stará Boleslav-Brandýs nad Labem, Lázeňská 683, Tel. +420 (326) 911 147,
E-Mail: votrubapetr@seznam.cz, cena: 800 Kč za 2lůž. pokoj, kapacita: 8 + 4 lůžek,
rezervace: tel. nebo online

A17

BRANDÝS NAD LABEM

Cestovní agentura a Infocentrum Brandýs nad Labem Stará Boleslav), CZ-25001 Brandýs nad Labem,
Pražská 1887, Tel./Fax +420
(326) 906 733, Tel.+420 (603) 814 120, E-Mail: romana@info-tgs.cz, www.info-tgs.cz

Městský úřad Brandýs n.L. - Stará Boleslav

250 01 Brandýs nad Labem, Masarykovo náměstí čp.1, Tel. +420 (202) 804 521,
Fax: +420 (202) 804 555, E-Mail: sekret1@mesto.brandysnl.cz

Římskokatolická farnost Brandýs nad Labem

CZ-250 01 Brandýs nad Labem, F. X. Procházky 24/7, farář: Mgr. Michal Procházka,
Tel. +420 (326) 902 779, ~602 (293) 893, E-Mail: crossmen@volny.cz
mše svatá: Ne 8.30, Út - Čtv, So 8.00, Pá 18.00

kostel Obrácení sv. Pavla

CZ-250 01 Brandýs nad Labem, F. X. Procházky 24/7
mše svatá: Ne 8.30, Út - Čtv, So 8.00, Pá 18.00

Zámek v Brandýse nad Labem: zámecká kaple, rytířský sál, výstava výtvarného umění, reliéf „Uctívání
svatých tří králů“

otevírací doba: květen - říjen Út - Pá 10.00 - 16.00, So/Ne 10.00 - 17.00

Nová kolej

CZ-250 01 Brandýs nad Labem, Královická 1425, Tel. +420 (326) 902 871, +420 (326)
902 397, E-Mail: kolej.brandys@kam.cuni.cz, cena: 180 Kč, kapacita: 156 lůžek,
rezervace: tel.

kolej Ivana olbrachta

CZ-250 01 Brandýs nad Labem, Olbrachtova 59, Tel. +420 (326) 902 871, Fax: +420 (326)
904 529, E-Mail: kolej.brandys@kam.cuni.cz, cena: 180 Kč, kapacita: 86 lůžek,
rezervace: tel.

turistická ubytovna Sport Centrum

CZ-250 01 Brandýs nad Labem, Kostelecká 1776, Tel. +420 (326) 904 400, E-Mail:
info@sport-centrum.cz, www.sport-centrum.cz, cena: 250 Kč,
kapacita: 25 lůžek, vhodné spíše pro skupiny

JENŠTEJN

Hrad Jenštejn: CZ-250 01 Brandýs nad Labem, Masarykovo nám. 97,
Tel. +420 (326) 902 688, E-Mail: ompv@ompv.cz, www.jenstejn.cz
otevírací doba: duben - říjen, Út, Čtv, So, Ne, státní svátky 9.00 - 16.00

A18

adresy

PRAHA-VINOŘ

Místní úřad MČ Praha-Vinoř

CZ-190 17 Praha - Vinoř, ul. Bohdanečská 97, Tel./Fax +420 (286) 851 114,
Tel. +420 (286) 851 483, E-Mail: vinor@praha-vinor.cz

Římskokatolická farnost Vinoř

CZ-190 17 Praha -Vinoř, Vinoř, Vinorské nám. 16, farář: Tel. +420 (286) 850 415

kostel Povýšení sv. Kříže

CZ-190 17 Praha -Vinoř, Vinoř, Vinořské nám.

mše svatá: Ne 9.00, Čvt 18.00 (17.00)

Centrum Mariapoli Praha: kongresové centrum, ubytování

CZ-190 17 Praha 9 – Vinoř, Mladoboleslavská 667, Tel. +420 (286) 007 711,

Fax: ~ 007 709, E-Mail: cmp Praha@despol.cz

PRAHA – Staré Město

Pražská informační služba Praha

CZ-110 00 Praha 1, Staroměstské nám. 1 Staroměstská radnice,

Tel. +420 (221) 714 444, Fax +420 (221) 714 134, E-Mail: info@pis.cz, www.pis.cz

turistické informační centrum

Czech Tourism Praha 2, CZ-120 41 Praha 2, Vinohradská 46, Tel. +420 (221) 580 611,

~ 612, Fax ~ 636, E-Mail: ic@czechtourism.cz, www.czechtourism.cz,

www.czechtourism.com

konvent minoritů v Praze

CZ-110 00 Praha, Praha 1 - Staré Město, Malá Štupartská 6, Tel. +420 (222) 828 816,

+420 (224) 828 817, E-Mail: paha@minorite.cz, www.paha.minorite.cz

bazilika sv. Jakuba Staršího

otevírací doba: 9.30 - 12.00 a 14.00 - 16.00, mše svatá: Ne 8.30 + 10.30 (v bazilice), Po - Pá 6.45 a Út - Pá 17.00
(v kapli sv Anny)

Římskokatolická farnost u kostela Matky Boží před Týnem Praha - Staré Město]

CZ-110 00 Praha, Praha 1 - Staré Město, Celetná 601/5, farář: Mgr. Vladimír Kelnar,

Tel. +420 (602) 204 213, ~ 457 200, E-Mail: dkc@cmail.cz, <http://tynska.farnost.cz>

kostel Panny Marie před Týnem

CZ-11000 Prag 1 - Staré Město, Staroměstské náměstí 604

mše svatá: Ne 9.30 + 21.00, Út/Pá 17.00, St/Čtv 18.00, So 8.00

Klementinum – Národní knihovna a Státní technická knihovna

CZ-11001 Prag 1 - Staré Město, Klementinum 190, Tel. +420 (221) 663 111

otevírací doba: květen - říjen Po - Pá 14.00 - 19.00, So/Ne 10.00 - 19.00, březen, duben, listopad, prosinec

Po - Pá 14.00 - 18.00, So/Ne 11.00 - 18.00

A19

adresy

klášter sv. Anežky České – Národní galerie

CZ-11 000 Prag 1 - Staré Město, Anežská 12, Tel. +420 (224) 810 628

otevírací doba: leden, prosinec Ne 10.00 - 18.00, každou 1. středu v měsíci vstup volný od 15.00 do 20.00

Židovský hřbitov

CZ-11 001 Prag 1 - Staré Město / Josefov, otevírací doba: 29.říjen - 24. březen Ne - Pá 9.00 - 16.30,
26.března - 27. října Ne - Pá 9.00 - 18.00

Národní Muzeum

CZ-11 579 Prag 1 - Nové Město, Václavské náměstí 68, Tel. +420 (224) 497 111

otevírací doba: květen - září denně 10.00 - 18.00, říjen - duben denně 9.00 - 17.00, každé 1. úterý v měsíci
zavřeno, každé 1. pondělí v měsíci vstup volný

PRAHA - Malá Strana

řád maltézských rytířů, České veklopřevorství

CZ-11 800 Praha 1 Malá Strana, Lázeňská 2, Tel. +420 (257) 530 824, Fax: ~ 535 995,
E-Mail: smom@mbbox.vol.cz

kostel Panny Marie pod řetězem

CZ-11 800 Prag 1 Malá Strana, Lázeňská ul.

mše svatá: Ne 9.30, St 17.00, poslední Pá v měsíci 17.00

Vrtbovská zahrada

CZ-11 800 Prag 1 Malá Strana, Karmelitská 25, Tel. +420 (257) 531 480

otevírací doba: duben - říjen, denně 10.00 - 18.00

kostel Panny Marie Vítězné a sv. Antonína Pad.

CZ-11 800 Prag 1 Malá Strana, Karmelitská ul.

mše svatá: Ne 10.00, 12.00, 17.00, 18.00, 19.00, Po - So 9.00 + 18.00

kostel sv. Mikuláše, Malá Strana

otevírací doba: březen - říjen, denně 9.00 - 17.00, listopad - únor, denně 9.00 - 16.00

Římskokatolická farnost u kostela sv. Tomáše Praha, Malá Strana

CZ-11 800 Praha 1 Malá Strana, Josefská 28/8, farář: P. Dr. Stanislav William Robert

Faix OSA, Tel. +420 (257) 530 556, +420 (602) 643 365, +420 (257) 532 675-6,

Fax: +420 (257) 532 677, E-Mail: osaprag@augustiniani.cz, www.augustiniani.cz

kostel sv. Tomáše

CZ-11 800 Praha 1 Malá Strana, Tomášská ul.

mše svatá: Ne 9.30, 11.00, 12.30, 18.00 (17.00), Po - So 12.15, Po - St 19.00, So 18.00

Římskokatolická farnost u katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha, Praha Hradčany

CZ-11 900 Praha 1, Hradčany, Hrad III, nádvoří 48/2, vikář: Martin Duchoslav,

Tel. +420 (257) 531 622, Fax: ~ 531 622

A20

adresy

katedrála Sv. Víta, Václava a Vojtěcha

otevírací doba: 1. duben - 31. říjen **Po** - So 9.00 - 17.00, Ne 12.00 - 17.00; 1. listopad - 31. březen

Po - So 9.00 - 16.00, Ne 12.00 - 16.00, mše svatá: Ne 8.00, 9.30 +

11.00, ve všední dny 7.00, Pá 18.00, Vesper Ne 17.00

klášter sv. Jiří - Národní galerie

CZ-119 04 Prag 1 - Hrad, náměstí U Svatého Jiří 5/33, Tel. +420/257 531 644

otevírací doba: leden - prosinec, denně 9.00 - 17.00, každou 1. středu v měsíci vstup volný od 15.00 - 20.00

Loreta

CZ-118 00 Prag 1 - Hradčany, Loretánské náměstí 100/7, Tel. +420 220 516 740
otevírací doba: leden - prosinec, Út - Ne 9.00 - 12.15 a 13.00 - 16.30, vstupné: 110,00 Kč

klášter kapucínů, Exercicní dům

CZ-118 00 Praha 1 - Hradčany, Loretánské nám. 6a, Tel. +420 (233) 358 518 a
+420 (603) 503 818, E-Mail: exercicnidum@kapucini.cz

Strahovský klášter

Strahovské nádvoří 1/132, CZ-11 800 Praha 1, Tel.: +420 (233) 107 711, Fax: +420 (233) 107 752, E-Mail: ukstrahov@volny.cz, Website: www.strahovskyclaster.cz
otevírací doba: denně 9.00 - 17.00, polední přestávka 12.00 - 13.00, bohoslužby:
So 18.00, mše svatá, poté Vesper, 21.00, Vigilie; Ne 6.30
Laudes, Liturgiistae, Terz, Meditation, 10.00 - mše svatá

hostel Rajská zahrada

CZ-198 00 Praha 9 Černý Most, Cíglerova 1139, Tel. +420 (281) 862 415,
E-Mail: narajske@centrum.cz, cena: 1lůž. pokoj 600 Kč, 2lůž. pokoj 390 Kč, 3lůž. pokoj 350 Kč, 4lůž. pokoj 320 Kč/osobu, kapacita: 35 lůžek, rezervace: tel. nebo online

penzión U Kaprála

CZ-170 00 Praha 7, Železničářu 204/6, Tel. +420 (266) 711 142, E-Mail: info@pensionukaprala.cz, cena: pro skupiny (15+) 300 Kč, 2lůž. pokoj 800 Kč, 3lůž. pokoj 1200 Kč, 4lůž. pokoj 1600 Kč, 5lůž. pokoj 2000 Kč, 6lůž. pokoj 2400 Kč, 7lůž. pokoj 2600 Kč, 8lůž. pokoj 2800 Kč, kapacita: 63 lůžek, rezervace: tel. nebo online

hostel Advantage

CZ-120 00 Praha, Sokolská 11-13, Tel. +420 (220) 805 684, cena: 14 Euro
2lůž. pokoj 39 Euro, 3lůž. pokoj 42 Euro, 4lůž. pokoj 63 Euro, 5lůž. pokoj 70 Euro,
6lůž. pokoj 84 Euro, 7lůž. pokoj 98 Euro, kapacita: 138 lůžek
rezervace:reservations@jsc.cz

A23

dálnice, víceprůdová silnice
silnice
zpevněná cesta, stezka
most, tunel
železnice, nádraží
jeskyně, propast
řeka, potok
vodní plocha, výškový bod
mokřad
hájovna, mlýn
opevnění/bunkr, lom, štola
věž, vysílač, větrná elektrárna
památka, kříž, kaple, kostel
hranice NP, CHKO nebo přírodního parku
chráněná přírodní oblast
letišť

informace, pamětihodnosti
muzeum, technická památka, lidová architektura
parkoviště, čerpací stanice, LPG

lékařské centrum, horská záchranná služba
hrad, veřejnosti přístupný
zámek, veřejnosti přístupný
zřícenina, veřejnosti přístupná
významný hradní val, archeologické naleziště
ubytování, penzión, hotel
místo pro stanování, kempování
vodní sporty, koupaliště, aquapark
značené turistické cesty
rozcestníky
lokální turistické cesty
naučná stezka
cyklotrasa, cyklostezka

A24

Žitavská Svatojakubská cesta a její napojení na síť hlavních cest do Santiaga de Compostela

1 Velkopolská Svatojakubská cesta
(Gnesen - Glogau)

2 Dolnoslezská Svatojakubská cesta
(Glogau - Görlitz)

3 Žitavská Svatojakubská cesta
(Görlitz - Praha)

4 Východobavorská Svatojakubská cesta
(Praha - Donauwörth)

5 Bavorsko-švábská Svatojakubská cesta
(Oettingen - Donauwörth - Lindau)

6 Švýcarská Svatojakubská cesta
(Rohrschach - Genf)

7 Via Gebennensis
(Genf - Le Puy)

8 Via Podensis
(Le Puy - St. Jean-Pied-de-Port)

9 Camino Francés
(St. Jean-Pied. - Santiago de Compostela)

V roce 2006 bylo nastartováno oživení malého úseku Svatojakubské cesty: poutní cesta mezi Gnesen, Görlitz a Prahou. Trasa dlouhá 580 km vede třemi státy (Polskem, Německem a Českou republikou) a v hlavním městě Čech se napojuje na evropskou síť Svatojakubských cest.

Jižní část této přeshraniční Svatojakubské cesty je označována za Žitavskou Svatojakubskou cestu, která vede z Görlitz přes Zittau, Český Dub (Böhmisch Aicha), Mladou Boleslav

(Jung-Bunzlau) a Starou Boleslav (Alt-Bunzlau) do Prahy. Žitavská Svatojakubská cesta vede překrásnou krajinou: podél řek Nisa a Jizera, přes Ještědsko-kozákovský hřbet, idylickými vesnicemi a místy, pro které je typická dřevěná lidová architektura - podstávkové domy. Trasa dlouhá 200 km spojuje také krásná města s mnoha kulturně historickými stavbami, mezi nimiž je i řada kostelů sv. Jakuba.

Tento průvodce informuje o nejdůležitějších pamětihodnostech, které se nachází podél této poutní trasy a popisuje historická svědectví, dokazující dřívější tradici putování k hrobu sv. Jakuba. Obsahuje také mapové podklady a krátký popis cesty. V adresáři najdete informace o ubytování, veřejných subjektech, o církvích a kostelích včetně bohoslužeb. Pro každou etapu byl pro vás připraven duchovní podnět.